

โครงการตะวันออกกลางศึกษา (Middle East Monitoring Project - MEMP)

158 อมรพันธุ์ 9 ซ. เสนานิคม 1 พหลโยธิน ลาดพร้าว กทม. 10230

E-mail Address: anujmemp@gmail.com โทร 0-2570-2588, โทรสาร 0-2570-2038

คำชี้แจง

เอกสารฉบับนี้ เป็นรายงานการประมวลสรุป วิเคราะห์และสังเคราะห์ เหตุการณ์และแนวโน้ม ด้านต่างๆ ในภูมิภาคตะวันออกกลาง ในรอบเดือน ธันวาคม 2549 หรือรายงาน "Update" ฉบับที่ 5 จัดทำโดย **โครงการตะวันออกกลางศึกษา (Middle East Monitoring Project - MEMP)** โดยได้รับการสนับสนุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

คณะผู้ดำเนินงาน หวังว่าท่านจะได้รับประโยชน์จากรายงานฉบับนี้ตามสมควร และขอความกรุณาเผยแพร่เอกสารฉบับนี้ต่อไปยังหน่วยงานราชการต่าง ๆ รวมถึงองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องของท่านด้วย จักขอบคุณยิ่ง

นายอนุช อภาภิรม

หัวหน้าโครงการตะวันออกกลางศึกษา (MEMP)

20 มกราคม 2550

สารบัญ

คำชี้แจง.....	1
สารบัญ	3
รายงานสถานการณ์และแนวโน้มตะวันออกกลาง	5
บุคคลแห่งปี 2549: มานูเอล อาห์มาดีนีจัด	5
มานูเอล อาห์มาดีนีจัด: ผู้ได้กระแสด่วนตก	5
บรรณานุกรม	14
ประมวลข่าวสถานการณ์และความเคลื่อนไหว.....	17
สรุปสถานการณ์การเมืองในตะวันออกกลาง	17
สรุปสถานการณ์และความเคลื่อนไหวทางการเมือง	19
สถานการณ์ความขัดแย้งและความรุนแรงในตะวันออกกลาง	19
สถานการณ์น้ำมันและพลังงานในตะวันออกกลาง	30
สถานการณ์และความเคลื่อนไหวทางด้านเศรษฐกิจ	34
สถานการณ์และความเคลื่อนไหวด้านสังคม	37
ภาคผนวก 1.....	41
รายชื่อคณะผู้ดำเนินงานโครงการตะวันออกกลางศึกษา (MEMP)	41
ภาคผนวก 2.....	42
แนะนำโครงการตะวันออกกลางศึกษา	42

รายงานสถานการณ์และแนวโน้มตะวันออกกลาง

ธันวาคม 2549

บุคคลแห่งปี 2549: มาห์มูด อห์หมาดินีจัด

มาห์มูด อห์หมาดินีจัด: ผู้ไต่กระแสตะวันตก

1. ความทั่วไป

มาห์มูด อห์หมาดินีจัด (Mahmoud Ahmadinejad) ประธานาธิบดีคนที่ 6 ของสาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน ผู้ตกเป็นข่าวในตลอดปี 2006 การเคลื่อนไหวของเขาในการทำสงครามจิตวิทยาและการทูตกับตะวันตก โดยเฉพาะแกนสหรัฐ-อังกฤษ การเคลื่อนไหวทางการทูตในการต่อต้านการทำให้โดดเดี่ยวของสหรัฐ-อังกฤษ การแสดงตนเป็นผู้สุภาพอ่อนน้อม การวางตัวให้เรียบง่าย การเข้าเผชิญต่อปัญหา การเป็นผู้พร้อมเจรจา การคิดวางแผนและจังหวะก้าวเดินอย่างรอบคอบ เหล่านี้ทำให้อห์หมาดินีจัดก้าวขึ้นสู่เวทีผู้นำโลก และได้เป็นผู้นำคนหนึ่งของโลกมุสลิม ดังเช่นนัสเซอร์เคย์เป็นในอดีต

2. ชีวิตประวัติ

มาห์มูด อห์หมาดินีจัด เกิดเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 1956 ในครอบครัวช่างตีเหล็ก ที่หมู่บ้านอะราดาน เมืองการัมซาร์ทางตอนใต้ของกรุงเตหะราน เมื่อเขาอายุได้ 1 ขวบ ครอบครัวได้อพยพมาอยู่ที่เตหะราน และได้ซึมซับบรรยากาศแห่งการปฏิวัติอิสลามอย่างลึกซึ้ง เขาเป็นเด็กฉลาด กล่าวกันว่าเก่งที่สุดในชั้นเรียน ในปี 1976 อันเป็นปีแห่งการปฏิวัติอิสลาม เขาได้สอบเข้ามหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศ โดยได้อันดับที่ 123 จากจำนวนผู้สมัครทั้งสิ้นกว่า 4 แสนคน โดยศึกษาทางด้านวิศวกรรมโยธา และได้ศึกษาต่อจนได้ปริญญาเอกทางด้านวิศวกรรมการวางแผน การจราจรและการขนส่งในปี 1987 และได้รับตำแหน่งศาสตราจารย์วิศวกรรมโยธาที่มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอิหร่าน (Iran University of Science and Technology – IUST) อันเป็นมหาวิทยาลัยทางด้านวิศวกรรมที่ใหญ่ที่สุดและสำคัญที่สุดของอิหร่าน

ในช่วงที่เป็นนักศึกษา เขาได้ร่วมกิจกรรมเคลื่อนไหวปฏิวัติอย่างแข็งขันตั้งแต่ก่อนการปฏิวัติอิสลาม หลังได้ชัยชนะในการปฏิวัติ เขาได้เป็นผู้ร่วมก่อตั้งและเป็นสมาชิกสโมสรนักศึกษาอิสลามแห่งมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และตรงข้ามกับชาวตะวันตกในช่วงเขาขึ้นดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีใหม่ๆ ที่เผยแพร่ว่า เขาเป็นนักศึกษาคนหนึ่งที่น่าเกรงขามของสหรัฐและจับตัวเจ้าหน้าที่สหรัฐเป็นตัวประกัน แต่แท้จริงแล้ว อห์หมาดินีจัดไม่เห็นด้วยกับแผนการนี้ และไม่ได้เกี่ยวข้องกับดอย์ เซเยดเนจัด (Seyednejad) ผู้นำนักศึกษาคนหนึ่งในการบุกยึดสถานทูตสหรัฐกล่าวว่าอห์หมาดินีจัด ไม่เห็นด้วยกับแผนการ และว่าเขา “เป็นคนสุภาพและธรรมดา” (นิวสวีค 130206)

ในช่วงสงครามอิรัก-อิหร่าน (ค.ศ.1980-1988) อห์หมาดินีจัดได้เข้าร่วมกองกำลังอาสาสมัคร ออกรบในหลายพื้นที่และหลายหน่วย โดยเฉพาะในหน่วยวิศวกรรม จนกระทั่งสงครามยุติ ประสบการณ์ในสงครามทำให้เขายิ่งตระหนักในความบริสุทธิ์ของศาสนาและการตายเพื่อศาสนานิกายชีอะห์ (Martyrdom) ที่จะช่วยให้อิหร่านอยู่รอดและพื้นฐานอันรุ่งโรจน์ขึ้นมาได้ ซึ่งเขาได้ใช้เป็นหัวข้อในการปราศรัยในการเยือนจังหวัดต่างๆของอิหร่านหลายที่

อห์หมาดินีจัดได้เข้าสู่การเมืองตั้งแต่วัยอายุน้อย โดยได้รับเลือกเป็นผู้ปกครองเมืองมากุ ผู้ปกครองเมืองคอย (Khoys) และได้รับตำแหน่งสูงขึ้นทุกที โดยได้เป็นที่ปรึกษาผู้ว่าการจังหวัดคอรีดิสถาน และในปี 1993 ได้เป็นที่ปรึกษา

ด้านวัฒนธรรมของรัฐมนตรีกระทรวงวัฒนธรรมและการศึกษาชั้นสูง ขณะที่อายุได้ 37 ปี และระหว่างปี 1993-1997 ได้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าการจังหวัดอาร์ดาบิล ซึ่งอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศ และมีผลงานดีเด่นได้รับเลือกเป็นผู้ว่าการตัวอย่าง (Model Governor) 3 ปีติดต่อกัน ในปี 2003-2005 เป็นนายกเทศมนตรีนครเตหะราน ซึ่งในช่วงนี้เขาได้ใช้ความสามารถด้านวิศวกรรมมาแก้ไขปัญหามลพิษในกรุงเตหะราน และลดทอนภาวะมลพิษในเมืองได้จนได้รับคำชมเชย และได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดีอิหร่านด้วยคะแนนถล่มทลายในเดือน มิถุนายน 2005 ขณะอายุเพียง 48 ปี เขาได้เป็นประธานาธิบดีอิหร่านคนแรกตั้งแต่หลังการปฏิวัติอิสลามที่ไม่ได้เป็นผู้สอนศาสนา แต่มีบางคนกล่าวว่าอาห์มาดิเนjad ได้ถูกเลือกและปมเพาะเพื่อดำรงตำแหน่งสูงสุดของประเทศโดยกลุ่มผู้สอนศาสนาที่ทรงอำนาจในอิหร่าน

ชีวิตและงานของอาห์มาดิเนjadอาจจัดเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้คือ

1) **การเป็นวิศวกร นักวิชาการและอาจารย์** เช่น เป็นคณะกรรมการคณะกรรมการวิศวกรรมโยธา แห่งมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตั้งแต่ปี 1989 จนถึงปัจจุบัน เป็นผู้ก่อตั้งและสมาชิกของสมาคมอุโมงค์อิหร่าน (Iran Tunnel Society) ซึ่งเป็นสมาคมสำคัญ โดยอิหร่านมีแผนว่าเมื่อถึงปี 2025 จะขุดอุโมงค์เพิ่มขึ้นถึง 1,800 กิโลเมตร มูลค่า 20 พันล้านดอลลาร์ (อิหร่าน เบลีย์ 120606) เป็นที่สังเกตว่าเมื่ออาห์มาดิเนjadเขียนจดหมายเปิดผนึกถึงประธานาธิบดีบุซแห่งสหรัฐ เขาได้ท้าวความถึงการเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยของเขา

2) **การเป็นนักคิด นักเขียนและนักหนังสือพิมพ์** โดยได้เขียนบทความทางด้านการเมือง สังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจจำนวนมาก เขายังได้เคยดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการหนังสือพิมพ์ฮัมชาห์รี (Hamshahri) ของเทศบาลนครเตหะราน

3) **การเป็นนักการเมือง-นักปฏิวัติอิสลาม** อาห์มาดิเนjadเป็นนักการเมืองที่ปฏิวัติ เพื่อสร้างรัฐอิสลามที่บริสุทธิ์ ปลอดจากคอร์รัปชัน และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในความมั่งคั่งของชาติมากขึ้น เข้าแบกรับภาระในการต่อสู้ของชาวมุสลิมโดยเฉพาะในวันออกกลาง ได้แก่ ชาวปาเลสไตน์ บุคคลิกส่วนตัวซึ่งเสริมงานด้านการเมืองของเขาเป็นอย่างมาก ได้แก่ การมีชีวิตที่เรียบง่าย พักอยู่ในอพาร์ทเมนต์ธรรมดา และนำอาหารกลางวันจากบ้านไปกินที่สำนักงาน เหล่านี้ทำให้เขาได้รับการสนับสนุนทั้งจากประชาชนระดับล่างและผู้สอนศาสนาที่ทรงอิทธิพล

3. การเทียบเคียงกับประธานาธิบดีคนก่อนบางท่านของอิหร่าน

กล่าวถึงประธานาธิบดีอิหร่านก่อนหน้านั้น 2 ท่าน

อดีตประธานาธิบดีทั้ง 2 ท่านดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีถึง 2 สมัยต่อกัน (รัฐธรรมนูญอิหร่านกำหนดให้มีการดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีไม่เกิน 2 สมัยติดต่อกัน) การเปรียบเทียบกับประธานาธิบดี 2 ท่านจะช่วยให้เห็นภาพกิจกรรมและการทำงานของประธานาธิบดีคนปัจจุบัน-อาห์มาดิเนjad ได้ชัดเจน

คนแรกคือ รัฟซันจานี (Akbar Hashemi-Rafsanjani 1934-ปัจจุบัน) เป็นประธานาธิบดี 2 สมัยระหว่างปี 1989-1997 ท่านผู้นี้เกิดในครอบครัวชาวนา ศาสนาที่เมืองกอม (Qom) ร่วมกับ *อยาห์โกลาห์ โคไมนี* ก่อนการปฏิวัติอิสลาม ถูกจำคุกหลายครั้งในสมัยพระเจ้าซาร์ กล่าวกันว่า เป็นผู้สอนศาสนา-นักการเมืองผู้ทรงอิทธิพลที่สุดคนหนึ่งของอิหร่าน เขาถือว่าตนเองเป็น “นักจารีตนิยมที่คำนึงถึงสภาพเป็นจริง” กล่าวกันว่าเขาเป็นผู้ที่ทำให้โคไมนียอมรับการยุติศึกกับอิรัก ในช่วงที่เป็นประธานาธิบดี เขาได้ปฏิบัติภารกิจสำคัญได้แก่ (1) การหันไปคบกับตะวันตกอีกครั้ง (2) เปลี่ยนเศรษฐกิจจากการควบคุมโดยรัฐไปสู่ระบบตลาดมากขึ้น (3) คัดค้านการลงโทษอย่างรุนแรงตามกฎหมายของอิหร่าน และสนับสนุนสิทธิสตรี เปิดโอกาสการทำงานแก่สตรีมากขึ้น บุตรสาวของท่านผู้นี้เป็นนักเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิสตรีอิหร่าน (4) ดำเนินการให้อิหร่านเป็นอิทธิพลใหญ่ในภูมิภาค และยังคงเทศนาชี้ให้เห็นภัยจากสหรัฐ (5) เขายืนยันเรื่องสิทธิของอิหร่านในการพัฒนาเทคโนโลยีทางนิวเคลียร์ แต่ก็ไม่เห็นด้วยที่จะมีระเบิดนิวเคลียร์ ซึ่งดูเหมือนเป็นนโยบายต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

รฟช.จ.นี้มีฐานะมั่งคั่ง เขาถูกกล่าวหาเกี่ยวกับเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน และถูกฟ้องร้องในเรื่องสนับสนุนการก่อวินาศกรรมในอาร์เจนตินา

คนที่สองคือ คาตามี (Mohammad Khatami 1943-ปัจจุบัน) เป็นนักการเมืองปีกปฏิรูป ชนะการเลือกตั้งประธานาธิบดีปี 1997 อย่างถล่มทลายด้วยคะแนนเสียงสูงถึงเกือบร้อยละ 70 สร้างความหวังแก่ชาวอิหร่านจำนวนหนึ่ง และชาติตะวันตกว่าอิหร่านจะค่อยๆกลายมาเป็นแบบตะวันตก

คาตามีเกิดในครอบครัวผู้สอนศาสนาในระดับสูงของอิหร่าน เป็นผู้สนใจด้านปรัชญาและตะวันตก เรียนปริญญาตรีด้านปรัชญาตะวันตก ขณะที่เรียนต่อปริญญาโทด้านการศึกษามหาวิทยาลัยเตหะราน ได้ลาออกและไปเรียนวิทยาศาสตร์อิสลามที่เมืองกอม เป็นเวลา 7 ปีจนสำเร็จ จากนั้นเดินทางไปประเทศเยอรมนี เป็นประธานศูนย์อิสลามที่นครฮัมบูร์ก จนเกิดปฏิวัติอิสลามจึงเดินทางกลับและเข้าสู่การเมือง พร้อมกับพี่น้องของเขา คาตามีได้รับเลือกสู่สภาผู้แทนราษฎร เป็นต้น เขาได้แต่งงานกับบุตรสาวของศาสตราจารย์ที่มีชื่อเสียงด้านกฎหมายศาสนา มีลูก 3 คน เขาพูดได้หลายภาษา ได้แก่ เปอร์เซีย อาหรับ เยอรมนีและอังกฤษ และเชี่ยวชาญด้านปรัชญาการเมือง เขาเขียนหนังสือหลายเล่ม เช่น *จากโลกของเมืองสู่เมืองของโลก* (1994) ซึ่งว่าด้วยปรัชญาและความคิดการเมืองของตะวันตก

แนวทางปฏิรูปของคาตามีอาจสรุปได้ดังนี้ (1) ด้านเศรษฐกิจ สานต่อนโยบายตลาดเสรี สนับสนุนการพัฒนาทางอุตสาหกรรม และส่งเสริมบทบาทของเอกชน แต่ถูกกลุ่มผู้เคร่งการปฏิวัติวิจารณ์ว่าให้ความสำคัญแก่เศรษฐกิจมากกว่าการเมือง (2) ด้านการเมือง เขาหาเสียงว่าจะจัดระบบปกครองโดยกฎหมาย เปิดประชาธิปไตย และการมีส่วนร่วมของประชาชน และได้เสนอร่างกฎหมาย 2 ฉบับ ฉบับหนึ่งเพื่อปฏิรูปกฎหมายเลือกตั้ง ฉบับหนึ่งเพื่อกำหนดอำนาจบทบาทของประธานาธิบดีให้ชัดเจน ไม่ถูกก้าวร้าวจากศูนย์อำนาจอื่น กฎหมายทั้ง 2 ฉบับนี้ผ่านสภา แต่ถูกวิพากษ์วิจารณ์ (3) ด้านการระหว่างประเทศ ได้เปลี่ยนจากการเผชิญหน้าเป็นการเจรจาประนีประนอมกับตะวันตก กระทั่งแสดงท่าทีที่จะพูดคุยกับผู้นำอิสราเอล แต่ภายหลังก็ต้องปฏิเสธ และความสัมพันธ์กับสหรัฐก็ไม่ได้ดีขึ้นมาก (4) การเสนอแนวคิดการเจรจาระหว่างวัฒนธรรม (Dialogue Among Civilizations) เพื่อตอบโต้กับทฤษฎีการปะทะระหว่างวัฒนธรรม (Clash of Civilizations) ของฮันติงตันนักทฤษฎีสังคมการเมืองชาวสหรัฐ แนวคิดนี้ได้รับการยอมรับ และองค์การสหประชาชาติกำหนดในปี 2001 เป็นปีแห่งการเจรจาระหว่างวัฒนธรรม แต่ดูเหมือนว่าการปะทะกันระหว่างวัฒนธรรมยิ่งรุนแรงขึ้น เมื่อเกิดเหตุการณ์วินาศกรรม 9/11 การบุกอัฟกานิสถานโดยสหรัฐและพันธมิตร และในปี 2002 ที่ประธานาธิบดีบุช แห่งสหรัฐระบุอิหร่านเป็นหนึ่งในแกนแห่งความชั่วร้ายโลก รวมทั้งการบุกยึดครองอิรักในปี 2003 และคุกคามที่จะขยายสงครามสู่อิหร่าน หนทางที่จะเจรจาระหว่างวัฒนธรรมดูจะตีบตัน

จากการเปรียบเทียบกับประธานาธิบดีก่อนหน้านั้น 2 ท่าน มีข้อสังเกตดังนี้

1) ปีกทางการเมืองในอิหร่านอาจกล่าวได้ว่ามี 2 ขั้ว ได้แก่ ขั้วปฏิรูป นำโดยคาตามี ซึ่งปรากฏว่าไม่สามารถปฏิรูปอะไรได้ตามที่กล่าว และขั้วเคร่งในการปฏิวัติอิสลาม นำโดยอาห์มาดีเนjad ซึ่งกำลังครองอำนาจอยู่ นอกจากนี้ ก็มี ส่วนที่โอนเอนไปมาระหว่าง 2 ขั้ว ได้แก่ รฟช.จ.นี้ 2) การเมืองของอิหร่านได้ก้าวไปไกลเกินสมัยการปฏิวัติอิสลามยุคต้น ที่บ่อยครั้งมีการลงโทษอย่างรุนแรง และกดเสรีภาพในการแสดงออกค่อนข้างสูง 3) ในด้านบุคลิก รฟช.จ.นี้ ดูจะมีชื่อในด้านธุรกิจและการยอมรับตลาดเสรี ส่วนคาตามีมีชื่อทางด้านเป็นนักปรัชญา ต้องการที่จะให้มีการเจรจกันระหว่างวัฒนธรรม และค่อนข้างมองโลกแบบขวนขวายน้อย ส่วนอาห์มาดีเนjad ค่อนข้างเริ่มจากความเป็นจริง มีทั้งรุก ทั้งยัน และทั้งถอย เหมือนกับนายช่างวิศวกรสังคม 4) ไม่ว่าใครจะเป็นประธานาธิบดี แต่ผู้นำสูงสุดของประเทศยังคงได้แก่กลุ่มผู้สอนศาสนาที่โดยทั่วไปยึดมั่นในการปฏิวัติอิสลาม และการที่ปีกใดหรือบุคลิกแบบไหนจะขึ้นมาเป็นประธานาธิบดีอาจขึ้นกับสถานการณ์ของภูมิภาคและของโลก

4. ประเด็นร้อน 3 ประเด็น

เป็นสงครามข่าวสารที่ตอบโต้กันอย่างดุเดือดระหว่างอาห์มาดินิเจดกับสหรัฐและตะวันตก กล่าวได้ว่าข่าวสารตะวันตกที่เกี่ยวกับประธานาธิบดีอาห์มาดินิเจดส่วนใหญ่เป็นเรื่อง 3 ประเด็นดังกล่าว ทั้งนี้โดยฝ่ายตะวันตกคิดว่าประเด็นเหล่านี้ทำให้สามารถวาดภาพเชิงลบแก่อาห์มาดินิเจดได้มาก และโดดเดี่ยวอิหร่านได้ ประเด็นร้อนดังกล่าวได้แก่

4.1 กรณีฮอโลคอสต์ (Holocaust)

อาห์มาดินิเจดระบุว่า ฮอโลคอสต์ หรือเหตุการณ์ที่มีบันทึกทางประวัติศาสตร์ที่ว่าชาวยิวจำนวนล้านถูกพวกนาซีสังหารในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 นั้นเป็นความเชื่อแบบมายาคติ (Myth) อาห์มาดินิเจดได้กล่าวถึงเรื่องนี้หลายครั้ง แต่ทัศนะนี้กล่าวได้ว่าปรากฏทั่วไปในอิหร่านและโลกมุสลิม เขาเพียงแต่สะท้อนออกมาให้โลกได้รับรู้ อย่างไรก็ตาม จากการปราศรัยในที่ต่างๆ ของอาห์มาดินิเจดอาจสรุปได้ว่ามีสาระสำคัญอยู่ 2 ประการที่เสนอให้แกตะวันตกรับรู้ไว้ได้แก่

- 1) เหตุใดจึงต้องนำเอาที่ดินและชีวิตทรัพย์สินชาวอาหรับมาไถ่บาปที่ชาวยุโรปกระทำต่อชาวยิว
- 2) การที่ตะวันตกมุ่งมองย้อนอดีต เพื่อสรุปบทเรียน สร้างสำนึกทางศีลธรรมและป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นอีกในยุโรป แต่ก็เมินเฉยต่อความทุกข์ยากของชาวปาเลสไตน์และชาวอิรัก รวมทั้งประชาชนในโลกที่สาม จำนวนนับล้านๆ อันเนื่องมาจากนโยบายอาณานิคมและอาณานิคมแผนใหม่ของตะวันตก

อย่างไรก็ตาม สำนักข่าวตะวันตกมุ่งเสนอข่าวในไปทำนองที่ว่า อาห์มาดินิเจดเป็นพวกไร้เหตุผล ไม่รับความเป็นจริงในประวัติศาสตร์

เมื่อธันวาคม 2006 ทางอิหร่านได้จัดประชุมเกี่ยวกับเรื่องนี้ มีคนเข้าร่วมจำนวนหนึ่ง มีตั้งแต่ผู้นำกลุ่มคูคลักแคลน ไปจนถึงชาวยิวที่ไม่เห็นด้วยกับลัทธิไซออนนิสม์ การประชุมนี้ยังไม่สามารถสรุปผลได้ชัดเจน คงต้องจัดประชุมต่ออีก อาห์มาดินิเจดยังกล่าวว่า การจัดสัมมนาเรื่องนี้เป็นารแสดงออกถึงเสรีภาพทางวิชาการ และว่าจะจัดสัมมนาเกี่ยวกับการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ที่ชาวยิวตะวันตกกระทำต่อชนพื้นเมืองในที่ต่างๆ ด้วย

4.2 กรณีลบประเทศอิสราเอล

อาห์มาดินิเจดกล่าวขึ้นเป็นครั้งแรกในช่วงปลายเดือนตุลาคม ปี 2005 ในการประชุมเรื่อง “โลกที่ปราศจากลัทธิไซออนนิสม์” (World Without Zionism) โดยอ้างคำพูดของอิหม่ามโคเมนี ผู้นำทางจิตวิญญาณในการปฏิวัติอิสลาม 1979 คำกล่าวมีว่า

“การจัดตั้งระบอบไซออนนิสต์ (หมายถึงอิสราเอล) เป็นการเคลื่อนไหวกของผู้กดขี่โลก (World Oppressor – หมายถึงสหรัฐ) เพื่อต่อต้านโลกอิสลาม” และว่า “อิหม่ามที่เคารพรักของเรา (หมายถึงรูฮอลลาห์ โคเมนี ผู้นำการปฏิวัติอิสลาม) ได้กล่าวว่า ระบอบที่เข้ามายึดครอง (หมายถึงอิสราเอล) จะต้องถูกลบออกไป และนี่เป็นคำกล่าวที่ปรีชาญาณมาก”

ในครั้งแรกนี้ ทางและการและสื่อมวลชนตะวันตกได้หยิบฉวยไปเผยแพร่ ก่อให้เกิดภาพลักษณ์ว่า ประธานาธิบดีอิหร่านผู้นี้เป็นคนไร้เหตุผล ยึดมั่นในชะตากรรม กระจายความรุนแรง เป็นบุคคลที่น่าหวาดระแวง ไม่ได้อยู่ในประชาคมโลก ซึ่งก็ได้ผลในระดับหนึ่ง เช่นผู้นำประเทศมุสลิมบางประเทศเห็นว่า เป็นการเปิดจุดอ่อนสำหรับการต่อสู้ของชาวปาเลสไตน์

อย่างไรก็ตามในประเด็นดังกล่าว ดูเหมือนว่าอาห์มาดินิเจดต้องการส่งสารสำคัญ 2 ข้อได้แก่

- (1) ประเทศอิสราเอลเป็นสิ่งที่ประดิษฐ์สร้าง (Fabricated) ขึ้นโดยตะวันตก
- (2) ถ้าหากไม่มีการสนับสนุนของตะวันตก อิสราเอลก็ตั้งอยู่ไม่ได้

ที่ลึกไปกว่านั้น น่าจะเป็นว่า การยืนยันในประเด็นดังกล่าวเป็นจุดยืนแสดงความบริสุทธิ์ทางศาสนาอิสลาม ความต้องการสร้างโลกที่ยุติธรรม ที่มนุษย์และประชาชาติต่างๆ มีศักดิ์ศรีอย่างเสมอภาค นอกจากนี้ ยังเป็นการแสดงจุดยืนในการสนับสนุนชาวปาเลสไตน์ที่เป็นชาวอาหรับ และนี่ก็เป็นสาเหตุที่ยอมพลีชีพให้ได้

4.3 กรณีพัฒนาพลังงานนิวเคลียร์

เป็นเรื่องใหญ่กว่า 2 ประเด็นแรกสำหรับตะวันตก ส่วนหนึ่งเกิดจากความหวาดระแวง ส่วนหนึ่งเกิดจากความวิตกกังวล และอีกส่วนหนึ่งเกรงว่า ดุลอำนาจในตะวันออกกลางจะเปลี่ยนไปในทางที่ไม่เป็นผลประโยชน์ของตนมากเกินไปและเร็วเกินไป พันธมิตรสหรัฐ-อังกฤษได้กดดันทั้งการทูต การระหว่างประเทศและการทหาร เช่น การนำเรื่องสู่คณะมนตรีความมั่นคงเพื่อแซงชั้นอิหร่าน และการขู่ว่าจะทิ้งระเบิดสถานที่ทำยูเรเนียมให้บริสุทธิ์ และปลุกความรู้สึกหวาดระแวงแสนยานุภาพที่ใหญ่โตในหมู่ประเทศอาหรับเพื่อนบ้าน

สำหรับอาห์มาดีนีjadก็ยืนยันมั่นคง ไม่ยอมอ่อนข้อให้ ในนี้มีสาระสำคัญ 2 ประการ ที่เขาน่าจะต้องการส่งให้แก่ตะวันตกและชาวโลก ได้แก่

1) ประเทศที่มีอิสระทุกประเทศมีสิทธิโดยชอบธรรมในการพัฒนาเทคโนโลยีทางด้านนิวเคลียร์ อิหร่านมีสิทธิโดยสมบูรณ์ในการพัฒนาเทคโนโลยีนี้

2) การเปิดประเด็นนี้ขึ้นมา เป็นความต้องการของตะวันตกที่ต้องการขัดขวางการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศมุสลิม โดยกล่าวในการสัมภาษณ์ในรายการโทรทัศน์ซีบีเอสของสหรัฐในเดือนสิงหาคม 2006 ว่า “การก่อปฏิวัติ รัฐบาลเยอรมนี ฝรั่งเศส สหรัฐ และรัฐบาลแคนาดา ลงนามในสัญญาที่จะผลิตเชื้อเพลิงนิวเคลียร์ในประเทศอิหร่าน แต่ทันทีหลังการตั้งสาธารณรัฐอิสลาม การต่อต้านของพวกเขาก็เริ่มขึ้น... เดียวนี้พวกต่อต้านเทคโนโลยีนิวเคลียร์ของเรา ทำไมจึงเป็นเช่นนั้นในตอนนี้”

นอกจากนี้ ทางกรอิหร่านได้ตอบโต้เพื่อไม่ให้ตนถูกโดดเดี่ยว โดย (1) ยืนยันในหลายๆ อย่างหนักแน่นว่าไม่ต้องการผลิตอาวุธนิวเคลียร์ เพราะถือเป็นสิ่งที่ขัดกับคำสอนทางศาสนา ซึ่งก็มีผู้เชื่อถืออยู่โดยเฉพาะในโลกมุสลิมและประเทศโลกที่สาม (2) ประธานาธิบดีอาห์มาดีนีjad ได้แจ้งแก่เจ้าหน้าที่ทางการทูตของคูเวตในช่วงกลางเดือนธันวาคม 2006 ว่าจะกระจายเทคโนโลยีทางนิวเคลียร์ให้แก่ประเทศเพื่อนบ้าน

5. การท้าทายด้วยจดหมาย 2 ฉบับ

ประธานาธิบดีอาห์มาดีนีjadได้เปิดการรุกทางสงครามข่าวโดยทำหนังสือเปิดผนึกถึงประธานาธิบดีและประชาชนสหรัฐรวม 2 ฉบับ ดังนี้

5.1 จดหมายเปิดผนึกถึงประธานาธิบดีบุช ส่งเมื่อเดือนพฤษภาคม 2006 มีเนื้อหาแยกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรก เป็นส่วนที่ตั้งคำถามเกี่ยวกับความเป็นไปของกิจการโลก ที่เขาเห็นว่าไม่เป็นธรรม หรือการใช้สองมาตรฐานในการจัดการกับปัญหาโลกของประเทศมหาอำนาจตะวันตก ส่วนที่สอง เกี่ยวกับศรัทธาความเชื่อในศาสนาและลัทธิเอกเทวนิยม (Monotheism) ทั้งสองส่วนนี้สัมพันธ์กัน แต่ส่วนที่สองถือว่าเป็นแกน มันเป็นการท้าทายต่อประธานาธิบดีบุช ผู้ประกาศตัวว่าเป็นผู้เคร่งศาสนา ว่าได้กระทำตามคำสอนของพระเยซูเจ้าแท้จริงหรือไม่

ในภายหลังอาห์มาดีนีjadยังเปิดการทำให้มาได้ว่าที่ทางโทรทัศน์ในเดือนสิงหาคม 2006 เกี่ยวกับกิจการโลกและการแก้ปัญหา ในนี้รวมถึงกรณีการพัฒนาพลังงานนิวเคลียร์ของอิหร่านด้วย เพราะว่าถึงเวลาแล้วที่กิจการระหว่างประเทศควรจะต้องอยู่บนพื้นฐานของประชาธิปไตยและสิทธิที่เสมอภาคของประชาชาติทั้งหลาย ทางทำเนียบขาวปฏิเสธ

5.2 จดหมายเปิดผนึกถึงประชาชนสหรัฐ ส่งให้หลังจากการเลือกตั้งกลางเทอมที่ประชาชนอเมริกันแสดงประชามติชัดเจนว่าไม่เห็นด้วยกับสงครามยึดครองอิรัก เริ่มต้นด้วยการแสดงความเหมือนกันระหว่างประชาชนอเมริกันและชาวอิรัก นั่นคือต่างเป็นผู้ยำเกรงพระเจ้าเป็นเจ้า รักความจริง และใฝ่หาความยุติธรรม เรียกร้องให้มีความเชื่อมั่นโดย

สรุปว่า (1) เป็นไปได้ที่จะสร้างระบอบปกครองที่มีฐานที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงกับการบังคับขู่เข็ญ การใช้กำลัง และความอยุติธรรม (2) เป็นไปได้ที่จะสนับสนุนและส่งเสริมค่านิยมร่วมกันของมนุษย์ ความซื่อสัตย์และความเมตตาอย่างจริงจัง (3) เป็นไปได้ที่จะสร้างสวัสดิการและความเจริญรุ่งเรืองโดยปราศจากความตึงเครียด การคุกคาม การบังคับและสงคราม (4) เป็นไปได้ที่จะนำโลกไปสู่ความสมบูรณ์ที่ไผ่ฝืนโดยยึดมั่นในความเป็นเอกภาพ เอกเทวนิยม (Monotheism) จริยธรรม จิตวิญญาณ และจากคำสอนของท่านผู้ลือ (Divine Prophet)

6. การเคลื่อนไหวทางการทูต ตลอดปี 2006

อาห์มาดินี้จัดได้เดินทางไปเยือนและประชุมระดับภูมิภาคและระดับโลกในที่ต่างๆทั่วโลก นับเป็นการเปิดฉากการรุกทางการเมืองและด้านทหารถูกโดดเดี่ยวทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

6.1 การเดินทางไปเยือนซีเรียในเดือนมกราคม 2006 ที่อาห์มาดินี้จัดได้เน้นบทบาทสำคัญของ 2 ประเทศ กล่าวคือสำหรับอิหร่านในฐานะผู้เฝ้าระวังรักษาศาสนาที่ได้มาตรฐาน สำหรับซีเรียในฐานะที่เป็นแนวทางในการต่อต้านการเข้ามาครอบครองในภูมิภาค เขาได้กล่าวสนับสนุนกลุ่มฮิซบอลเลาะห์ว่าเป็นตัวอย่างสำหรับให้กำลังใจแก่ปาเลสไตน์ในการพึ่งตนเอง และเสนอให้ชาวเลบานอนรวมตัวกันเข้าไว้ และให้ประเทศมุสลิมทั่วโลกใช้ศักยภาพทางเศรษฐกิจของตนต่อสู้กับศัตรู รวมทั้งให้ช่วยกันรักษาความบริสุทธิ์ของศาสนา

6.2 การเดินทางไปเยือนประเทศคูเวตในเดือนกุมภาพันธ์ 2006 อาห์มาดินี้จัดดูจะให้ความสำคัญแก่ประเทศคูเวตเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นประเทศในกลุ่มรัฐอ่าวอาหรับ และถูกรุกรานโดยประเทศที่ใหญ่กว่า จนเกิดความระแวงประเทศเพื่อนบ้านขนาดใหญ่ และยินดีให้สหรัฐเข้ามาตั้งกองกำลัง ในการเยือนครั้งนี้เขาได้ย้ำว่าอิหร่านต้องการสันติภาพ ความมั่นคง และความก้าวหน้าของทุกประเทศในภูมิภาคนี้ และหวังที่จะขยายความร่วมมือทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของทั้งสองประเทศ

6.3 การเดินทางไปเยือนมาเลเซียในต้นเดือนมีนาคม 2006 ซึ่งใช้เวลานานถึง 3 วัน มาเลเซียกล่าวได้ว่าเป็นประเทศมุสลิมที่มีการพัฒนาไปมากที่สุดประเทศหนึ่ง และเป็นแบบอย่างความสำเร็จของการผสมผสานระหว่างศาสนา ความรักชาติ และการพัฒนาได้อย่างดี การไปเยือนครั้งนี้จึงเน้นไปทางด้านเศรษฐกิจ เช่น การเข้าชมสถาบันวางแผนเศรษฐกิจแห่งชาติมาเลเซีย การเสริมความร่วมมือของ 2 ชาติ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อทั้งเอเชียและโลกมุสลิม อาห์มาดินี้จัดยังได้กล่าวถึงสถานการณ์สากลที่น่าสนใจคือ (1) ประเทศที่ไม่มีอารยธรรมหรือวัฒนธรรมเก่าแก่ มักดิ้นรนที่จะมีอาวุธทำลายล้างมวลมนุษย (ในที่นี้คงหมายถึงสหรัฐผู้พัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ก่อนชาติใด) เขาได้กล่าวขอความทำนองนี้ในที่อื่นอีกหลายครั้ง (2) ช่องว่างระหว่างประเทศร่ำรวยกับประเทศยากจนเป็นการท้าทายใหญ่ของโลก

6.4 การเดินทางไปประชุมองค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (Economic Cooperation Organization – ECO) ครั้งที่ 9 เดือนพฤษภาคม 2006 ที่นครบากู สาธารณรัฐอาเซอร์ไบจาน องค์การนี้เกิดจากความต้องการร่วมมือ 3 ฝ่ายได้แก่อิหร่าน ปากีสถานและตุรกี เพื่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ-สังคมอย่างยั่งยืน ตั้งขึ้นในปี 1985 ต่อมารัฐ 6 รัฐที่เคยร่วมในสหภาพโซเวียต ได้แก่ อาร์เซอร์ไบจาน คาซัคสถาน คีร์กีสถาน (Kyrgyzstan) ทาจิกิสถาน เติร์กเมนิสถาน และอุซเบกิสถาน ได้ขอร่วมในองค์การ นอกจากนี้ ยังมีปากีสถาน สมาชิกขององค์การนี้จึงเพิ่มจาก 3 เป็น 10 ประเทศ ในการประชุมนี้อาห์มาดินี้จัดย้ำใน 3 เรื่องได้แก่ (1) การยึดมั่นในศาสนาและการยอมรับนับถือศักดิ์ศรีของผู้สอนศาสนาเป็นกุญแจไปสู่ความเป็นอิสระ ความมั่นคง และความก้าวหน้าของโลกมุสลิม (2) ความสำเร็จทางเทคโนโลยีนิวเคลียร์ของอิหร่านเป็นไปเพื่อสันติภาพและความสงบของโลก ไม่ได้เพื่อการล่อลวงระเบิดประเทศใด (3) ย้ำในความร่วมมือระหว่างอิหร่านกับคาซัคสถานภายใต้กรอบขององค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

6.5 การเดินทางไปเยือนอินโดนีเซียเพื่อเข้าร่วมประชุมสุดยอดในกลุ่มดี-8 (D-8) ในเดือนพฤษภาคม ต่อจากการไปประชุมที่เมืองบากู กลุ่มดี-8 เป็นกลุ่มประเทศมุสลิมกำลังพัฒนา 8 ประเทศ ประกอบด้วยบังกลาเทศ

อียิปต์ อินโดนีเซีย อิหร่าน มาเลเซีย ไนจีเรีย ปากีสถาน และตุรกี กลุ่มนี้ตั้งขึ้นในปี 1997 ตามคำประกาศอิสตันบูล เพื่อ ยกฐานะของประเทศกำลังพัฒนาในเศรษฐกิจโลก และความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ประชากรของ 8 ประเทศนี้รวมกันได้ เท่ากับร้อยละ 13.5 ของประชากรโลกในปี 1997 ในการเยือนครั้งนี้ อาห์มาดินีjad ได้รับการต้อนรับอย่างดี ได้เข้าพบกับ ประธานสภาผู้แทนราษฎรและได้ปาฐกถาให้นักศึกษาฟัง เขาได้กล่าววาทะที่สำคัญ ได้แก่

- (1) ธรรมชาติลัทธิไซออนิสม์คือการข่มขู่คุกคาม ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับสันติภาพ
- (2) มนุษยชาติต้องการความยุติธรรม อาห์มาดินีjad กล่าวคำนี้ในหลายที่ ดูจะมีเจตนาที่จะชี้ว่า มนุษย์ปัจจุบัน อยู่ในโลกยุติธรรมที่ตะวันตกสร้างขึ้น
- (3) ความขัดแย้งกรณีเทคโนโลยีนิวเคลียร์ เป็นความพยายามของตะวันตกที่จะเป็นเจ้าครองอิหร่าน และ ต้องการจะต่อต้านความก้าวหน้าของโลกมุสลิม

6.6 การเดินทางไปประชุมองค์กรความร่วมมือเซี่ยงไฮ้ (Shanghai Cooperation Organization - SCO) ในเดือนมิถุนายน องค์กรนี้ตั้งขึ้นในปี 2001 เพื่อความร่วมมือกันหลายด้าน สมาชิกปัจจุบัน ได้แก่ จีน รัสเซีย อุซเบกิสถาน คาซัคสถาน คีร์กีสถาน และทาจิกิสถาน อาห์มาดินีjad เข้าร่วมประชุมในฐานะผู้สังเกตการณ์ ที่เตรียมจะเป็น สมาชิกขององค์กรนี้ แต่อาห์มาดินีjad กลับดูเหมือนได้กลายเป็นดาวเด่นของการประชุม โดยได้พบปะกับผู้นำของประเทศมหาอำนาจอย่างรัสเซียและจีน อนึ่ง ก่อนเดินทางไปครั้งนี้เขาได้เข้าปรึกษาหารือกับผู้นำสูงสุดคาไมนีย์ด้วย อาห์มาดินีjad ได้มีข้อเสนอสำคัญ ได้แก่

- (1) การระมัดระวังไม่ให้ต่างชาติเข้ามาแทรกแซงในภูมิภาคทะเลแคสเปียน
 - (2) ประเทศอิหร่านพร้อมที่จะร่วมมือกับประเทศในกลุ่มเอสซีโอมากขึ้น
- อนึ่ง ผู้นำประเทศอินเดียและปากีสถานก็ได้เข้าร่วมประชุมและแสดงความสนใจที่จะเข้าร่วมเป็นสมาชิก องค์กรความร่วมมือเซี่ยงไฮ้ด้วยเช่นกัน

6.7 การเดินทางประชุมสุดยอดสหภาพแอฟริกาครั้งที่ 7 ที่เมืองบันจุล ประเทศแกมเบีย ในปลายเดือนมิถุนายน 2006 อาห์มาดินีjad ได้เรียกร้องให้ (1) ประชาชาติผู้ถูกกดขี่รวมตัวกันเข้าไว้ (2) จะต้องแก้ไข ความสัมพันธ์ที่ไม่เป็นธรรมในระเบียบโลกโดยความพยายามร่วมกันของทุกประชาชาติ (3) คณะมนตรีความมั่นคงแห่ง องค์การสหประชาชาติมีอายุ 60 ปีแล้ว และปัจจุบันไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบได้ สมควรที่แก้ไขปรับปรุง ใหม่

6.8 การเดินทางไปเยือนประเทศเติร์กเมนิสถานและทาจิกิสถาน เติร์กเมนิสถานอยู่ในเอเชียกลาง พื้นที่ ส่วนใหญ่เป็นทะเลทราย มีทรัพยากรน้ำมันและแก๊สมาก เป็นประเทศปลูกฝ้ายสำคัญของโลก และมีสุเหว่าที่ใหญ่ที่สุด ในเอเชียกลาง ทาจิกิสถานเป็นประเทศที่เล็กที่สุดและยากจนที่สุดในเอเชียกลาง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา แต่เป็นจุดยุทธ ศาสตร์สำคัญที่ติดกับประเทศจีน ทาจิกิสถานร่วมประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมกับอิหร่าน สหรัฐก็ต้องการเข้าไปมี อิทธิพลในดินแดนทั้ง 2 ประเทศนี้ อิหร่านได้ให้ความช่วยเหลือแก่ทาจิกิสถาน โดยสร้างอุโมงค์อันซาบ (Anzab Tunnel) เพื่อเชื่อมตอนเหนือและตอนใต้ของประเทศเข้าด้วยกัน ซึ่งในที่สุดก็เท่ากับเป็นการตัดเส้นทางจากประเทศจีนผ่านมาถึง ทะเลแคสเปียน อาห์มาดินีjad กล่าวว่าอุโมงค์นี้เป็นของขวัญที่อิหร่านมอบให้แก่ทาจิกิสถาน

6.9 การเดินทางไปประชุมสุดยอดฉุกเฉิน ขององค์การการประชุมอิสลาม (Organization of the Islamic Conference- OIC) ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซียในต้นเดือนสิงหาคม 2006 เพื่อพิจารณา ปัญหาอิสราเอล-ปาเลสไตน์ และเลบานอน อาห์มาดินีjad ชี้ว่าอำนาจผู้ข่มขู่ (Bullying Power) ประสบความสำเร็จใน การสร้างฮอโลคอสต์ที่ปาเลสไตน์

6.10 การเดินทางไปประชุมสุดยอดกลุ่ม 15 และกลุ่มไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดที่กรุงฮาวานา ประเทศคิวบา
 กลุ่ม 15 หรือกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา (Group of 15 Developing Countries) จากเอเชีย แอฟริกา และลาตินอเมริกา กลุ่มนี้ตั้งขึ้นในปี 1989 ภายหลังการประชุมกลุ่มไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด (Non-Aligned Movement – NAM) นับได้ว่าเป็นกลุ่มในเครือกลุ่มไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด จัดตั้งขึ้นเพื่อเจรจาทันทีกับกลุ่ม 7 (G7) ประเทศอุตสาหกรรมที่มั่งคั่งในเวทีระหว่างประเทศ เช่น องค์การการค้าโลก (กลุ่ม 7 ในปัจจุบันนับรัสเซียเพิ่มเป็นกลุ่ม 8) สมาชิกเริ่มแรกของกลุ่มมี 15 ประเทศ ปัจจุบันมี 18 ประเทศแต่คงใช้ชื่อกลุ่ม 15 ดังเดิม สมาชิกทั้ง 18 ประเทศ ได้แก่ แอลจีเรีย อาร์เจนตินา บราซิล ชิลี อียิปต์ อินเดีย อินโดนีเซีย อิหร่าน จาไมกา เคนยา ไนจีเรีย มาเลเซีย เม็กซิโก เปรู เซเนกัล ศรีลังกา เวเนซุเอลา และซิมบับเว การประชุมสุดยอดที่จัดขึ้นที่คิวบานั้นเป็นครั้งที่ 13 และอิหร่านจะได้รับช่วงเป็นประธานของกลุ่ม

กลุ่มไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดอาจนับเนื่องการถือกำเนิดจากการประชุมที่บันดุงประเทศอินโดนีเซียปี 1955 จากการมีสมาชิกเพียง 25 ประเทศในการประชุมสุดยอดครั้งแรกที่กรุงเบลเกรด ประเทศยูโกสลาเวีย ในปี 1961 เป็น 118 ประเทศในการประชุมสุดยอดครั้งที่ 14 ที่กรุงฮาวานา ประเทศคิวบา ระหว่าง 11-16 กันยายน 2006 สมาชิกของกลุ่มรวมแล้วตกเกือบ 2 ใน 3 ของสมาชิกองค์การสหประชาชาติ และมีประชากรราวร้อยละ 55 ของประชากรโลก

ในการประชุมสุดยอดทั้งสองนี้ อาห์มาดินีjad ได้สามารถพบผู้นำในประเทศกำลังพัฒนาได้ทั่วโลก เขาได้เสนอบางประเด็นที่น่าสนใจได้แก่

- (1) ตัวแทนของกลุ่มประเทศไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดควรจะมีที่นั่งถาวรในคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติ
 - (2) จะถ่ายทอดประสบการณ์ของอิหร่านให้แก่รัฐกำลังพัฒนาทั่วโลก
 - (3) ให้ชุมชนอิสลามและผู้นำรัฐอิสลามทำภาพลักษณ์ที่เป็นจริงของอิสลามให้ปรากฏ
 - (4) แสดงท่าทีที่จะเสริมความร่วมมือกับหลายประเทศ ได้แก่ อินเดีย เกาหลีเหนือ เมลารุส และคิวบา เป็นต้น
- หลังการประชุมสุดยอดเขาได้เดินทางไปเยือนประเทศเวเนซุเอลา ในช่วงนี้นิตยสารไทม์ของสหรัฐได้ลงบทสัมภาษณ์อาห์มาดินีjad และเขาได้ย้าว่าประเทศที่ปฏิวัติและเป็นเอกราชสามารถปกครองตนเองได้

6.11 การเดินทางไปประชุมสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ ที่กรุงนิวยอร์กในปลายเดือนกันยายน 2006
 ซึ่งนอกจากการกล่าวคำปราศรัยในที่ประชุมใหญ่แล้ว อาห์มาดินีjad ยังมีการเคลื่อนไหวพบปะกับกลุ่มฝ่ายจำนวนมากท่ามกลางความสนใจของสื่อมวลชนที่มาทำข่าว ได้พบกับสมาชิกสมัชชาว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (Council on Foreign Relation) ซึ่งให้เห็นว่าโลกปัจจุบันมีความสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสมกำลังครอบงำสมการโลก โดยเฉพาะหลังสงครามโลกครั้งที่สอง

7. การเคลื่อนไหวในประเทศ ตลอดปี 2006

ประธานาธิบดีอาห์มาดินีjad ได้เดินทางไปตรวจเยี่ยมนครและจังหวัดสำคัญทั่วประเทศ และได้กล่าวปราศรัยจำนวนมาก ซึ่งอาจสรุปประเด็นสำคัญได้แก่

- 1) นำเรื่อง 3 ประเด็นร้อนไปแจ้งแก่ประชาชนอิหร่าน เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และเพื่อเป็นการเตรียมรับมือกับการคุกคามจากสหรัฐและพันธมิตร
- 2) กระตุ้นให้ในแต่ละพื้นที่ใช้ประโยชน์ทรัพยากรและพัฒนาอย่างเหมาะสม
- 3) ชูความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในชาติและการตายเพื่อศาสนา
- 4) เสนอแก้ปัญหาสำคัญของประเทศ 2 ประการ ได้แก่ ที่อยู่อาศัยและการว่างงาน ซึ่งจะแก้ไขเป็นกลุ่มก้อนเดียวกัน นั่นคือสร้างโครงการที่อยู่อาศัยจริงจัง และใช้การนี้เป็นแหล่งจ้างงาน เพื่อลดปัญหาการว่างงาน

8. บทลงท้าย: เขาจะสำเร็จในปีหน้าหรือไม่

ในปี 2007 ที่จะมาถึง เป็นที่น่าสนใจว่า ประธานาธิบดีอาห์มาดีนีจัด จะสามารถฝ่าฟันผ่านปัญหาและอุปสรรคจำนวนมากไปได้หรือไม่ อย่างไร

ปัญหาและอุปสรรคสำคัญบนเวทีเศรษฐกิจ-การเมืองทั้งภายในและระหว่างประเทศ ได้แก่

1) **ปัญหาการมีอำนาจหลายศูนย์ในอิหร่าน** อำนาจสูงสุดอยู่ที่อลาโตยาห์ คามินี ผู้นำสูงสุดของประเทศ มีการขัดแย้งแย่งอำนาจกันภายในไม่ใช่น้อย โดยเฉพาะระหว่างปีกที่ยึดมั่นการปฏิวัติอิสลาม (อาห์มาดีนีจัดอยู่ในปีกนี้) และปีกปฏิรูปที่ต้องการคบค้ากับตะวันตก และรับระบบตลาดเสรีและวัฒนธรรมตะวันตกมากขึ้น นอกจากนี้ ดูเหมือนว่าภายในปีกที่ยึดมั่นในการปฏิวัติอิสลามก็มีความขัดแย้งกันเอง

2) **ปัญหาเศรษฐกิจภายใน** ที่สำคัญ 2 ประการ ได้แก่ การว่างงานประมาณว่าแต่ละปีมีแรงงานเข้าสู่ตลาดแรงงานราว 7 แสนคน และปัญหาภาวะเงินเฟ้อ

3) **ปัญหาจากการโจมตีปิดล้อมของสหรัฐ-อังกฤษ** กล่าวกันว่า ในขณะนี้สหรัฐได้เปิดปฏิบัติการลับขึ้นในอิหร่าน

4) **ปัญหาการแข่งขันจากอิสราเอล** เช่น การลอบบีในสหรัฐและอังกฤษ การใช้กองกำลังโจมตีกลุ่มที่อิหร่านสนับสนุน

5) **ปัญหาการแข่งขันในโลกมุสลิมด้วยกัน** เช่น อียิปต์และซาอุดีฯ ก็ต้องการมีอิทธิพลสูงในภูมิภาคตะวันออกกลาง

ปัญหาและอุปสรรคทั้งหมดแก้ไขไม่ใช่ง่าย นอกจากนี้ การใช้ประเด็นร้อน 3 ประเด็นเดิมเพื่อดึงดูดความสนใจ น่าจะได้ผลน้อยลง ปี 2007 นับว่าเป็นปีแห่งการทดสอบอาห์มาดีนีจัด ประธานาธิบดีอิหร่านผู้ยืนได้กระแสนะวันตกอย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

- Ahmadinejad, Mahamoud, President of Iran. <<http://www.globalsecurity.org/military/world/iran/ahmadinejad.htm>>
Retrieved 7 Dec 2006.
- Ahmadinejad, Mhmadinejad. "Letter from Mahmoud Ahmadinejad, President of Iran, to George Bush." **Le Mode** (May 10, 2006) <<http://www.commondreams.org/cgi-bin/print.cgi?file=/views06/0510-21.htm>> Retrieved 9 Dec 2006.
- "Ahmadinejad: Wipe Isarael off map." **Al Jazeera.Net** (Oct 28, 2008)
<<http://english.aljazeera.net/news/archive/archive?ArchiveId=15816>> Retrieved 7 Dec 2006.
- "Ahmandubejad's letter to Americans." **CNN.com** (Nov 29, 2006.)
<<http://edition.cnn.com/2006/WORLD/meast/11/29/ahmadinejad.letter>> Retrieved 4 Dec 2006.
- Akbar Hashemi Rafsanjani – **Wikipedia, the free encyclopedia**. <http://en.wikipedia.org/wiki/Hashemi_Rafsanjani>
Retrieved 12 Dec 2006.
- Anderson, Robert G. "Iranian leader opens up." **CBS** (Aug 13, 2006.)
<<http://www.cbsnews.com/stories/2006/08/09/60minutes/main1879867.shtml>> Retrieved 7 Dec 2006.
- Bednarz, Dieter Follath, Erich and Mascolo, Georg. "Ahmadinejad's Challenge to the world." **Der Spiegel** 51/2005 (Dec 19, 2005) <<http://www.spiegel.de/international/spiegel/0,1518,druck-391199,00.html>> Retrieved 7 Dec 2006.
- Biography of H.E. Dr.Ahmadi Nejad, Honorable President of Islamic Republic of Iran.
<<http://www.president.it/eng/ahmadinejad/bio/>> Retrieved 11 Dec 2006.
- Boghrati, Niusha. "President Ahmadinejad's first year." **Worldpress.org correspondent**. (July 18, 2006)
<<http://www.worldpress.org/Mideast/2417.cfm>> Retrieved 7 Dec 2006.
- Boghrati, Niusha. "President Ahmadinejad's first year." **Worldpress.org** (Jul 18, 2006)
<http://www.worldpress.org/print_article.cfm?article_id=2537&dont=yes> Retrieved 7 Dec 2006.
- Culp, David. "Iran: Calls for dialogue with the United States." **Commondreams.org** (Sept 22, 2006)
<<http://www.commondreams.org/cgi-bin/print.cgi?file=/views06/0922-27.htm>> Retrieved 9 Dec 2006.
- Dehghanpisheh, Babak and Dickey, Christopher. "Iran: How dangerous is Ahmadinejad ?" **Newsweek** (Feb 13, 2006) <<http://www.msnbc.msn.com/id/11182457/site/newsweek/>> Retrieved 7 Dec 2006.
- Developing 8 countries – **Wikipedia, the free encyclopedia** <http://en.wikipedia.org/wiki/Developing_8_Countries>
Retrieved 11 Dec 2006.
- ECO First Page. <http://www.ecosecretariat.org/Fist_pag.htm> Retrieved 11 Dec 2006.
- Group of Fifteen-the summit level group of developing countries. <<http://www.g15.org/history.html>> Retrieved 19 Dec 2006.
- Hafezi, Parisa. "Ahmadinejad challenges Bush to debate." **Reuters** (August 30, 2006)
<<http://www.commondreams.org/headlines06/0830-03.htm>> Retrieved 9 Dec 2006.
- Khatami, Mohammad – **Wikipedia, the free encyclopedia**. <http://en.wikipedia.org/wiki/Mohammad_Khatai>
Retrieved 12 Dec 2006.
- Khatami, Mohammad. <http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/1373476> Retrieved 12 Dec 2003.
- Mahmoud Ahmadinejad - **Wikipedia, the free encyclopedia**.
<http://en.wikipedia.org/wiki/Mahamoud_Ahmadinejad> Retrieved 7 Dec 2006.
- "Mohamad Ahmadinejad" **ABC News** (Jan 4, 2005.) <<http://abcnews.go.com/WNT/print?id=1741465>> Retrieved 7

Dec 2006.

Porteus, Tom. "Ahmadinejad: Not Crazy, Cunning." **Tompaine.common sense** (Jan 13, 2006)

<http://www.tompaine.com/print/ahmadinejad_not_crazy_cunning.php> Retrieved 7 Dec 2006.

President Ahmadinejad in Baku. <<http://www.president.ir/eng/ahmadinejad/trips/baku-85/index-e.htm>> Retrieved 11 Dec 2006.

President Ahmadinejad in China. <<http://www.president.ir/eng/ahmadinejad/trips/china-85/index-e.htm>> Retrieved 11 Dec 2006.

President Ahmadinejad in Cuba. <<http://www.president.ir/eng/ahmadinejad/trips/cuba-85/index-e.htm>> Retrieved 11 Dec 2006.

President Ahmadinejad in Gambia. <<http://www.president.ir/eng/ahmadinejad/trips/gambia-85/index-e.htm>> Retrieved 11 Dec 2006.

President Ahmadinejad in Indonesia. <<http://www.president.ir/eng/ahmadinejad/trips/indonesia-85/index-e.htm>> Retrieved 11 Dec 2006.

President Ahmadinejad in Kuwait. <<http://www.president.ir/eng/ahmadinejad/trips/kuwait-84/index-e.htm>> Retrieved 11 Dec 2006.

President Ahmadinejad in Malaysia. <<http://www.president.ir/eng/ahmadinejad/trips/malaysia-84/index-e.htm>> Retrieved 11 Dec 2006.

President Ahmadinejad in New York. <<http://www.president.ir/eng/ahmadinejad/trips/newyork-85/index-e.htm>> Retrieved 11 Dec 2006.

President Ahmadinejad in Qatar. <<http://www.president.ir/eng/ahmadinejad/trips/qatar-85/index-e.htm>> Retrieved 11 Dec 2006.

President Ahmadinejad in Senegal. <<http://www.president.ir/eng/ahmadinejad/trips/senegal-85/index-e.htm>> Retrieved 11 Dec 2006.

President Ahmadinejad in Syria. <<http://www.president.ir/eng/ahmadinejad/trips/syria-84/index-e.htm>> Retrieved 11 Dec 2006.

President Ahmadinejad in Turkmenistan & Tajikistan. <<http://www.president.ir/eng/ahmadinejad/trips/turkmenistan-tajikistan-85/index-e.htm>> Retrieved 11 Dec 2006.

President Ahmadinejad in Venezuela. <<http://www.president.ir/eng/ahmadinejad/trips/venezuela-85/index-e.htm>> Retrieved 11 Dec 2006.

"President Ahmadinejad's address at UNGA" **Islamic Republic News Agency** (Sept 20, 2006) <

<http://www.globalsecurity.org/wmd/library/news/iran/2006/iran-060920-irna02.htm>> Retrieved 7 Dec 2006.

"Profile: Akbar Hashemi-Rafsanjani." BBC News <http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/3034480.stm> Retrieved 12 Dec 2006.

Profile: Iran's new president Ahmadinejad. <<http://english.people.com.cn/200508/03/print20050803.200078.html>> Retrieved 7 Dec 2006.

"Profile: Mahmoud Ahmadinejad." **BBC News.** <http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/middle_east/4107270.stm> Retrieved 7 Dec 2006.

Rafsanjani, Akbar Hashemi. <http://www.aljazeera.com/cgi-bin/review/people_full_story.asp?service_id=8129> Retrieved 12 Dec 2006.

Shuster, Mike. Iran hosts large meeting of holocaust deniers.

<<http://www.npr.org/templates/story/story.php?storyId=6610013>> Retrieved 17 Dec 2006.

Simon, Scott. "An 'Unsettling' Holocaust Debate in Iran" **NPR**

<<http://www.npr.org/templates/story/story.php?storyId=6635162&ft=1&f=4495795>> Retrieved 17 Dec 2006

Simon, Scott. **An 'Unsettling' holocaust debate in Iran.** <[http://www.commondreams.org/cgi-](http://www.commondreams.org/cgi-bin/print.cgi?file=/views05/0628-20.htm)

Solomon, Norman. "From Tehran to Washington, an Axis of demagogues just got more dangerous."

Commondreams.org (Jun 28, 2006) <<http://www.commondreams.org/cgi-bin/print.cgi?file=/views05/0628-20.htm>> Retrieved 9 Dec 2006.

The brief history of ECO. <<http://www.ecosecretariat.org/MainMenu/briefhistory.htm>> Retrieved 11 Dec 2006.

Tisdol, Simon. "Bush wrongfooted as Iran steps up international charm offensive." **Guardian/UK** (Jun 20, 2006)

<<http://www.commondreams.org/headlines06/0620-05.htm>> Retrieved 9 Dec 2006.

ประมวลข่าวสถานการณ์และความเคลื่อนไหว

ธันวาคม 2549

สรุปสถานการณ์การเมืองในตะวันออกกลาง

สถานการณ์และความเคลื่อนไหวทางการเมือง ในภูมิภาคตะวันออกกลางในช่วงเดือน ธ.ค. 2006 พบว่า ยอดผู้เสียชีวิตอยู่ในระดับเพิ่มสูงสุดในรอบปีทั้งประเทศทั้งอิรัก ปาเลสไตน์ อัฟกานิสถาน และเหตุความรุนแรงในประเทศดังกล่าวล้วนว่าอยู่ในระดับรุนแรงที่สุด โดยมีประเด็นที่น่าจับตามองต่อไปนี้

สถานการณ์ในปาเลสไตน์ เหตุการณ์ความรุนแรงระหว่างความขัดแย้งภายในปาเลสไตน์นับว่าทวีถึงขีดสูงสุดระหว่างกลุ่มฮามาสและกลุ่มฟาตาค์ โดยผลจากการที่เหตุขัดแย้งทางการเมืองนำไปสู่ความรุนแรงมีการปะทะกันระหว่างทั้งสองฝ่ายร่วมสัปดาห์กว่าๆ ประธานาธิบดีอับบาสจึงประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ทั้งประธานาธิบดีและสภานิติบัญญัติเพื่อหวังว่าจะแก้ไขปัญหาความรุนแรง แต่ทว่ากลับเพิ่มกระพือความขัดแย้งและเกิดการปะทะรุนแรงระหว่างทั้งสองฝ่าย จนทั้งสองฝ่ายประกาศยุติการหยุดยิงต่อสู้อันเอง เพื่อหันมาใช้วิธีการเจรจาอย่างสันติ

ส่วนความขัดแย้งระหว่างอิสราเอลและปาเลสไตน์ ในช่วงเดือนธันวาคม แม้ว่าความรุนแรงและการปะทะต่อสู้ระหว่างทั้งสองฝ่ายลดลง แต่จากสถิติที่ชาวปาเลสไตน์ถูกอิสราเอลสังหารมียอดสูงถึง 660 รายในปี 2006 ซึ่งมี **ยอดสูงกว่าปีที่ผ่านมา 3 เท่า** อย่างไรก็ตามได้เห็นภาพการเจรจาอย่างสันติ จากการยื่นข้อเสนอให้มีการเจรจาลับของประธานาธิบดีอับบาสกับนายกรัฐมนตรีอิสราเอลที่มีแนวโน้มว่าจะไปได้ดีและเป็นการเสริมความแข็งแกร่งให้กับประธานาธิบดีอับบาส หากการตกลงเรื่องการปล่อยตัวนักโทษชาวปาเลสไตน์สำเร็จลงได้ แต่การเจรจาลับไม่ราบรื่นอย่างที่ตกลงกัน เมื่อนายกรัฐมนตรีโอมิรต์ ไม่ยอมปล่อยตัวนักโทษปาเลสไตน์หากทางปาเลสไตน์ไม่ปล่อยตัวทหารอิสราเอล ซึ่งคงต้องมองต่อไปถึงบทบาทของนานาชาติที่เข้ามาเป็นตัวกลางทั้งสหรัฐ จอร์แดนและอียิปต์

นอกจากนี้การดำเนินการเมืองของปาเลสไตน์ที่น่าสนใจคือการที่สหประชาชาติลงมติช่วยเหลือปาเลสไตน์โดยการลงมติให้การกระทำของอิสราเอลที่ได้ก่อสร้างกำแพงแบ่งกั้นหมู่บ้านเป็นสิ่งผิดกฎหมาย และสหประชาชาติได้ตกลงสร้างที่ทำการให้เพื่อรับลงทะเบียนรับแจ้งความเดือดร้อนจากชาวปาเลสไตน์ที่ได้รับผลกระทบจากการกระทำของอิสราเอล

สถานการณ์ในอิรัก ช่วงเวลาการประหารชีวิต ชัดดัม ฮุสเซน นับว่าเป็นวินาทีประวัติศาสตร์ที่สำคัญที่สุดของโลกและได้รับการจับตามองจากทั่วโลกและมีกรวิพากษ์วิจารณ์ถึงการการประหารชีวิตด้วยการแขวนคอ โดยบางฝ่ายมองว่านำมาสู่หนทางประชาธิปไตยให้อิรัก ขณะที่อีกฝ่ายก็มองว่าการแขวนคอชัดดัมเป็นการลั่นไกให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มติดอาวุธซุนหนี่เจมตีชีอะห์รุนแรงยิ่งขึ้นไปอีก ซึ่งการตอบโต้ นับจากชัดดัมถูกประหารผ่านไปเพียงชั่วโหม่งแรก ก็เกิดเหตุรุนแรงในอิรักหลายแห่ง รัฐบาลสหรัฐและอิรัก รวมทั้งนานาชาติต้องเจอกับศึกหนักในการป้องกันมิให้อิรักตกอยู่ในสภาพสงครามกลางเมือง ซึ่งความรุนแรงในอิรักนับว่าแตะระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ นับว่า **เดือนธันวาคมเป็นเดือนที่มีพลเรือนชาวอิรักและทหารสหรัฐเสียชีวิตมากที่สุดในรอบปี** ความรุนแรงที่เกิดขึ้นรายวันในอิรัก ทั้งเหตุระเบิดพลีชีพ คาร์บอมบ์ การลักพาตัวไปสังหารอย่างโหดเหี้ยมก่อนนำศพมากองทิ้งรวมกัน ทำให้หลายฝ่ายเห็นพ้องกับประโยคที่ว่าอิรักกำลังเผชิญกับสงครามกลางเมือง ขณะที่ประธานาธิบดีบุชไม่ยอมรับว่าอิรักกำลังเข้าสู่สงครามกลางเมือง โดยมองว่าเป็นเพียงความขัดแย้งระหว่างกลุ่มศาสนาเท่านั้น

เหตุการณ์รุนแรงในเลบานอน สถานการณ์ทางการเมืองในเลบานอนในช่วงปัจจุบันเรียกว่าเข้าสู่สูตรเต็มรูปแบบของการแบ่งแยกทางลัทธิทางศาสนา โดยกลุ่มเฮซบอลเลาะห์คือชาวเลบานอนที่เป็นชีอะห์ ซึ่งพยายาม

เสริมสร้างอำนาจมากขึ้นโดยเรียกร้องการจัดตั้งรัฐบาลแห่งชาติเพื่อหวังเพิ่มความแข็งแกร่งให้กับฝ่ายชื้อะห์ ซึ่งเดือนธันวาคมปรากฏภาพกลุ่มเสื้อบอลเลาะห์ออกมาเรียกร้องบนท้องถนนเพื่อกดดันรัฐบาลเลบานอน แต่การมีทั้งชีเรียและอิหร่านหนุนหลังกลุ่มเสื้อบอลเลาะห์ อาจเป็นจุดให้ชาวเลบานอนบางส่วนไม่ชอบมากนักเพราะมองว่าเป็นการรับใช้ผลประโยชน์ให้กับผู้อื่นมากกว่าให้กับชาวเลบานอนเอง ดังนั้นการหันกลับมาใช้การเจรจาทางการทูตจึงเป็นวิธีการที่ช่วยบรรเทาวิกฤติทางการเมืองโดยการไกล่เกลี่ยจากคนกลางคือสันนิบาตอาหรับที่พยายามเข้ามาไกล่เกลี่ยเพื่อให้ความตึงเครียดทางการเมืองผ่อนคลายลงและเพื่อระงับการนำไปสู่สงครามกลางเมือง

ส่วนสถานการณ์การเมืองอิหร่าน คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้ลงมติเอกฉันท์คว่ำบาตรอิหร่าน แต่อิหร่านยังคงยืนกรานพัฒนานิวเคลียร์ต่อไป อีกทั้งสถานการณ์ด้านการเมือง จากผลการเลือกตั้งทั้งการเลือกตั้งคณะกรรมการท้องถิ่นและการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้ทรงคุณวุฒิของอิหร่าน ปรากฏว่าฝ่ายประธานาธิบดีและพันธมิตรฝ่ายแพ้ ซึ่งทำให้หลายฝ่ายวิพากษ์วิจารณ์ว่าประธานาธิบดีให้ความสนใจกับนโยบายต่อต้านตะวันตกมากเกินไปจนละเลยเศรษฐกิจภายในประเทศ ขณะที่บางฝ่ายมองว่าอาจไม่เกี่ยวพันโดยตรงเพราะเป็นเพียงแค่การเลือกตั้งระดับท้องถิ่น แต่อย่างไรก็ตามการที่ประธานาธิบดีและพันธมิตรสูญเสียเสียงข้างมากสิ่งที่น่าส่งผลโดยตรงคือการผ่านกฎหมายการเลือกตั้งที่กำหนดให้เทอมของประธานาธิบดีและสภานิติบัญญัติอยู่ในเทอมเดียวกันอาจทำให้วาระประธานาธิบดีปัจจุบันสั้นลงได้ **ขณะที่สถานการณ์ในอัฟกานิสถาน** นับตั้งแต่สหรัฐเข้ามากวาดล้างกลุ่มตาลีบันตั้งแต่ปี 2000 ยอดผู้เสียชีวิตในอัฟกานิสถานนับว่าในรอบปี 2006 แต่ระดับสูงสุดถึง 40,000 คน

สรุปสถานการณ์และความเคลื่อนไหวทางการเมือง

สถานการณ์และความเคลื่อนไหวทางการเมือง ในภูมิภาคตะวันออกกลาง ในช่วงเดือน ธ.ค. 2006 มีประเด็นที่น่าจับตามองต่อไปนี้

สถานการณ์ความขัดแย้งและความรุนแรงในตะวันออกกลาง

1. สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างประเทศปาเลสไตน์และอิสราเอล

ในช่วงเดือนธันวาคม 2006 ปรากฏยอดผู้เสียชีวิตชาวปาเลสไตน์เพิ่มสูงมากในรอบปี 2006 ขณะที่สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างอิสราเอลและปาเลสไตน์ค่อนข้างผ่อนคลายลง แต่รายงานยอดผู้เสียชีวิตชาวปาเลสไตน์พบว่าสูงเพิ่มขึ้น นอกจากนี้มีประเด็นสำคัญเรื่องนโยบายของอิสราเอลที่รองรับให้ความชอบธรรมกับการฝึกปฏิบัติการรบทางทหารที่อาจส่งผลให้เห็นแนวโน้มว่าอิสราเอลเตรียมพร้อมรับมือความรุนแรง ขณะเดียวกันปาเลสไตน์ก็ได้รับการลงมติของสหประชาชาติให้ความช่วยเหลือชาวปาเลสไตน์ที่ได้รับผลกระทบจากการกระทำของอิสราเอล ที่น่าสนใจคือการพยายามเจรจาต่อรองในทางลับระหว่างผู้นำทั้งสองฝ่ายคือนายกรัฐมนตรีโอลเมิร์ต ของอิสราเอล และประธานาธิบดีอับบาส โดยมีเหตุการณ์สำคัญๆ ดังนี้

สถิติชาวปาเลสไตน์เสียชีวิตพุ่งสูง กลุ่มสิทธิมนุษยชนที่ชื่อว่า The B'Tselem ได้ติดตามการก่อการร้ายในปาเลสไตน์และรายงานยอดผู้เสียชีวิตว่า กองกำลังอิสราเอลสังหารชาวปาเลสไตน์ประมาณ 660 รายในปี 2006 ซึ่งมียอดสูงกว่าปีที่ผ่านมา 3 เท่า โดยมียอดของเด็กที่เสียชีวิตถึง 141 รายและมี 22 รายเป็นการถูกม็อบลอบสังหาร ในขณะที่ยอดชาวอิสราเอลเสียชีวิตในปีเดียวกันเพียง 17 ราย ทหารอิสราเอลเสียชีวิต 6 นายเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา มียอดทหารเสียชีวิตประมาณ 50 นาย นอกจากนี้ชาวปาเลสไตน์ที่ถูกจับตัวไปคุมขังในอิสราเอลนับถึงเดือน พ.ย. มียอดถึง 9,075 คน อีกทั้งในปี 2006 ได้พบเห็นการทำลายล้างที่สูงขึ้น ทั้งยอดประชาชนที่เสียชีวิต การบ่อนทำลายสิทธิมนุษยชน สภาพการก่อการร้ายและการทำลายสาธารณูปโภคพื้นฐานในฉนวนกาซา และพบการเข้ายึดครองเขตเวสต์แบงก์ที่รุนแรงมากในปี 2006 โดยอิสราเอลจัดตั้งจุดตรวจถาวรถึง 54 จุด ในเขตเวสต์แบงก์และอีก 12 จุดในเมืองฮีบรอน (Aljazeera.com 29122006)

ศาลสูงอิสราเอลสนับสนุนนโยบายทหาร เมื่อวันที่ 14 ธ.ค. ศาลสูงอิสราเอลได้ลงมติเอกฉันท์ยอมอนุญาตให้กองทัพสามารถคงไว้ซึ่ง "การฝึกปฏิบัติการรบ" โดยการอุดหนุนจำกัดทางกฎหมาย และการฝึกปฏิบัติการรบถือเป็นความจำเป็นเพื่อป้องกันการโจมตีของการก่อการร้าย แต่ไม่ได้ยืนยันถึงการยอมรับของศาลก่อนหน้านี้ในกรณีการโจมตีของทหารโดยทิ้งข้อจำกัดไว้ให้เป็นเพียงทฤษฎี ซึ่งส่งผลให้เกิดการประณามจากนานาชาติ ซึ่งปาเลสไตน์และกลุ่มสิทธิมนุษยชนได้ประณามนโยบายดังกล่าว โดยมองว่าการฆ่าคนเป็นการลอบสังหารและการทำวิสามัญฆาตกรรมพร้อมกับวิจารณ์ศาลที่ยอมให้การฝึกปฏิบัติการรบดังกล่าวมีความชอบธรรมตามกฎหมาย (เอพี 14122006) **สหประชาชาติลงมติให้ปาเลสไตน์** ขณะที่เมื่อวันศุกร์ที่ 16 ธ.ค. สหประชาชาติลงมติอย่างท่วมท้น 162 ต่อ 7 (งดออกเสียง) เพื่อให้มีการสร้างสำนักงานที่ทำการเพื่อลงทะเบียนชาวปาเลสไตน์ที่ได้รับความเสียหายจากการที่อิสราเอลก่อสร้างกำแพงกั้นในเขตเวสต์แบงก์ ซึ่งเจ้าหน้าที่สหประชาชาติสำรวจว่ากำแพงดังกล่าวส่งผลให้แบ่งหมู่บ้านออกเป็นสองส่วนและทำลายบ้านเรือน พื้นที่เกษตรกรรม การอพยพย้ายถิ่นของชาวบ้าน จึงเป็นการผิดกฎหมายแต่อิสราเอลอ้างว่าสร้างกำแพงเพื่อป้องกันการก่อการร้าย โดยสำนักงานดังกล่าวจะสร้างที่กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรียซึ่งอิสราเอลและสหรัฐพยายามขัดขวางการสร้างที่ทำการดังกล่าว (เอพี 16122006)

อับบาสนัดคุยลับกับนายอิสราเอล ข่าวเอพีรายงานเมื่อวันที่ 27 ธค ว่าประธานาธิบดีมะห์มูด อับบาสได้ยื่นข้อเสนอโน้มน้าวใจเจรลับกับนายกรัฐมนตรียูดาห์ โอลเมิร์ต เมื่อวันที่ 23 ธ.ค ในประเด็นอนาคตของทั้งปาเลสไตน์

และอิสราเอล ผู้ลี้ภัยชาวปาเลสไตน์ แนวเขตแดนของปาเลสไตน์ รวมทั้งการปล่อยตัวนักโทษชาวปาเลสไตน์ที่ทางนายกรัฐมนตรีโอบามา ระบุว่าจะนำข้อเสนอนี้ไปพิจารณาอีกครั้ง พร้อมกับมีการวางแผนไปสนทนากับทาง คอนโดรีซา ไวร์ รัฐมนตรีต่างประเทศสหรัฐ อีกทั้งจะนัดพบกับประธานาธิบดีอียิปต์ Hosni Mubarak โดยผู้นำอียิปต์เป็นคนกลางเจรจาเพื่อให้ปาเลสไตน์ปล่อยตัวประกันทหารอิสราเอล (เอพี 27122006) **การเจรจาสันติล้มเหลว** เมื่อวันที่ 29 ธ.ค. ชาวเอพีรายงาน ว่าการเจรจาลับของประธานาธิบดีอับบาสไม่เป็นผลสำเร็จระบุว่า นายกรัฐมนตรีโอบามา ของอิสราเอล ระบุว่าจะไม่ยอมปล่อยนักโทษชาวปาเลสไตน์จนกว่าปาเลสไตน์จะปล่อยตัวประกันทหารอิสราเอล อีกทั้งการปล่อยตัวนักโทษปาเลสไตน์คงไม่ปล่อยออกมาจำนวนมากเหมือนตามที่ทางปาเลสไตน์ร้องขอเพราะเกรงผลการออกมาก่อความรุนแรง ซึ่งการปฏิเสธดังกล่าวของนายกรัฐมนตรีโอบามาอาจส่งผลกระทบต่อสถานภาพภายในประเทศของประธานาธิบดีอับบาส (เอพี2022006)

2. สถานการณ์การเมืองในปาเลสไตน์

ในช่วงเดือนธันวาคม สถานการณ์ในปาเลสไตน์เกิดเหตุรุนแรงหลายครั้งระหว่างกลุ่มฮามาสและกลุ่มฟาตাহ จนประธานาธิบดีมัมมูด อับบาส ประกาศให้มีการเลือกตั้งทั้งประธานาธิบดีและสมาชิกรัฐสภาใหม่ทั้งหมดเพื่อหวังว่าจะยุติเหตุความขัดแย้งระหว่างทั้ง 2 กลุ่ม ดังมีเหตุการณ์สำคัญดังนี้

การสู้รบภายในครั้งรุนแรงที่สุด การสู้รบระหว่างกลุ่มฮามาสและกลุ่มฟาตাহในรอบล่าสุดดำเนินอยู่ประมาณสัปดาห์กว่าๆ โดยเหตุเริ่มต้นเมื่อวันที่ 11 ธ.ค.2006 มีการลอบยิงสังหารเด็กชายสามคนซึ่งเป็นบุตรของเจ้าหน้าที่อาวุโสฝ่ายชาวกรองของกลุ่มฟาตাহ (เอพี11122006) ต่อมาเกิดเหตุสังหารผู้พิพากษาของกลุ่มฮามาสและเหตุความรุนแรงปะทะทั้งสองฝ่ายยังคงดำเนินไป (Aljazeera.com13122006) จนกระทั่งเมื่อวันที่ 17 ธ.ค. ได้มีการยิงปืนครกเข้าไปยังที่ทำงานของอับบาสเป็นการ พยายามลอบสังหาร Dr. Zahar แต่ทำให้มีผู้บาดเจ็บ 6 คน และขณะเกิดเหตุอับบาสไม่ได้อยู่ในอาคาร (เอพี16122006)การปะทะทั้งสองฝ่ายในช่วงสัปดาห์กว่าๆที่ผ่านมาเป็นเหตุให้มีชาวปาเลสไตน์เสียชีวิตมากถึง 16 รายนับว่าเป็นการนองเลือดที่รุนแรงมากที่สุด และกระทรวงสาธารณสุขระบุว่ายอดชาวปาเลสไตน์เสียชีวิตในการสู้รบบริเวณภายในฉนวนกาซาสูงถึง 350 รายในรอบปี 2006 (เอพี20122006)

ประธานาธิบดีอับบาสประกาศเลือกตั้งใหม่ เมื่อวันที่ 16 ธ.ค.ประธานาธิบดีมัมมูด อับบาสได้ กล่าวสุนทรพจน์ขอให้มีการจัดการเลือกตั้งทั้งประธานาธิบดีและสภานิติบัญญัติใหม่ทั้งหมดเพื่อยุติเหตุความขัดแย้งระหว่างทั้ง 2 กลุ่ม แต่ทางกลุ่มฮามาสได้ปฏิเสธข้อเสนอดังกล่าวโดยระบุว่าการกระทำดังกล่าวของผู้นำปาเลสไตน์เป็นเหมือนความพยายามทำรัฐประหารยึดอำนาจ นอกจากนี้ ยังได้ประกาศว่าจะขัดขวางการเลือกตั้งจนถึงที่สุดด้วย ขณะที่ผลสำรวจนับตั้งแต่ที่ ประธานาธิบดีอับบาสได้กล่าวสุนทรพจน์พบว่าชาวปาเลสไตน์ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับประธานาธิบดีที่ต้องการให้มีการจัดการเลือกตั้งใหม่ โดยประชาชน 61% ให้การสนับสนุน ขณะที่อีก 37% ไม่เห็นด้วย ทั้งนี้ผู้ที่คาดว่าจะเป็นผู้ลงแข่งขันประธานาธิบดีได้แก่ Mahmoud Abbas อายุ 71 ปี, Marwan Barghouti อายุ 47 ปี, Ismail Haniyeh อายุ 46 ปี, Mohammed Dahlan อายุ 45 ปี, Ahmed Qureia อายุ 67 ปี, Mustafa Barghouti อายุ 52 ปี (เอพี 16-17122006)

ฮามาส-ฟาตাহเห็นพ้องหยุดยิงต่อสู้อันเอง เมื่อวันที่ 19 ธ.ค. กลุ่มฮามาสและกลุ่มฟาตাহได้ตกลงหยุดยิงหลังจากทั้งสองฝ่ายมีการปะทะกันรุนแรงบนท้องถนนมานานร่วมสัปดาห์กว่าและทำให้ท้องถนนบนฉนวนกาซาเหมือนอยู่ในดินแดนสงคราม และเหตุการณ์เพิ่มความรุนแรงมากขึ้นนับแต่ประธานาธิบดีมัมมูด อับบาส ประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ ซึ่งการยุติการหยุดยิงเป็นการตกลงร่วมกันทั้งสองฝ่าย โดยฝ่ายประธานาธิบดีอับบาส กล่าวว่าเรียกร้องให้หยุดยิงและให้มีการเจรจาเพื่อนำไปสู่เป้าหมายของชาติ ซึ่งทางนายกรัฐมนตรี อิสเมล ฮานียะห์ก็ได้เรียกร้องให้ทุกฝ่ายอยู่ในความสงบและต้องแสดงให้เห็นการควบคุมตนเองและมีการเจรจาเพื่อแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างกัน (เอพี

19122006)

มุมมองของนานาชาติต่อปัญหาปาเลสไตน์ ชาวเอเจนซีรายงานว่าสถานีอัลญะซีเราะห์ได้ออกอากาศเทปบันทึกภาพของอัลซอวารีนาย อัยมาน อัลซอวารี ผู้นำหมายเลข 2 ของกลุ่มอัลกออิดะห์ที่กล่าวว่าการเลือกตั้งของชาวปาเลสไตน์จะไม่ทำให้ดินแดนปาเลสไตน์เป็นอิสระ และอาจทำให้เกิดกระแสนำไปสู่การทำสงครามศักดิ์สิทธิ์ต่อต้านการครอบครองของอิสราเอล “ใครที่พยายามปลดปล่อยดินแดนของชาวมุสลิมโดยใช้การเลือกตั้งบนพื้นฐานรัฐธรรมนูญที่ไม่ใช่ทางศาสนาจะไม่ทำให้เม็ดกรวดเพียงเม็ดเดียวของผืนทรายของปาเลสไตน์เป็นอิสระนอกจากจะใช้ญีฮัด”(manager online 20122006) ส่วน**กษัตริย์อับดุลลาของจอร์แดน** ได้พยายามเล่นบทบาทเป็นคนกลางไกล่เกลี่ยความขัดแย้งระหว่างทั้งกลุ่มฮามาสและฟาตห์ อีกทั้งพยายามจัดให้มีการประชุม summit ระหว่างประธานาธิบดีปาเลสไตน์และนายกรัฐมนตรีอิสราเอล (เอพี 20122006) สำหรับ**นายกรัฐมนตรีโอลเมิร์ต ของอิสราเอล** แสดงความเห็นว่าจะไม่ยอมเห็นความรุนแรงและการปะทะกันระหว่างกลุ่มฮามาสและกลุ่มฟาตห์ และอยากให้มีการยุติการยิงต่อสู้กัน (เอพี 20122006)

3. สถานการณ์การเมืองในเลบานอน

ในช่วงเดือนธันวาคม 2006 เกิดวิกฤติการณ์ทางการเมืองในเลบานอน ซึ่งนับแต่นายกรัฐมนตรี ฟุอัด ซินิออรา ปฏิเสธความต้องการของกลุ่มเฮซบอลเลาะห์ในการตั้งรัฐบาลแห่งชาติเพื่อเพิ่มอำนาจทางการเมืองของกลุ่มเฮซบอลเลาะห์หรือชีอะห์ เป็นเหตุให้กลุ่มเฮซบอลเลาะห์ออกมาประท้วงรัฐบาล การเมืองในเลบานอนซึ่งให้เห็นการแบ่งฝ่ายตามลัทธิศาสนาอย่างชัดเจนมากขึ้น ซึ่งมีเหตุการณ์สำคัญๆดังนี้

เฮซบอลเลาะห์ประท้วงรัฐบาล นับแต่นายกรัฐมนตรี ฟุอัด ซินิออราปฏิเสธความต้องการของกลุ่ม เฮซบอลเลาะห์ในการตั้งรัฐบาลแห่งชาติเพราะจะส่งผลให้กลุ่มเฮซบอลเลาะห์สามารถออกเสียงคัดค้านรัฐมนตรีได้ โดยต้องการสัดส่วนที่นั่งในรัฐบาล 1 ใน 3 ส่วน จึงเป็นเหตุให้เกิดวิกฤติการณ์ทางการเมืองในเลบานอน โดยนับตั้งแต่วันที่ 1 ธ.ค. กลุ่มเฮซบอลเลาะห์ทำการชุมนุมประท้วงรัฐบาลเลบานอนบนท้องถนนเพื่อโค่นล้มรัฐบาลเลบานอนชุดปัจจุบันที่ได้การสนับสนุนจากสหรัฐ ซึ่งฝ่ายรัฐบาลได้กระจายกองกำลังทหาร และเจ้าหน้าที่ตำรวจเลบานอนนับพันนาย กระจายกำลังไปทั่วกรุงเบรุต โดยนายกรัฐมนตรีซินิออรากล่าวว่าทางรัฐบาลจะไม่ยอมลาออกและไม่ยอมอ่อนข้อต่อกลุ่มผู้ประท้วง ซึ่งหลายฝ่ายเกรงว่าวิกฤติทางการเมืองดังกล่าวจะนำไปสู่สงครามกลางเมือง เนื่องจากการพยายามสร้างความแข็งแกร่งทางการเมืองของกลุ่มเฮซบอลเลาะห์ที่เป็นชีอะห์ส่วนใหญ่และมีกลุ่มคริสเตียนเป็นพันธมิตรซึ่งนาย John Bolton ขุนพลสหรัฐประจำสหประชาชาติระบุว่ากลุ่มเฮซบอลเลาะห์ได้รับการสนับสนุนจากอิหร่านและซีเรีย และได้แรงหนุนให้พยายามกระทำการรัฐประหารรัฐบาล (เอพี01122006) ซึ่งความตึงเครียดทางการเมืองทำให้ประเทศเกิดการแบ่งขั้วแตกแยกตามลัทธิศาสนาโดยกลุ่มซุนนีสนับสนุนรัฐบาลของนายกรัฐมนตรีฟุอัด ซินิออรา และชีอะห์สนับสนุนกลุ่มเฮซบอลเลาะห์ ส่วนคริสเตียนแยกออกมาต่างหากอีกขั้วหนึ่ง (เอพี 31122006) ต่อมาเมื่อวันที่ 10 ธ.ค. 2006 นาย Michel Aoun ผู้นำของกลุ่มคริสเตียนซึ่งเป็นพันธมิตรกับกลุ่มเฮซบอลเลาะห์ ได้ยื่นคำขาดให้รัฐบาลเลือกระหว่างการยอมรับเงื่อนไขการตั้งรัฐบาลแห่งชาติหรือการต้องเผชิญกับการประท้วงคัดค้านอย่างต่อเนื่องที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนรัฐบาลและการเลือกตั้งใหม่แต่ทางนายกรัฐมนตรีฟุอัด ซินิออราไม่ยอมอ่อนข้อและเรียกร้องให้ใช้วิถีทางประชาธิปไตย ต่อมา **ทูตอาหรับไกล่เกลี่ยวิกฤติการณ์ในเลบานอน** เมื่อวันจันทร์ที่ 11 ธ.ค. Mustafa Osman Ismail ทูตจากซูดาน และ Amr Moussa Secretary-General ของสันนิบาตอาหรับเข้าพบกับนายกรัฐมนตรีเลบานอนและผู้นำเฮซบอลเลาะห์เพื่อไกล่เกลี่ยเหตุวิกฤติทางการเมืองในเลบานอนที่เกิดความแตกแยกออกเป็นฝ่ายต่างๆ ซึ่งทูตซูดานนาย Ismail ได้ให้ข้อมูลแก่นักข่าวที่กรุง Damascus ว่าคู่กรณีต่างเห็นชอบกับร่างข้อเสนอสองข้อของซูดานที่ว่า “ให้จำกัดวิกฤติการณ์ของเลบานอนที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน” แต่ไม่ได้ขยายความเห็นเพิ่มเติมอีกแต่อย่างใด (เอพี

11122006, Aljazeera.com 13122006)

4. สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างเลบานอนและอิสราเอล

ในช่วงเดือนธันวาคมมีการวิพากษ์วิจารณ์ถึงผลที่ตามมาหลังจากการสู้รบระหว่างอิสราเอลและเลบานอนซึ่งนำมาสู่ประเด็นข้อวิพากษ์ด้านการละเมิดสิทธิมนุษยชน อิสราเอลได้มีการนำข้อมูลมาเปิดเผยถึงการล่วงละเมิดสิทธิมนุษยชนของกลุ่มเซบอเลาะห์ที่น่าสนใจดังนี้

นักวิชาการอิสระอิสราเอลชี้เซบอเลาะห์ละเมิดสิทธิมนุษยชน เมื่อวันอังคารที่ 5 ธ.ค. นาย Reuven Ehrlich เป็นทนายเถียงนอกราชการซึ่งเคยทำงานฝ่ายข่าวกรองและเป็นนักวิชาการอิสระได้นำเสนอเทปวิดีโอการทำสงครามสู้รบระหว่างอิสราเอลและเลบานอนเมื่อช่วงฤดูร้อนที่ผ่านมาและระบุว่ากลุ่มเซบอเลาะห์ได้ใช้ประชาชนเป็นโล่กำบัง ซึ่งรายงานดังกล่าวปล่อยออกมาหวังเพื่อทำลายกับการที่มีการกล่าวหาอิสราเอลว่าอิสราเอลเป็นอาชญากรรมสงครามในช่วงสงครามขณะที่อิสราเอลเข้าโจมตีบริเวณย่านที่พักอาศัยในชุมชน นอกจากนี้มีรายงานเนื้อหาอีกประมาณ 300 หน้าที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เซบอเลาะห์ปฏิบัติกรรโชกโดยใช้บ้านพักอาศัยของประชาชนเป็นที่ตั้งอาวุธและอ้างว่าสถิติชาวเลบานอนที่เสียชีวิตถูกรายงานเกินความเป็นจริง โดยรายงานได้รับการเผยแพร่ครั้งแรกในนิตยสาร The New York Times แต่อย่างไรก็ตามเจ้าหน้าที่ของกลุ่มเซบอเลาะห์ได้ออกมาปฏิเสธรายงานดังกล่าวว่าไม่เป็นความจริง จากข้อมูลสหประชาชาติและเจ้าหน้าที่เลบานอนและอิสราเอลระบุว่ายอดผู้เสียชีวิตของทั้งสองฝ่ายในช่วงสงคราม 34 วันของสงครามมีมากกว่า 1,000 คนแต่ส่วนใหญ่เป็นชาวเลบานอนและ 1 ใน 3 เป็นเด็ก(เอพี 05122006)

5. สถานการณ์ความขัดแย้งและความรุนแรงในอิรัก

ในช่วงเดือนธันวาคม 2006 สถานการณ์ในอิรักมีเหตุการณ์สำคัญหลายประเด็น โดยเฉพาะกรณีการประหารชีวิตแขวนคออดีตผู้นำอิรัก ชัดดัม ฮุสเซน การเกิดเหตุรุนแรงภายในประเทศ แนวโน้มนโยบายนานาชาติที่มีต่ออิรัก โดยมีเหตุการณ์สำคัญดังนี้

การประหารชีวิตชัดดัม ฮุสเซน ในเดือนธันวาคมข่าวการประหารชีวิตชัดดัม ฮุสเซน เป็นเหตุการณ์ที่ดึงดูดความสนใจจากทั่วโลกพร้อมการวิพากษ์จากผู้นำทั่วโลก ที่ได้ติดตามข่าวนับแต่ก่อนการประหาร จนถึงนาทีสุดท้ายของการประหารตลอดจนการนำศพชัดดัมกลับสู่บ้านเกิด โดยภาพที่ชนวิพากษ์ไปทั่วโลกคือการปล่อยภาพนาทีประหารชัดดัมออกมาแพร่ภายนอก และทัศนคติความเห็นของผู้นำนานาชาติ ซึ่งมีเหตุการณ์ที่น่าสนใจดังนี้

อดีตผู้นำอิรักชัดดัมถูกประหารชีวิตแล้ว การพิจารณาคดีอดีตประธานาธิบดีชัดดัม ฮุสเซน และพวกซอฮาร์ฮารหมู่ชาวชีอะห์ที่หมู่บ้านดูญาอิล เมื่อปี 1982 ล้นสุดลง โดยวันที่ 5 พ.ย. 2006 ศาลพิเศษอิรักได้ตัดสินประหารชีวิตโดยการแขวนคอ ชัดดัม และ บาร์ซัน อิบบรอฮิม อัลติกริตี น้องชายต่างบิดาของชัดดัม และ อะวาด ฮาเหม็ด อัลบันเดร์ อดีตประธานผู้พิพากษาศาลฎีกา และเมื่อวันที่ 26 ธ.ค ศาลชั้นอุทธรณ์ก็พิพากษายืนตามคำตัดสินของศาลชั้นต้น ให้แขวนคอจำเลยทั้งสาม ซึ่งตามรัฐธรรมนูญของอิรักจะต้องดำเนินการประหารชีวิตภายใน 30 วัน ต่อมาในวันที่ 30 ธ.ค.หลังเวลา 10.00 น.ตามเวลาในประเทศไทย หรือเวลา 06.00 น. ตามเวลาท้องถิ่นอดีตผู้นำอิรักถูกแขวนคอประหารชีวิตเป็นที่เรียบร้อยแล้ว (Independent 31122006) **ชัดดัมทั้งคำคมแต่ชาวอิรัก** ชัดดัมได้เขียนจดหมายที่มีข้อความว่าให้ชาวอิรักร่วมมือกันและรักกัน พร้อมทั้งตนเองยอมอุทิศตนให้ประเทศอิรักและได้ทิ้งคำฝากที่เขียนไว้จากการแปลของสื่อเอฟพีว้า “ขอเรียกร้องให้ท่านอย่าเกลียดศัตรู เพราะความเกลียดทำให้เราไม่มีช่องว่างสำหรับความเป็นธรรมและทำให้เราตาบอดปิดประตูความคิดทุกประตู ขอเรียกร้องท่านไม่ให้เกลียดประชาชนของประเทศที่โจมตีเรา” (Aljazeera.com 27122006) **คำสุดท้ายชัดดัมย้ำก่อนตาย** นายซามิ อัล อัลการ์ ที่ปรึกษาด้านการเมืองของนายนูรี

อัล มาลิกี นายกรัฐมนตรีอิรัก ซึ่งร่วมเป็นสักขีพยานการประหารชีวิตซัดดัม ฮุสเซน เปิดเผยว่า ซัดดัมมีอาการดีขึ้นเล็กน้อยและไม่ยอมสวมถุงคลุมศีรษะก่อนประหาร โดยซัดดัมกล่าวว่าอิรักจะได้รับชัยชนะ และปาเลสไตน์คืออาหารับซัดดัม กล่าวซ้ำไปซ้ำมาจนกระทั่งสิ้นใจ (CNN 30122006, Independent31122006) ข่าวรอยเตอร์รายงานว่า ก่อนสิ้นใจซัดดัมได้ตะโกนแบบเยาะเย้ยถึงนามของผู้นำศาสนาชีอะห์ว่า ‘Moqtada al-Sadr’ **ภาพประหารซัดดัมหลุดออกมาแพร่ภายนอก** ข่าวรอยเตอร์รายงานว่าภาพซัดดัมถูกถ่ายออกมาได้ด้วยกล้องมือถือจากผู้รักษาความปลอดภัยในแดนประหารและถูกนำมาแพร่ภาพในเวลาต่อมา **ศพของซัดดัมฮุสเซนถูกนำไปยังบ้านเกิดตึกกริต** หลังถูกประหารชีวิตไปแล้ว จากข่าวรอยเตอร์เปิดเผยว่า **นายนาจิบ อัล-นูอิมิ อดีตรัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรมกาตาร์ และอดีตทนายความของ “ซัดดัม และเจ้าหน้าที่ระดับสูงของรัฐบาลอิรักนำศพของอดีตประธานาธิบดี กลับไปประกอบพิธีที่บ้านเกิดในหมู่บ้านเอาญะห์ ป้อมปราการของนักรบซุนนี เมืองตีกْرِิส โดยทหารอิรักและทหารสหรัฐเฝ้าดูแลอย่างใกล้ชิด** (Reuters31122006)

ทัศนะผู้นำนานาชาติกับการประหารซัดดัม สำหรับประธานาธิบดี จอร์จ ดับเบิลยู บุช ผู้นำสหรัฐ เห็นว่า “การประหารชีวิต ซัดดัมมาถึงจุดจบและสร้างความยากลำบากแก่ปึกของชาวอิรักและกองทัพสหรัฐ การนำซัดดัมมาสู่จุดจบโดยความยุติธรรมไม่ได้หมายความว่าจะทำให้ความรุนแรงในอิรักยุติลงไปด้วย แต่ว่าเป็นก้าวอย่างที่สำคัญในการสร้างประชาธิปไตยในอิรักและถือเป็นจุดหักเหสำคัญสำหรับรัฐบาลประชาธิปไตยของอิรักที่กำลังเดินทางไปสู่การปกครอง ดูแล และป้องกันตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจะเป็นพันธมิตรที่ดีของสหรัฐในการทำสงครามปราบปรามพวกก่อการร้ายต่อไปในอนาคต” (เอพี,เอเอฟพี30122006) **นายกรัฐมนตรีโทนี แบลร์ ของอังกฤษ** ซึ่งเป็นพันธมิตรสำคัญของสหรัฐ นับแต่บุกอิรักเมื่อปี 2546ระบุว่า ไม่เห็นด้วยกับการลงโทษประหารชีวิต อย่างไรก็ตามการประหารชีวิตซัดดัมถูกขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของชาวอิรักเอง ทำให้เราหลีกเลี่ยงถึงความป่าเถื่อนในยุคการปกครองขณะนั้น **“นายกรัฐมนตรีออสเตอร์เลียนาย John Howard มองว่าการประหารชีวิตเป็นสัญญาณว่าอิรักกำลังพยายามตอบรับประชาธิปไตย “เชื่อว่าค่อนข้างเป็นความกล้าหาญสำหรับประเทศที่กำลังผ่านความเจ็บปวด แต่ยังเปิดรับหลักนิติธรรมกับบุคคลที่เป็นฆาตกรและเผด็จการ” (เอพี30122006) อิหร่าน** ชาติใกล้ชิดกับอิรัก กลับแสดงความยินดีกับข่าวเสียชีวิตของ ซัดดัม โดยโฆษกรัฐมนตรีกระทรวงต่างประเทศระบุว่าคำพิพากษาสำเร็จโทษอดีตผู้นำอิรักสร้างความยินดีให้กับประชาชนชาวอิหร่าน อิรัก และคูเวต (manager online 30122006)**ที่ปรึกษาสภาความมั่นคงแห่งชาติ**นาย Mouwafak al-Rubaie กล่าวว่าซัดดัมถูกปฏิบัติด้วยความเคารพทั้งช่วงยังมีชีวิตและหลังจากเสียชีวิตไปแล้ว การประหารซัดดัมเป็นเรื่องของชาวอิรัก 100 เปอร์เซนต์โดยที่สหรัฐไม่ได้เข้ามาแทรกแซง (เอพี30122006) ในขณะที่**นายนาจิบ อัล-นูอิมิ อดีตรัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรมกาตาร์ และอดีตทนายความของ “ซัดดัม” ให้สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์กับสถานีโทรทัศน์สกายนิวส์ของอังกฤษว่า ยืนยันด้วยว่า การไต่สวนพิพากษาคดี “ซัดดัม” เป็นการตัดสินใจที่ไม่เป็นธรรมและถูกชักใยโดยสหรัฐ ประวัติศาสตร์จะไม่มีวันลืมศาลลงโลกและคดีลงโลกดังกล่าวดำเนินการกับคนระดับผู้นำประเทศที่มีฐานะเป็นเชลยสงครามภายใต้การควบคุมของสหรัฐ และว่าสหรัฐละเมิดอนุสัญญาเจนีวาที่ระบุเรื่องการดูแลผู้ตกเป็นเชลยสงคราม** (manager online 30122006)

ผู้นำหลายประเทศกังวลต่อการประหารชีวิตซัดดัม นาย Silvio Berlusconi **อดีตนายกรัฐมนตรีอิตาลี** เลียนมองว่า “เป็นการก้าวถอยหลังที่ทำให้อิรักมีหนทางที่ยากลำบากที่ไปสู่ประชาธิปไตยเต็มใบ” **ประธานาธิบดีบราซิล**นาย Luiz Inacio Lula da Silva มองว่า “การประหารชีวิตซัดดัมไม่ใช่ทางแก้ปัญหา และไม่แน่ใจว่าการประหารชีวิตเป็นการลงโทษหรือเป็นการแก้แค้นกันแน่” **ประธานาธิบดีอัฟกัณ** Hamid Karzai วิเคราะห์เรื่องช่วงเวลาในการลงมือประหาร แต่ยอมรับว่า “เป็นเรื่องของรัฐบาลอิรักและไม่ส่งผลกระทบต่อชาวอัฟกัณ” **รัฐมนตรีของอินเดีย**นาย Pranab Mukherjee ซึ่งไม่เห็นด้วยกับการประหารชีวิตค่อนข้างกังวลและห่วงใยกับเหตุการณ์ เกรงเป็นการลั่นไกความขัดแย้ง

ระหว่างลัทธิศาสนากล่าวว่า “เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นคงไม่เป็นการส่งผลกระทบต่อกระบวนการปรองดองไกล่เกลี่ยความสงบในอิรัก **ประธานาธิบดีรัสเซีย** นาย Vladimir Putin ซึ่งไม่เห็นด้วยกับการที่สหรัฐบุกอิรักตั้งแต่แรก ได้แสดงความเสียใจที่นานาชาติละเลยการคัดค้านการประหารชีวิต (เอพี 30122006) **รัฐบาลอัลจีเรีย**กล่าวแสดงความเสียใจการประหารชีวิตชาดัมและหวังว่าการแขวนคออดีตนายกรัฐมนตรีจะไม่นำไปสู่ระดับความรุนแรงที่เพิ่มขึ้นในอิรัก เช่นเดียวกับ **รัฐบาลตูนิเซีย รัฐมนตรีต่างประเทศอียิปต์ และรัฐบาลลิเบีย**ที่แสดงความเสียใจต่อการประหารชีวิตชาดัมในวันศักดิ์สิทธิ์ตามศาสนาอิสลามซึ่งรัฐบาลลิเบียได้ลดธงประจำชาติไว้อาลัยให้ชาดัมสามวัน (Independent 01012007)

กลุ่มสิทธิมนุษยชนออกมาประณามการลงโทษประหารชีวิตแบบทรมานเช่นนี้ นาย Richard Dicker ผู้อำนวยการโครงการยุติธรรมสากลขององค์กรพิทักษ์สิทธิมนุษยชนกล่าวว่า “การทดสอบพันธะของรัฐบาลต่อสิทธิมนุษยชนคือการวัดจากความรุนแรงต่อวิธีการที่ปฏิบัติต่อผู้ต้องหา ประวัติศาสตร์จะตัดสินความผิดพลาดของการพิจารณาพิพากษาของ Dujail กับการลงโทษที่รุนแรงครั้งนี้ (เอเอฟพี 30122006) สำนักวาทิกัน รวมทั้งผู้นำมุสลิมหลายคน แสดงความกังวลว่าการจับชีวิตของชาดัม **พระCardinal Renato Martino** ของสำนักวาติกัน มองการประหารชีวิตชาดัมว่า “การลงโทษประหารชีวิตก็เป็นอาชญากรรม ที่นำมาใช้ลงโทษผู้ก่ออาชญากรรม การประหารชีวิตไม่ใช่การตายตามธรรมชาติ และไม่มีใครหยิบบีความตายให้คนอื่นได้แม้แต่รัฐ” (เอพี 30122006) **ผู้แสวงบุญชาวมุสลิม**โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวซุนนีย์ที่ประกอบพิธีฮัจญ์ในนครเมกกะ แสดงความไม่พอใจที่รัฐบาลอิรักเลือกเอาวันตรุษอีฎิ้ลอัฎฮา เป็นวันประหารชีวิต ชาดัม ฮุสเซน อดีตประธานาธิบดีอิรักถือเป็นการจงใจลบหลู่ชาวมุสลิมอย่างชัดเจนและชาวอาหรับจะมีความรู้สึกเกลียดชังชาวตะวันตกเพิ่มขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (Independent 01012007)

การเกิดเหตุรุนแรงในอิรัก ในช่วงเดือน ธ.ค.ยังคงมีเหตุการณ์ความรุนแรงระเบิดพลีชีพ คาร์บอม และการลักพาตัวที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องหลายครั้งในอิรัก รวมทั้งความขัดแย้งระหว่างลัทธิศาสนายัฮ์วีนรุนแรงมากยิ่งขึ้น ซึ่งมีเหตุการณ์ที่น่าสนใจดังนี้

เหตุรุนแรงในอิรักก่อนประหารชาดัม เกิดเหตุระเบิดเมื่อวันที่ 12 ธค ชาวเอพีรายงานว่าได้เกิดเหตุระเบิดพลีชีพคาร์บอมบ์สองระลอกโดยรอบแรกเกิดบริเวณย่านตอญ์วันสแควร์ Tayaran square กลางกรุงแบกแดด ทำให้มีผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 57 คน และได้รับบาดเจ็บอีก 151 คน ต่อมาชาวรายงานว่าได้เกิดเหตุระเบิดห่างจากจุดแรก 100 ฟุต แต่เหตุระเบิดระลอกสองระลอกไม่มีผู้เสียชีวิตมีแต่ผู้บาดเจ็บและรถบริเวณใกล้เคียงได้รับความเสียหาย (Independent 12122006) **การลักพาตัวประกันระหว่างนายกรัฐมนตรีอังกฤษเยือนอิรัก** เมื่อวันที่ 17 ธค. เกิดเหตุลักพาตัวเจ้าหน้าที่ในตึกสำนักงานกาชาดประมาณ 30 คนและต่อมาได้ถูกปล่อยตัวออกมา (Independent 17122006) ต่อมาเมื่อวันศุกร์ที่ 29 ธค.หลังจากสามวันนับจากศาลอุทธรณ์ได้พิพากษาขึ้นให้ประหารชีวิตชาดัมเกิดระเบิดพลีชีพใกล้โบสถ์ชาวชีอะห์ในกรุงแบกแดดทำให้ชาวอิรักเสียชีวิตจากระเบิดพลีชีพ 9 คนและพบศพที่ถูกทารุณอีก 32 ศพ อีกทั้งทหารสหรัฐได้สังหารชาวอิรักอีก 6 คนและบุกโจมตี 2 อาคารในเมืองทาร์ทาร์ ซึ่งพบที่เก็บซ่อนอาวุธและระเบิดพร้อมวัสดุประกอบระเบิดพลีชีพ (เอพี 29122006)

เหตุรุนแรงหลังประหารชาดัม เมื่อวันเสาร์ที่ 30 ธค 2006 ได้เกิดเหตุระเบิดพลีชีพและการปะทะหลายครั้งทำให้ชาวอิรักเสียชีวิตอย่างน้อย 80 คน โดยเหตุระเบิดเกิดภายหลังจากการประหารชีวิตชาดัมผ่านไปหนึ่งชั่วโมง เกิดระเบิดคาร์บอมบ์สองครั้งติดต่อกันในเขตพื้นที่ด้านตะวันตกเฉียงเหนือของกรุงแบกแดดเป็นเหตุให้ประชาชนเสียชีวิต 37 คนและบาดเจ็บ 76 คน และต่อมาเกิดระเบิดบนรถบัสขนาดเล็กที่ตลาดปลาในย่านที่ชาวชีอะห์ส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่ทางตอนใต้ของกรุงแบกแดดทำให้ประชาชนเสียชีวิตเพิ่มอีก 31 คนและบาดเจ็บ 58 คน และพบศพที่ถูกทารุณถึงชีวิตในกรุงแบกแดดอีก 12ศพ พร้อมกับอิรักประกาศภาวะฉุกเฉินในเมือง Tikrit และเมือง Samarra ซึ่งเป็นย่านที่อาศัยของชาวซุนนีย์ (เอพี 31122006)

ยอดผู้เสียชีวิตทั้งทหารสหรัฐและชาวอิรักสูงสุดในรอบปี จากการนับของเอพี ประชาชนชาวอิรักเสียชีวิตจากความรุนแรงขัดแย้งด้านลัทธิศาสนา ยอดสูงถึง 2,186 รายในเดือนธันวาคมหรือประมาณ 75 รายต่อวัน (เอพี 31122006) **ทหารสหรัฐเสียชีวิตในอิรักสูงสุดในเดือนธันวาคมปี 2006** กองทัพสหรัฐได้แจ้งยอดทหารเสียชีวิตในสงครามอิรักทั้งหมดสูงถึง 3,000 นาย ภายใน 46 เดือนนับตั้งแต่เกิดความขัดแย้ง โดยจากการนับของเอพียอดทหารสหรัฐผู้เสียชีวิตเฉพาะในเดือนธันวาคมที่นับว่าเป็นการนองเลือดมากที่สุดในช่วงปี 2006 มีจำนวนมากถึง 111 นาย จากยอดรวมทหารเสียชีวิตเฉพาะในปี 2006 จำนวน 820 นาย (เอพี 01012007) **ความรุนแรงในอิรักแตะระดับสูงสุด** กระทรวงสาธารณสุข กลาโหมและมหาดไทยของอิรักได้รายงานยอดสถิติผู้เสียชีวิตปี 2006 ในอิรักทั้งทหารและพลเรือนจำนวน 16,273 รายแยกเป็นยอดพลเรือนสูงถึง 14,298 ราย ตำรวจ 1,348 รายและทหารอีก 627 ราย นับว่าเป็นยอดที่สูงกว่ารายงานสถิติการนับของเอพีถึง 2,500 ราย (เอพี 01012007) **ยอดผู้อพยพพุ่งสูง** ชาวเอเจนซีรายงานว่าเมื่อเดือน พ.ย. ที่ผ่านมาชาวอิรักได้ลงทะเบียนอพยพย้ายถิ่นมากกว่า 108,000 คน และนับตั้งแต่เดือนก.พ.ชาวอิรักมากกว่า 432,000 คนได้อพยพออกไป อีกทั้งในกรุงแบกแดดมีประชากรประมาณ 7 ล้านคนได้มีชาวอิรักประมาณ 42,000 คนที่อพยพไปในช่วงเกิดเหตุระเบิดที่ Samarra ซึ่งฝ่ายรัฐบาลระบุว่านับเป็นจุดที่ทำให้เกิดการขัดแย้งระหว่างลัทธิซุนนีและชีอะห์ (Aljazeera.com 29122006) **สื่อในสหรัฐเชื้อเหตุการณ์ในอิรักทวีความรุนแรงมากขึ้น** หนังสือพิมพ์นิวยอร์กไทมส์ของสหรัฐ ได้ตีพิมพ์บทความระบุว่า การแขวนคอซัดดัม ไม่ใช่การแก้ปัญหาในอิรัก เช่นเดียวกับการที่สหรัฐ โคนัลล์ผู้นำอิรักลงแล้วคิดว่าทุกอย่างจะจบเพียงแค่นั้น ซึ่งที่ผ่านมาพิสูจน์แล้วว่าไม่เป็นความจริง ส่วนหนังสือพิมพ์วอชิงตันโพสต์ระบุว่า การประหารซัดดัม เป็นการพิสูจน์ให้เห็นถึงความพิกลพิการของระบบยุติธรรมในอิรัก และยังเป็นการโหมเปลวเพลิงแห่งความแตกแยกในสังคมของชาวอิรักให้ลุกโชนยิ่งขึ้น (manager online 30122006)

แนวโน้มนโยบายของนานาชาติต่ออิรัก ในช่วงเดือน ธ.ค.นานาชาติได้มีการขับเคลื่อนการวางแผนยุทธศาสตร์ใหม่เพื่อรองรับความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นในอิรัก สหรัฐเป็นชาติที่มีบทบาทแต่ยังคงงวนท้าวในการจะประกาศกำหนดทิศทางนโยบายใหม่ต่ออิรัก รวมทั้งอังกฤษและออสเตรเลีย และท่าทีของสหประชาชาติ เนื่องจากเป็นช่วงการเปลี่ยนแปลงผู้นำใหม่ในปีหน้านี้ ดังมีเหตุการณ์น่าสนใจดังนี้

นโยบายใหม่ของนานาชาติต่ออิรัก นับแต่นายอู โอมาร์ อัล บาก์ดาดี แกนนำกลุ่มอัลกออิดะห์ในอิรักยื่นเงื่อนไขผ่านทางเทปบันทึกเสียงให้กองทัพสหรัฐถอนทหารออกจากอิรักภายใน 1 เดือน และขอคำตอบภายใน 2 สัปดาห์ ซึ่งทางสหรัฐไม่มีปฏิกิริยาใดๆ ต่อข้อเสนอของทางกลุ่มอัลกออิดะห์ (manager online 23122006) และหนังสือพิมพ์นิวยอร์กไทมส์ รายงานโดยอ้างแหล่งข่าวว่า กษัตริย์ซาอูห์ ตรัส ซาอูดีอาระเบียอาจจะให้การสนับสนุนทางการเงินแก่กลุ่มชาวมุสลิมซุนนีในอิรัก เพื่อทำสงครามต่อต้านชาวชีอะห์ หากสหรัฐถอนทหารออกจากอิรัก (manager online 13122006) **สหรัฐเตรียมนโยบายใหม่ต่ออิรัก** โดยกลุ่มศึกษาอิรัก (Iraq Study Group) ทำรายงานถึง บุชในช่วงกลางเดือนธันวาคม เสนอให้มีการเปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์ในอิรัก โดยเปลี่ยนจากการปราบปรามมาเน้นวิธีการฝึกอบรมและสนับสนุนกองกำลังอิรัก พร้อมเริ่มถอนกำลังทหารออกมาในช่วงต้นปี 2008 และเสนอให้เปิดเจรจาโดยตรงกับอิหร่านและซีเรีย (เอพี 06122006) **นโยบายการเพิ่มกำลังทหารสหรัฐ** แม้มีรายงานข่าวว่าคอลิน พาวเวลล์ อดีตรัฐมนตรีต่างประเทศสหรัฐไม่เห็นด้วยกับรายงานที่ออกมาว่าทำเนียบขาวมีแผนเพิ่มกำลังทหารในอิรักอีก 20,000 นาย หรือมากกว่านั้น จากที่มีอยู่ในปัจจุบัน 140,000 เพราะพาวเวลล์ มองว่ากองกำลังทหารสหรัฐในอิรักปัจจุบันอยู่ในสภาพที่กำลังแย่และไม่เชื่อว่าการเพิ่มกำลังทหารเข้าไปในแบกแดด เพื่อจุดประสงค์ในการขจัดความรุนแรงจากสงครามพลเรือนจะได้ผล (Independent 18122006) แต่เมื่อวันที่ 21 ธค นายโรเบิร์ต เกตส์ รัฐมนตรีกลาโหมของสหรัฐ ได้พบ นูรี อัล มาลิกี นายกรัฐมนตรีอิรักเพื่อหารือเกี่ยวกับมาตรการรักษาความปลอดภัยในแบกแดด เกตส์มีการพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในการเพิ่มกำลังทหารเข้าไปในอิรัก และจำนวนของกำลังทหารที่ต้องเพิ่มเข้าไปเพื่อให้

แผนงานบรรลุป้าหมาย (เอพี 22122006) ต่อมาเมื่อวันที่ 27 ธ.ค. ชาวเอเจนซีรายงานว่าโรเบิร์ต เกต ได้เซ็นคำสั่งให้ย้ายกำลังทหารจาก Fort Bragg รัฐ North Carolina จำนวน 3,500 นาย เพื่อไปรออยู่ที่คูเวตเพื่อเตรียมรบย้ายไปอิรัก ในช่วงต้นปีหน้า 2550 นี้ (Aljazeera.com 27122006) จากข่าวของเอเจนซี รายงานว่า **ประธานาธิบดี จอร์จ ดับเบิลยู บุช เตรียมแผนการเพิ่มกำลังทหารสหรัฐในอิรัก** แต่ยังไม่กำหนดประมาณการว่าจำนวนเท่าใด ซึ่งประธานาธิบดี บุช ยังไม่ตัดสินใจเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ใหม่ต่ออิรัก แต่เตรียมการจะประกาศแถลงเกี่ยวกับแผนยุทธศาสตร์ในอิรักต่อสาธารณะประมาณเดือนมกราคม (Aljazeera.com 2022006) แนวนโยบายของอังกฤษต่ออิรัก มีสิ่งที่ชี้แนวโน้มสะท้อนว่าสหรัฐน่าจะมียุทธศาสตร์เพิ่มกำลังทหารในอิรัก สืบเนื่องจาก **นายเดส บราวน์ รัฐมนตรีกลาโหมอังกฤษ** ได้เปิดเผยต่อหนังสือพิมพ์ไทม์ในลอนดอนว่ากำลังพิจารณาเพิ่มอัตรากำลังทหารอังกฤษในอิรักและอัฟกานิสถาน โดยปัจจุบันอังกฤษมีกองกำลังประมาณ 7,000 นายในอิรักและยอดทหารเสียชีวิตประมาณ 120 นายนับแต่สหรัฐบุกอิรักปี 2003 (เอพี 17122006) อีกทั้ง **โทนี แบลร์ นายกรัฐมนตรีอังกฤษ** ได้เยือนอิรักโดยไม่มีการแจ้งล่วงหน้าอีกครั้งเพื่อพบหารือกับ นูรี อัล มาลิกี นายกรัฐมนตรีอิรัก โดยเป็นการเยือนอิรักครั้งที่ 6 นับตั้งแต่สหรัฐ บุกอิรักในปี 2003 และยืนยันว่าอังกฤษจะยังคงให้การสนับสนุนรัฐบาลอิรัก (Independent 17122006)

ส่วนโปแลนด์ซึ่งมีอัตรากำลัง 900 นาย อยู่ทางใต้ของกรุงแบกแดดก็เตรียมขยายภารกิจในอิรักยาวออกไปอีกเช่นกัน ในทำนองเดียวกัน ออสเตรเลียทบพันนโยบายอิรัก เมื่อวันที่ 4 ธค จากการเปิดเผยของเจ้าหน้าที่ระดับสูง.นาย นิค มินชิน รัฐมนตรีกระทรวงการคลัง กล่าวว่า ออสเตรเลียกำลังมีการทบทวนนโยบายในอิรักเช่นเดียวกับสหรัฐอเมริกา โดยขณะนี้ออสเตรเลียกำลังทำงานร่วมกับชาติพันธมิตรและรัฐบาลของอิรัก ในการให้เงินอุดหนุนเพื่อช่วยเหลือการเปลี่ยนถ่ายความรับผิดชอบในการรักษาความปลอดภัยให้กับอิรัก และกองกำลังของออสเตรเลียกำลังช่วยฝึกซ้อมการสู้รบให้กับทหารอิรักที่ เพื่อต่อไปจะได้เข้ามาดูความปลอดภัยให้กับท้องถิ่น แต่ยังไม่มีการกำหนดวัน เวลา ในการเปลี่ยนถ่ายกองทหาร (manager online 04122006)

เลขาเยเอ็นหัวนอิรักสู่สงครามกลางเมือง เมื่อวันที่ 3 ธค ชาวเอเอฟพีรายงานว่านายโคฟี อันนัน เลขาธิการองค์การสหประชาชาติได้ชี้ว่าเหตุความไม่สงบในอิรักเลวร้ายยิ่งกว่าสงครามกลางเมือง โดยเสนอแนวทางแก้ปัญหาเหตุนองเลือดในอิรักโดยให้จัดการประชุมสันติภาพนานาชาติขึ้น เพื่อร่วมกันพิจารณาหาทางออกของเหตุนองเลือด แต่ผู้นำอิรักปฏิเสธข้อเสนอนี้ของอันนันโดยยืนยันว่า อิรักเท่านั้นที่จะเป็นผู้ตัดสินว่าควรทำอย่างไรกับประเทศของพวกเขาเอง (manager online 04122006) ส่วนบัน คี มุนหลังจากเข้าพิธีสาบานตนเข้ารับตำแหน่งเลขาเยเอ็นคนใหม่ต่อจาก โคฟี อันนัน ไปเมื่อวันที่ 14 ธ.ค.และมีกำหนดเข้ารับตำแหน่งเลขาธิการสหประชาชาติในวันที่ 1 ม.ค.ได้ให้สัมภาษณ์ผ่านรายการโทรทัศน์เมื่อวันที่ 18 ธ.ค. กล่าวว่าสิ่งสำคัญที่สุดในอิรักคือการสร้างเสถียรภาพให้เกิดขึ้นในประเทศเพื่อให้อิรักสามารถฟื้นฟูเสถียรภาพทางสังคมและการเมือง พร้อมทั้งวิงวอนให้ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช ของสหรัฐพิจารณาข้อเสนอของกลุ่มอิรักศึกษา ที่เสนอแนะนโยบายแก้ปัญหาในอิรักด้วย (manager online 18122006)

6. สถานการณ์การเมืองของอิหร่าน

ในช่วงเดือนธันวาคม 2006 อิหร่านมีประเด็นร้อนทั้งด้านการเมืองและด้านนิวเคลียร์ ซึ่งสถานการณ์นิวเคลียร์ของอิหร่านมาถึงจุดที่สหประชาชาติประกาศคว่ำบาตรหลังจากที่สหรัฐได้กดดันอิหร่านและพยายามให้มีการคว่ำบาตรหลายครั้ง อย่างไรก็ตามอิหร่านยังคงไม่สนใจกับการประกาศคว่ำบาตรดังกล่าวและยังคงเดินหน้าพัฒนานิวเคลียร์ต่อไป ส่วนด้านการเมือง ผลการเลือกตั้งคณะกรรมการท้องถิ่นทั่วประเทศของอิหร่านปรากฏว่าฝ่ายของประธานาธิบดีมารุมุด อาหมัดดีเนjadและพันธมิตร พ่ายแพ้ โดยมีเหตุการณ์สำคัญๆดังนี้

อิหร่านถูกคว่ำบาตร ในช่วงเดือน ธ.ค.จากการมีความพยายามของนานาชาติโดยสหรัฐเป็นแกนนำให้มีการคว่ำบาตรอิหร่านมาโดยตลอดเพราะเกรงว่าอิหร่านจะผลิตอาวุธนิวเคลียร์ ขณะเดียวกันได้มีรายงานจากนักวิจัยสหรัฐ

ว่าอิหร่านเพียงต้องการพัฒนานิวเคลียร์เท่านั้น อย่างไรก็ตามการพยายามของนานาชาติในการผลักดันให้อิหร่านยุติการพัฒนานิวเคลียร์ โดยใช้มาตรการคว่ำบาตรได้ประสบผลสำเร็จในช่วงปลายเดือนธันวาคม 2006 ซึ่งประมวลสถานการณ์และเหตุการณ์ในการพยายามผลักดันให้มีการคว่ำบาตร ได้ดังนี้

6 ขาดผลักดันให้คว่ำบาตรอิหร่าน ข่าวรายงานว่า จากการประชุมแก้ไขปัญหาวิกฤตนิวเคลียร์อิหร่านที่ปารีส เมื่อวันที่ 5 ธ.ค. ทั้ง 6 ชาติ อันประกอบไปด้วย ตัวแทนจาก สหรัฐฯ รัสเซีย อังกฤษ ฝรั่งเศส จีน และเยอรมนี ที่กรุงปารีสเห็นพ้องตรงกันว่าต้องมีการคว่ำบาตรอิหร่าน แต่จำเป็นต้องมีมติแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพ และจะต้องมีการเฝ้าติดตามอย่างใกล้ชิด แม้ว่าความคืบหน้าค่อนข้างเป็นเชิงนามธรรม โดยมีการกำหนดขอบเขตของบทลงโทษที่มุ่งเน้นต่อการเผยแพร่กิจกรรมนิวเคลียร์ ซึ่งอาจจะมีการหารือกันครั้งต่อไป ที่นิวยอร์ก สหรัฐ (เอพี 06122006)

อิหร่านถูกกดดันจากนานาชาติ โดยสหรัฐเป็นแกนนำ เมื่อวันที่ 21 ธ.ค. สหรัฐและอังกฤษ จะเริ่มส่งเรือรบเคลื่อนเข้าไปยังอ่าวเปอร์เซีย เพื่อส่งสัญญาณไปยังอิหร่าน ว่าสหประชาชาติอาจมีมาตรการลงโทษที่รุนแรงต่อ طهرانในการเดินหน้าโครงการนิวเคลียร์ โดยไม่ฟังเสียงคัดค้านจากนานาชาติ ในขณะที่เดียวกัน**สหรัฐกดดันสหประชาชาติ** แม้ว่าชาติสมาชิกจะยังมีความคิดเห็นที่แตกต่างก็ตามเมื่อวันที่ 20 ธ.ค.โฆษกของสหรัฐแถลงว่า สหรัฐคาดหวังว่าคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติ ควรมีการให้ลงมติบังคับใช้มาตรการลงโทษอิหร่านที่ไม่ยอมยุติโครงการนิวเคลียร์โดยลงมติคว่ำบาตรอิหร่านในวันที่ 21 ธ.ค. 2006 โดยคอนโดลิซซา ไรซ์ รัฐมนตรีต่างประเทศของสหรัฐ ได้คุยโทรศัพท์กับรัฐมนตรีต่างประเทศของอังกฤษ มาร์กาเรต เบ็คเกตต์ ในวันเดียวกัน เพื่อหาทางลดความแตกต่างในร่างมาตรการคว่ำบาตรอิหร่านของยูเอ็น กระบอกเสียงของรัฐบาลอเมริกา กล่าวต่อว่า ไม่มีทางที่จะลดความเห็นที่แตกต่างกันลงได้ หากไม่มีการลงมติดังกล่าวล่าสุดท้ายขณะที่ทาง **เซอร์เก ลาฟรอฟ รัฐมนตรีต่างประเทศของรัสเซีย** หนึ่งในคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติ ไม่เห็นด้วยกับร่างมติคว่ำบาตรอิหร่านที่ร่างโดยยุโรป โดยรัสเซียเชื่อว่าการแก้ไขวิกฤตนิวเคลียร์อิหร่าน คือ การดึงอิหร่านกลับสู่โต๊ะเจรจาเท่านั้น(manager online 21122006) **เลขาธิการสหประชาชาติกังวลต่อการใช้มาตรการทางทหาร** เมื่อวันที่ 19 ธ.ค. นายโคฟี อันนัน ผู้กำลังหมดวาระในการดำรงตำแหน่งเลขาธิการสหประชาชาติ ได้ออกมาเตือนว่าการใช้มาตรการลงโทษทางทหารใดๆต่ออิหร่านในกรณีพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์อาจนำไปสู่หายนะได้และให้คณะมนตรีความมั่นคงพิจารณาการใช้มาตรการคว่ำบาตรอิหร่านด้วยความระมัดระวัง (manager online 20122006)

ต่อมาสหประชาชาติมีมติเอกฉันท์คว่ำบาตร อิหร่าน เมื่อวันที่ 23 ธ.ค. 2006 คณะมนตรีความมั่นคงแห่งองค์การสหประชาชาติทั้ง 15 ชาติลงมติเอกฉันท์ 15-0 คว่ำบาตรอิหร่านเป็นครั้งแรก เพื่อเป็นการตอบโต้ที่รัฐบาลกรุงเตหะราน ปฏิเสธที่จะหยุดพัฒนาโครงการนิวเคลียร์และชีปนาวุธ โดยมีมาตรการคว่ำบาตรดังนี้ (1) ออกคำสั่งให้ทุกประเทศป้องกันการจัดหา การค้าขาย และการขนส่ง อุปกรณ์ วัสดุ เครื่องมือ สินค้า และเทคโนโลยีทุกประเภทซึ่งจะสามารถสนับสนุนโครงการนิวเคลียร์และชีปนาวุธพิสัยไกลของอิหร่านได้ (2) สั่งให้ทุกประเทศตรึงเงินทุน ผลประโยชน์ทางการเงิน และแหล่งเงินที่คน หรือสิ่งใดก็ตามที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมโครงการนิวเคลียร์หรือการพัฒนาระบบขนส่งอาวุธนิวเคลียร์ของอิหร่าน(Aljazeera.com 23122006)

แต่อย่างไรก็ตาม**อิหร่านเมินมติสหประชาชาติ** เมื่อวันที่ 24 ธค ข่าวรายงานว่า มาร์มูด อาหมัดดิเนjad ประธานาธิบดีของอิหร่านไม่ยอมรับมาตรการคว่ำบาตรของสหประชาชาติที่ประกาศเมื่อวันที่ 23 ธ.ค. 2006 โดยชี้ว่าเป็นเพียงเศษกระดาษ พร้อมยืนยันยังเดินหน้าโครงการนิวเคลียร์ต่อไป และชี้ว่าชาติตะวันตกต้องการหาผลประโยชน์จากโปรแกรมนิวเคลียร์ของอิหร่านอีกทั้งนาย อาลี ลาริจานี ตัวแทนการเจรจาแก้ปัญหานิวเคลียร์ของอิหร่าน กล่าวว่าโครงการนิวเคลียร์จะยังเดินหน้าต่อไป และในวันที่ 24 ธ.ค.จะมีการติดตั้งเครื่องแปรรูปยูเรเนียม 3,000 เครื่อง ที่โรงงานนาทันซ์ (Aljazeera.com 24,27122006) ต่อมาเมื่อวันที่ 27 ธค อิหร่านผ่านกฎหมายเอื้อต่อความร่วมมือกับ IAEA

ซึ่งมีผลบังคับให้รัฐบาลทบทุนระดับความร่วมมือกับ IAEA และอิสระแก่รัฐบาลในการตัดสินใจกำหนดใช้ระดับของ
ปฏิกริยานิวเคลียร์และการเจรจาโดยกฎหมายมีผลบังคับใช้หลังจากประธานาธิบดีเซ็นประกาศแล้ว 15 วัน
(Aljazeera.com 28122006)

ขณะที่นานาชาติยินดีกับมติว่าบาตรอิหร่าน เป็นการตอบโต้ต่อการดำเนินการทางนิวเคลียร์ของอิหร่าน
โดย คอนโดลิซซา ไรซ์ รัฐมนตรีต่างประเทศสหรัฐฯ เรียกร้องให้นามติ 1737 มาบังคับใช้ในทันทีเนื่องจาก มติ 1737 ได้ใช้
เวลาพิจารณามานานหลายเดือนภายใต้การทำงานอย่างหนักของสหรัฐฯและชาติสมาชิกอื่นๆ ของคณะมนตรีความ
มั่นคงสหประชาชาติ นอกจากนี้ ไรซ์ ได้แสดงความยินดีต่อมตินี้ที่เป็นการตอบโต้ต่อการดำเนินการทางนิวเคลียร์ของ
อิหร่าน นาย ทาโร อาโซ รัฐมนตรีต่างประเทศของญี่ปุ่น หวังว่าอิหร่านจะยอมรับมติว่าบาตรและยินยอมที่จะ
กลับคืนสู่โต๊ะเจรจาในการแก้ปัญหาโปรแกรมนิวเคลียร์ ขณะที่ รัสเซีย ซึ่งมีท่าทีไม่เห็นด้วยกับมาตรการคว่ำบาตรของ
สหประชาชาติมาตลอด แสดงความพอใจกับมาตรการที่ออกมา ที่มีเป้าหมายให้อิหร่านล้มเลิกการพัฒนานิวเคลียร์และ
โปรแกรมจรวดขีปนาวุธ อย่างไรก็ตาม รัสเซียหวังว่าสุดท้ายแล้วการแก้ปัญหาจะอยู่ที่การเจรจา ส่วน เยอรมนี แสดง
ความยินดีกับมาตรการคว่ำบาตรของสหประชาชาติ โดยชี้ว่าคำพิพากษาคือก้าวที่สำคัญที่การผลักดันให้อิหร่านยุติ
โครงการนิวเคลียร์ (manager online 24122006)

นักวิจัยสหรัฐฯชี้อิหร่านมีปัญหาลังงาน รายงานข่าวเอเจนซี เมื่อวันที่ 27 ธ.ค.ระบุว่า นักวิจัยสหรัฐฯ โรเจอร์
สเติร์น อาจารย์ด้านภูมิศาสตร์และวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยจอร์จทาวน์ ฮอปกินส์ เขียนรายงานลงในวารสาร
เดอะ เนชั่นแนล อะคาเดมี ออฟ ไซแอนซ์ ออฟ เดอะ ยูไนเต็ด สเตตส์ ซึ่งรายงานอยู่ระหว่างการโพรซีดีดิงส์ ระบุว่า
อิหร่านจะประสบปัญหาน้ำมันไม่เพียงพอในปี 2015 เนื่องจากปัญหาจากการใช้พลังงานในด้านอุตสาหกรรมของ
อิหร่านนับตั้งแต่คริสต์ทศวรรษ 1920 อีกทั้งจะทำให้อิหร่านมีปัญหาการส่งออกน้ำมันในอนาคตที่ต้องลดลงด้วย ดังนั้น
แรงจูงใจที่อิหร่านต้องการพัฒนานิวเคลียร์ ไม่ใช่ความปรารถนาที่อยากจะเป็นเจ้าในภูมิภาค แต่สาเหตุน่าจะมาจาก
อิหร่านกำลังประสบปัญหาด้านพลังงาน แม้ว่าอิหร่านเป็นผู้ผลิตน้ำมันดิบใหญ่อันดับ 4 ของโลกและเป็นผู้ส่งออกน้ำมัน
ใหญ่อันดับ 2 ในโอเปกในช่วงกลางทศวรรษ 1970 แต่จากความขัดแย้งทางการทหารกับอิรักในปี 1980 ที่ทำให้การผลิต
น้ำมันของอิหร่านถูกตัดลดลง (Aljazeera.com 27122006)

การเมืองภายในของอิหร่าน ในช่วงเดือน ธ.ค. 2006 อิหร่านได้มีการเลือกตั้งกรรมการท้องถิ่นทั่ว
ประเทศและสภาผู้ทรงคุณวุฒิ ผลการเลือกตั้งปรากฏว่าฝ่ายประธานาธิบดีมาร์มูต อาหมัดดีเนจาดและพันธมิตร พ่ายแพ้
ทำให้ฝ่ายวิเคราะหะบางฝ่ายมองว่าอาจมีผลจากนโยบายต่อต้านตะวันตกของประธานาธิบดีอิหร่าน

การผ่านร่างกฎหมายของรัฐสภาอิหร่านส่งผลให้วาระของประธานาธิบดีอิหร่านอาจสั้นลง เมื่อวันที่ 3
ธค 2006 รัฐสภาอิหร่านลงมติผ่านร่างกฎหมายด้วยเสียงส่วนใหญ่ 80% ที่ต้องการรวมการเลือกตั้งรัฐสภาและ
ประธานาธิบดีอยู่ในรอบเทอมเดียวกันเพื่อลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ซึ่งส่งผลให้เทอมหรือวาระของ
ประธานาธิบดีปัจจุบันอาจสั้นลงเหลือเพียงแค่ 18 เดือน เพื่อให้มีการเลือกตั้งพร้อมกันในเดือนกุมภาพันธ์ 2008 ซึ่ง
รูปแบบเดิมคือมีเลือกตั้งประธานาธิบดีในเดือนมิถุนายน 2009 ซึ่งฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยมองว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการ
ขัดรัฐธรรมนูญ ซึ่งหากต้องการรวมการเลือกตั้งทั้งสองประเภทเป็นเทอมเดียวกันน่าจะขยายระยะเทอมของรัฐสภา
ปัจจุบันออกไปให้ชนเทอมกับประธานาธิบดี ซึ่งโครงการกฎหมายกำลังอยู่ระหว่างการลงประชามติของสภารัฐธรรมนูญ
ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะมีผลประกาศบังคับใช้ เนื่องจากประธานสภารัฐธรรมนูญคือ อดีตประธานาธิบดี Akbar
Hashemi Rafsanjani ซึ่งเคยลงเลือกตั้งเป็นคู่แข่งขั้นของประธานาธิบดีคนปัจจุบัน (Aljazeera.com 05122006)

การเลือกตั้งในอิหร่าน ประธานาธิบดีมาร์มูต อาหมัดดีเนจาด พ่ายแพ้ ในการเลือกตั้ง
คณะกรรมการท้องถิ่น (local council) และการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้ทรงคุณวุฒิ (Assembly of Experts) แต่

บางฝ่ายกล่าวว่าผลการเลือกตั้งไม่ส่งผลต่อนโยบายของประธานาธิบดี โดยตามหลักการแล้วสมาชิกสภาผู้ทรงคุณวุฒิมีจำนวน 84 คนและเป็นสถาบันผู้สอนศาสนาที่ทรงอิทธิพลที่สุด โดยมีหน้าที่ในการแต่งตั้ง การให้คำแนะนำและการยุบเลิกตำแหน่งทางการเมืองผู้นำในระดับสูง ซึ่งผู้นำสูงสุดปัจจุบันคือ **อะยาโตเลาะห์ อาลี คอเมนี** Ayatollah Ali Khamenei. (Aljazeera.com 18122006) เมื่อวันที่ 21 ธ.ค. 2006 ชาวเอเจนซี ได้รายงานผลการเลือกตั้งคณะกรรมการท้องถิ่นทั่วประเทศ ทำให้ฝ่ายประธานาธิบดีมารุมุด อาหมัดดิเนจัด หรือฝ่ายอนุรักษนิยมฝ่ายการเลือกตั้งทั้งคณะกรรมการท้องถิ่นและสภาผู้ทรงคุณวุฒิ จากการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 15 ธ.ค. 2006 โดยฝ่ายพันธมิตรของประธานาธิบดีได้ที่นั่งคณะกรรมการท้องถิ่นอย่างน้อย 20% ส่วนสภาผู้ทรงคุณวุฒิ ฝ่ายอนุรักษนิยมกลางหรือ moderate conservative ซึ่งสนับสนุนโดย Mohammed Bagher Qalibaf ได้ 7 ที่นั่งจาก 15 ที่นั่ง ขณะที่ฝ่ายปฏิรูปได้ 4 ที่นั่งและฝ่ายพันธมิตรของประธานาธิบดีได้ 3 ที่นั่ง พรรคอิสระได้ 1 ที่นั่งซึ่งหลายฝ่ายวิจารณ์ผลที่ออกมาแตกต่างกันไป โดยขณะที่ผู้นำฝ่ายปฏิรูป the Islamic Iran Participation Front นาย Saeed Shariati มองผลการเลือกตั้งว่าเป็นการปฏิเสธครั้งใหญ่กับประธานาธิบดีปัจจุบันและพันธมิตรและมองว่าประชาชนไม่ยอมรับนโยบายและต้องการให้เปลี่ยนนโยบาย แต่แหล่งข่าวรายงานเอาไว้ว่าผลการเลือกตั้งไม่กระทบนโยบายของประธานาธิบดีโดยตรงเพราะคณะกรรมการท้องถิ่นรับผิดชอบงานในระดับชุมชน **ส่วนนักวิเคราะห์ฝ่ายอนุรักษนิยม**มองว่าการพ่ายแพ้เพราะประธานาธิบดีมารุมุด อาหมัดดิเนจัด ทุ่มเทมากไปกับการปะทะกับตะวันตกและละเลยการดูแลเศรษฐกิจภายในประเทศ **หนังสือพิมพ์ชั้นนำของอิหร่าน** ระบุว่าผลการเลือกตั้งชี้ให้เห็นว่าประธานาธิบดีต้องหันมาทุ่มเทกับนโยบายภายในประเทศให้มากขึ้น และลดความแข็งแกร่งต่อตะวันตกลงโดย**บรรณาธิการของ the Jomhuri Eslamisoy** ระบุว่า ความเย่อหยิ่ง การละเลยสภาพเศรษฐกิจของประชาชน การถกทางบุคคลสำคัญ และการมีนโยบายที่บินสูง เป็นส่วนให้เกิดความล้มเหลว ส่วน**โฆษกรัฐสภาอิหร่าน**นาย Gholam-Ali Haddad-Adel กล่าวว่าชาวอิหร่านลงคะแนนให้กับผู้ที่ทำงานไม่ใช่ที่คำพูดและลงคะแนนให้กับคนที่ทำงานให้กับคนส่วนใหญ่และผู้ชนะเสียงส่วนใหญ่ยังคงเป็นผู้สนับสนุนรัฐบาล (Aljazeera.com 21122006)

7. สถานการณ์ทางการเมืองในอัฟกานิสถาน

ในช่วงเดือน ธ.ค. สถานการณ์ของอัฟกานิสถานมีรายงานสถิติยอดผู้เสียชีวิตที่น่าสนใจดังนี้

ปีที่ยอดผู้เสียชีวิตสูงสุดนับตั้งแต่สหรัฐเข้ามากวาดล้างกลุ่มตาลิบันในปี 2001 นับว่าปี 2006 เป็นปีที่มียอดประชาชนผู้เสียชีวิตสูงสุดถึงประมาณ 40,000 คน โดยมีสถิติการเกิดระเบิดพลีชีพ 117 ครั้ง (เพิ่มจากปี 2005 ถึง 6 เท่า) สังหาร ชาวอัฟกันถึง 206 ราย เจ้าหน้าที่อัฟกัน 54 นายและทหาร กองกำลังนานาชาติของนาโต 18 นาย ส่วนยอดจำนวนทหารสหรัฐที่เสียชีวิตในอัฟกานิสถานมีประมาณ 87 นายในปี 2006 ซึ่งต่ำกว่าปี 2005 ที่มียอดทหารสหรัฐเสียชีวิต 93 นาย (เอพี 31122006)

สถานการณ์น้ำมันและพลังงานในตะวันออกกลาง

สถานการณ์ด้านน้ำมันในรอบเดือนธันวาคม 2006 ในด้านราคาตั้งแต่เดือนตุลาคมมาเคลื่อนไหวอยู่ในกรอบ 56 ถึง 62 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล โดยเมื่อสิ้นเดือนธันวาคมราคายืนอยู่ที่ 61 ดอลลาร์ต่อบาร์เรล เฉลี่ยราคาตลอดปี 2006 ตกบาร์เรลละ 67 ดอลลาร์ สูงกว่าราคาเฉลี่ยช่วงปี 2005 อยู่ประมาณ 10 ดอลลาร์ การเคลื่อนไหวที่สำคัญอยู่ที่ กลุ่มโอเปก รวมถึงประเทศอิรัก และอิหร่าน นอกจากนี้ รัสเซียก็ยังแสดงบทบาทสำคัญ อนึ่ง เริ่มมีการยอมรับว่าการผลิตน้ำมันน่าจะใกล้ถึงจุดสูงสุด (Peak Oil) มากขึ้น กับทั้งมีการแสวงหาพลังงานทดแทน การเคลื่อนไหวต่างๆส่งสัญญาณว่าสหรัฐที่ควบคุมตลาดน้ำมันโลก ที่เป็นผู้บริโภครายใหญ่ที่สุด ผู้ผลิตรายสำคัญ และผู้ใช้แสนยานุภาพเพื่อควบคุมป้อน้ำมันโลก ได้เริ่มถูกท้าทายมากขึ้นจากประเทศและกลุ่มพลังต่างๆ อนาคตตลาดน้ำมันโลกจึงยังอ่อนไหวและมีความผันผวนสูงขึ้น

ความเคลื่อนไหวในรอบเดือน ธ.ค. 2006 มีเหตุการณ์ที่น่าจับตามองดังนี้

1. การเคลื่อนไหวของกลุ่มโอเปก

1) **กลุ่มโอเปกขยายประเทศสมาชิก** ในกลางเดือนเดือนธันวาคม 2006 สมาชิกกลุ่มโอเปก 11 ประเทศประชุมกันที่ประเทศไนจีเรีย มีมติให้ลดการผลิตลง 5 แสนบาร์เรลต่อวันเริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2007 ซึ่งมีผลให้ราคาน้ำมันสูงขึ้นทันที นอกจากนี้ยังให้รับอียิปต์และแอลจีเรียเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่ม เริ่มต้นตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2007 คาดหมายกันว่าจะรับประเทศผู้ผลิตน้ำมันในแอฟริกา เช่น ซูดานเข้าเป็นสมาชิกอีกในเดือนมีนาคม วิเคราะห์กันว่าการขยายประเทศสมาชิกขึ้นนี้ ก็เพื่อประกันว่าราคาน้ำมันดิบจะอยู่ในระดับ 60 ดอลลาร์ต่อบาร์เรล (กัลป์ เดลี นิวส์ 161206) ในระหว่างการประชุมนี้ยังคาดหมายว่ากลุ่มโอเปกจะควบคุมตลาดน้ำมันโลกส่วนใหญ่ไว้มากขึ้นเรื่อยๆ พร้อมกับประเทศสมาชิกที่เพิ่มขึ้น กลุ่มโอเปกจะเป็นผู้กำหนดราคาน้ำมันขึ้นต่อไปของโลก

2) **ปรากฏบทความในแถลงข่าวโอเปก (OPEC Bulletin) ฉบับล่าสุด** เขียนโดยผู้บริหารระดับสูงของบริษัทน้ำมันแห่งชาติลิเบีย ระบุว่าภาวะการผลิตน้ำมันสูงสุดอยู่ไม่ห่างไกลนี้ มันจะเกิดขึ้นภายใน 1 ทศวรรษหรือประมาณนั้น ดังนั้น จึงเหลือเวลาไม่มากสำหรับเศรษฐกิจโลกที่ขับเคลื่อนด้วยน้ำมันจะต้องปรับตัว และเมื่อถึงเวลานั้นราคาน้ำมันบาร์เรลละ 100 ดอลลาร์ก็จะเป็นเรื่องง่าย (ยูโรเปียน ทริบูน 211206)

3) **ความเคลื่อนไหวของกลุ่มรัฐอ่าวอาหรับ** ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดของกลุ่มโอเปก ประกาศว่ากลุ่มตนจะทำโครงการพลังงานนิวเคลียร์ร่วมกันเพื่อใช้อย่างสันติ ขาวนี้เป็นสัญญาณถึงอันตรายของอาวุธนิวเคลียร์จะกระจายไปทั่วตะวันออกกลาง และเป็นการแสดงถึงพลังอำนาจของกลุ่มรัฐอ่าวอาหรับ (อินเตอร์เนชันแนล เฮอรัลด์ ทริบูน 101206)

2. น้ำมันกับอิรัก

มีประเด็นสำคัญได้แก่

1) **การแบ่งสรรความมั่งคั่งจากน้ำมันในอิรัก** หรือการแปรรูปอุตสาหกรรมน้ำมันอิรักให้เป็นของบริษัทน้ำมันข้ามชาติ ซึ่งเป็นการเมืองที่ร้อนแรงภายใน ซึ่งจะก่อผลสะท้อนอย่างลึกซึ้ง แต่ถูกข่าวการก่อการร้ายและปฏิบัติการทางทหารรายวันกลบ มีรายงานจากกลุ่มอิรักศึกษา (The Iraq Study Group) ที่นำโดยนายเจมส์ เบเกอร์ อดีตรัฐมนตรีต่างประเทศสหรัฐและนายลี แฮมิลตัน นักการเมืองอาวุโสของสหรัฐ ชี้ว่าสงครามอิรักและการคลี่คลายของสถานการณ์ที่นั่นเกี่ยวข้องกับน้ำมันโดยตรง และมีข้อเสนอแนะที่นำเสนอต่อรัฐบาลสหรัฐหลายประการ ข้อเสนอที่ 63 เรียกร้องให้สหรัฐ “ช่วยเหลือผู้นำอิรักในการจัดองค์กรของอุตสาหกรรมน้ำมันแห่งชาติใหม่ให้เป็นวิสาหกิจเชิงพาณิชย์”

และให้ “ส่งเสริมการลงทุนในภาคธุรกิจน้ำมันในอิรักแก่ชุมชนระหว่างประเทศ และโดยบริษัทน้ำมันระหว่างประเทศ”

จากคำแนะนำนี้เท่ากับเปลี่ยนอุตสาหกรรมน้ำมันที่เป็นของรัฐ ให้กลายเป็นวิสาหกิจเชิงพาณิชย์ ซึ่งควรจะให้บริษัทต่างประเทศดำเนินการทั้งหมดและบางส่วน ในการจะเปลี่ยนแปลงนี้อิรักต้องแก้ไขรัฐธรรมนูญที่ยังมีความคลุมเครือในประเด็นดังกล่าว เรื่องน้ำมันอิรักนี้มีมูลค่านับล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ เนื่องจากบ่อน้ำมันในอิรักที่พิสูจน์ว่ามีน้ำมันนั้นรวมแล้วถึง 80 บ่อ แต่เพิ่งขุดเจาะมาใช้เพียง 17 บ่อ

นอกจากนี้ รายงานของกลุ่มอิรักศึกษาายังเรียกร้องให้สหรัฐคงทหารไว้ในอิรักต่อไปอีกหลายปี เพื่อปฏิบัติหน้าที่หลายประการ รวมทั้งการช่วยรักษาความปลอดภัยแก่สิ่งอำนวยความสะดวกในการผลิตน้ำมัน (แอลเอ ไทมส์ 081206)

2) การจัดสรรความมั่งคั่งจากน้ำมันในอิรักในรูปแบบที่ดีขึ้น วุฒิสมาชิกฮิลลารี คลินตัน และวุฒิสมาชิกจอห์น เอนไซน์ ได้เขียนบทวิจารณ์ตีพิมพ์ในนิตยสารวอลล์สตรีท เจอร์นัล (181206) เสนอให้รัฐบาลชุดนี้จัดตั้งบริษัทเงินทุนน้ำมันอิรัก (Iraq Oil Trust) คล้ายกับการจัดตั้ง Alaskan Permanent Fund (จัดตั้งปี 1976) “เพื่อเป็นการประกันให้ชาวอิรักทุกคนมีส่วนร่วมในความมั่งคั่งทางน้ำมันของชาติ”

ข้อเสนอนี้มุ่งเพื่อแสดงว่า

(ก) อนาคตของสำรองน้ำมันอิรักจะยังคงเป็นหัวใจของวิกฤติทางการเมืองในอิรัก

(ข) การทำลายสำคัญต่อการสร้างรายได้จากน้ำมัน เกิดจากการก่อวินาศกรรมโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการผลิตน้ำมันอย่างต่อเนื่อง การกระจายความมั่งคั่งให้แก่ชาวอิรักทุกคน จึงเป็นการประกันว่าชาวอิรักจะร่วมมือกันรักษาให้น้ำมันเหล่านี้ไหลออกอย่างสม่ำเสมอ

(ค) เป็นการแสดงว่าสหรัฐไม่ได้เข้าไปก่อกองครามในอิรักเพื่อน้ำมัน

(ง) บริษัทเงินทุนน้ำมันอิรักยังเป็นการแสดงออกซึ่งเจตนารมณ์ของประชาธิปไตย

3) สันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 ส่งสาส์นเพื่อร่วมฉลองวันสันติภาพโลก

ในวันที่ 13 ธันวาคม 2006 โดยองค์สันตะปาปาชี้ว่า พลังงานทดแทนเป็นที่มาอย่างหนึ่งของสันติภาพ มีความบางตอนว่า “ประสบการณ์ได้แสดงว่าการไม่สนใจต่อสิ่งแวดล้อมเป็นอันตรายต่อการดำรงอยู่ร่วมกันของมนุษย์เสมอและกลับกัน” และ “ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างนิเวศวิทยาทั้งสอง (นั่นคือนิเวศวิทยาธรรมชาติและนิเวศวิทยามนุษย์) เข้าใจได้จากปัญหาการสนองทางพลังงานที่ร้ายแรงขึ้นทุกที ในช่วงระยะใกล้นี้ มีประเทศใหม่ได้ก้าวสู่การผลิตแบบอุตสาหกรรมอย่างกระตือรือร้น ดังนั้น จึงเพิ่มความต้องการทางพลังงาน ที่นำไปสู่การแข่งขันเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรพลังงานอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน” ความตอนนี้อธิบายกันว่าทางศาสนาถือว่าการคุกคามสำคัญอันดับสองต่อสันติภาพโลก (ดูเว็บไซต์วาติกัน)

4) น้ำมันกับอิหร่าน

มี 2 กรณีที่น่าจับตาได้แก่

1) คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ลงโทษสถานเบาแก่อิหร่านที่ยังทำโครงการพลังงานนิวเคลียร์ของตนต่อไป

2) สหรัฐได้เพิ่มกองกำลังทางเรือเข้าไปในอ่าวเปอร์เซียเพื่อกดดันอิหร่าน

5) ผู้ผลิตน้ำมันหลักเสี่ยงการรับเงินดอลลาร์

วารสารเล่มล่าของธนาคารเพื่อการชำระบัญชีระหว่างประเทศ (Bank for International Settlement – BIS) ระบุว่า ประเทศผู้ผลิตน้ำมันได้ลดการรับเงินดอลลาร์สหรัฐลงต่ำสุดในรอบ 2 ปี โดยหันไปรับเงินยูโร เยน และปอนด์มาก

ขึ้น ซึ่งจะก่อแรงกดดันต่อเงินสหรัฐ ตัวเลขระบุว่า กาตาร์ และ อิหร่าน ที่มีนโยบายการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศใหม่ ได้ลดการถือเงินดอลลาร์ลง 2.4 พันล้านและ 4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐตามลำดับ รายงานของ BIS ยังระบุว่า ประเทศสมาชิกกลุ่มโอเปกและรัสเซียได้เพิ่มทุนสำรองต่างประเทศในสกุลยูโรเป็นร้อยละ 22 ในไตรมาสที่ 2 ของปี 2006 จากร้อยละ 20 (ไฟแนนเชียล ไทมส์ 101206, Energia.gr 191206)

นิตยสารอัล จาซีรา ได้เสนอบทความว่า การเคลื่อนไหวของอิหร่านเป็นการสร้างอาวุธใหม่ที่อาจทำลายระบบการเงินซึ่งเกื้อหนุนจักรวรรดิอเมริกาเอาไว้ และว่ายุคที่ดอลลาร์สหรัฐครอบงำโลกได้สิ้นสุดลงแล้ว (อัลจาซีรา 191206) อย่างไรก็ตามนายธนาคารใหญ่ในอิหร่านชี้แจงว่า อิหร่านจะใช้เงินทุกสกุล ไม่เพียงแต่เงินยูโรเท่านั้นในการทำธุรกรรม (สำนักข่าวอิหร่าน IRNA 181206)

6. การเคลื่อนไหวที่แข็งแกร่งของรัสเซีย

(1) มีสัญญาณบ่งชี้ว่ารัสเซียจะใช้ท่าทีที่แข็งแกร่งในการขายพลังงานแก่ยุโรป โดยประธานาธิบดีปูตินได้แถลงว่ามอสโกไม่มีความประสงค์จะยอมรับข้อชี้แนะในธรรมนูญน้ำมันของสหภาพยุโรป ที่เรียกร้องให้รัสเซียยอมอนุญาตให้บริษัทที่ไม่ใช่รัสเซียเข้าถึงเครือข่ายท่อขนส่งพลังงานของประเทศ ขณะที่วุฒิสมาชิกบางคนของสหรัฐ เสนอให้นำมาใช้ธรรมนูญที่ระบุว่า หากมีการตัดท่อขนส่งพลังงานโดยการใช้กำลัง ให้ประเทศในกลุ่มเข้าช่วยเหลือตามควร (อินเตอร์เนชันแนล เฮอรัลด์ ทริบูน 121206, 281106)

(2) บริษัทน้ำมันเชลล์ถูกรัฐบาลรัสเซียบีบให้คืนโครงการแก๊สธรรมชาติเหลวที่ใหญ่ที่สุดมูลค่าถึง 20 พันล้านดอลลาร์สหรัฐที่เกาะชัคคาริน ทั้งนี้ โดยรัฐบาลรัสเซียอ้างเหตุผลด้านสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ รัสเซียยังใช้เหตุผลเดียวกันกดดันต่อบริษัทบริติช ปิโตรเลียม เพื่อยึดบ่อน้ำมันในไซบีเรียคืน (เดอะ การ์เดียน 111206)

(3) รัสเซียเตรียมสร้างอภิมหาบริษัทน้ำมันโดยการรวมบริษัทแก๊สพรอม รอสเนฟท์ และซารูเบซเนฟท์ เป็นรัฐวิสาหกิจแห่งเดียว เพื่อเสริมพลังในการพัฒนาแหล่งน้ำมันที่ชายฝั่ง (มอสโคว์ 111206)

7. อันตรายจากการใช้แหล่งทรัพยากรน้ำมันคุณภาพต่ำ

รายงานผลการวิจัยของนักวิทยาศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัยยูซี เบิร์กลีย์ ของสหรัฐกล่าวเตือนว่า การที่ราคาน้ำมันและความต้องการความมั่นคงทางพลังงานสูงขึ้น ดึงดูดความสนใจให้หันไปใช้แหล่งทรัพยากรน้ำมันคุณภาพต่ำ อย่างเช่นทรายน้ำมัน (Tar Sand) หินน้ำมัน (Oil Shale) และถ่านหิน อาจก่ออันตรายอย่างสูงต่อสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและเพิ่มการส่งก๊าซเรือนกระจกขึ้นสู่ชั้นบรรยากาศขึ้นอีก

ผู้วิจัยได้ยกกรณีเมืองฟอร์ท แมกเมอร์เรย์ ซึ่งอยู่ในตอนเหนือของจังหวัดอัลเบอร์ต้าในแคนาดา เมืองเล็ก ๆ นี้ได้เติบโตอย่างรวดเร็วจากการขุดทรายน้ำมันขึ้นมาใช้ ขณะที่รัฐบาลและเอกชนสหรัฐ มองไปที่ทรัพยากรถ่านหินที่ตนมีอยู่มากมาย ในฐานะที่จะเป็นแหล่งแปรรูปให้เป็นก๊าซธรรมชาติ ซึ่งข้อเสนอจัดทำโครงการดังกล่าว มีจำนวนน้อยที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม ปัญหาแท้จริงของเรื่องนี้ก็คือเราจะต้องการใช้แหล่งน้ำมันคุณภาพต่ำนี้มากน้อยเพียงใด และเราจะสามารถจัดการกับมันได้ดีเพียงใด นั่นคือ ให้ความเสี่ยงทางเศรษฐกิจมีน้อยลง เพิ่มความมั่นคงทางพลังงานได้สูงสุด และส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด ผู้วิจัยชี้ด้วยว่าการแปรรูปทรัพยากรน้ำมันคุณภาพต่ำให้กลายเป็นน้ำมันหรือก๊าซธรรมชาติยังมีความเสี่ยงทางเศรษฐกิจสูงมากด้วย โดยยกกรณีโครงการทำน้ำมันสังเคราะห์มูลค่านับพันล้านดอลลาร์ในอดีต เพื่อแปรถ่านหินและหินน้ำมันเป็นน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ ซึ่งประสบความสำเร็จเล็กน้อยยกเลิกโครงการไป งานวิจัยนี้ยังได้ให้ความสำคัญแก่ประเด็นเรื่องการผลิตน้ำมันได้สูงสุด (Peak Oil) โดยเห็นว่ามันเป็นสิ่งที่จะต้องเกิดขึ้น ช้าหรือเร็วเท่านั้น และการจะรู้ว่ามันเกิดขึ้นช้าหรือเร็วยังมีความสำคัญน้อยกว่าการทำความเข้าใจว่า เราจะจัดการกับยุคเปลี่ยนผ่านทางน้ำมัน (Oil Transition) อย่างไร (ยูซี เบิร์กลีย์ นิวส์ 111206)

8. แอลจีเรียเตรียมมีส่วนในรายได้จากน้ำมันมากขึ้น

แอลจีเรียซึ่งเป็นประเทศหนึ่งที่ส่งออกน้ำมันและก๊าซธรรมชาติมากที่สุดในทวีปแอฟริกา แต่ว่าความเชี่ยวชาญทางการเงินและเทคโนโลยีตั้งแต่การสำรวจ การขุดเจาะ และการกลั่น ตกอยู่ในมือของบริษัทและสถาบันการเงินต่างชาติ ดังนั้นเพื่อให้ตนมีส่วนในรายได้จากน้ำมันมากขึ้น รัฐสภาแอลจีเรียได้ออกกฎหมาย ซึ่งได้กำหนดมาตรการหลายประการเพื่อการนี้ ได้แก่ 1) จะจัดเก็บภาษีกำไรน้ำมันที่เกินไป (Excess Profit Tax) ในอัตราที่สูงขึ้น เมื่อน้ำมันมีราคาเกินบาร์เรลละ 30 ดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้นับแต่ปี 2007 ซึ่งจะต้องดูต่อไปว่าบริษัทผู้ผลิตน้ำมันจะผลักหรือจัดการกับภาระภาษีนี้อย่างไร 2) ให้ถือว่าสัญญาโครงการน้ำมันและก๊าซธรรมชาติที่ทำไว้เป็นอันสิ้นสุด บริษัทน้ำมันที่ต้องการดำเนินกิจการต่อ จะต้องทำสัญญาใหม่

มาตรการการขึ้นภาษีและค่าธรรมเนียมการขุดเจาะและกลั่นน้ำมัน ตลอดจนการเลิกสัญญาเดิมนี้นี้ จะเกิดขึ้นทั่วโลกในประเทศผู้มั่งคั่งทรัพยากรน้ำมัน ซึ่งคาดว่าจะทำให้ราคาน้ำมันและก๊าซธรรมชาติในโลก มีแนวโน้มสูงขึ้นอีกด้วย (Energy Bulletin 261206)

สถานการณ์และความเคลื่อนไหวทางด้านเศรษฐกิจ

ในรอบเดือนธันวาคม 2006 เศรษฐกิจของประเทศในตะวันออกกลางโดยทั่วไปยังแสดงการเติบโตอย่างน่าพอใจ จัดได้ว่าเป็นภูมิภาคที่มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจค่อนข้างสูง สืบเนื่องจากราคาน้ำมันที่สูงขึ้น อนึ่ง ในเดือนธันวาคม 2006 ยังมีรายงานสรุปเกี่ยวกับเศรษฐกิจในหลายประเทศในรอบปีด้วย นับว่าให้ภาพกว้างทางด้านนี้ที่น่าสนใจ มีประเด็นโดยสรุปดังนี้

1. เศรษฐกิจในกลุ่มรัฐอ่าวอาหรับ

(1) ปรากฏว่าในปี 2006 นี้ เศรษฐกิจกลุ่มรัฐอ่าวอาหรับซึ่งเป็นกลุ่มประเทศผู้ส่งออกน้ำมันรายใหญ่ของโลก มีการขยายตัวอย่างน่าพอใจ การคลังของประเทศมีฐานะมั่นคง เช่นงบประมาณของประเทศซาอุดีฯในปี 2006 คาดว่าจะเกินดุลถึง กว่า 70 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งราว 1 ใน 3 ใช้ในการชำระหนี้ คาดว่าหนี้ของรัฐบาลจะเหลือราว 97.6 พันล้านดอลลาร์ หรือร้อยละ 28 ของจีดีพี ในปี 2007 คาดว่างบประมาณรายจ่ายจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 19 เป็น 101 พันล้านดอลลาร์ โดยมีรายรับ 106 พันล้านดอลลาร์ ซึ่งยังคงเกินดุล แต่มีปัญหาทางด้านตลาดเงินและตลาดทุน ในด้านที่ดัชนีตลาดหลักทรัพย์หลายแห่งลดลงเนื่องจากการเก็งกำไรและการลงทุนมากเกินไปในบางด้าน ส่วนอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของกลุ่มรัฐอ่าวอาหรับในปี 2006 คิดตามตัวเงิน (ไม่หักค่าเงินเฟ้อ) สูงเกือบร้อยละ 19 ทั้งนี้ตามรายงานของสถาบันการเงินระหว่างประเทศ (Institute of International Finance) จีดีพีรวมของกลุ่มรัฐอ่าวอาหรับนั้นมีสูงถึง 725 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่ดุลบัญชีเดินสะพัดได้เปรียบในปีนี้ 230 พันล้านดอลลาร์

(2) สำหรับกิจการท่องเที่ยวในประเทศยูเออี เติบโตอย่างคึกคักในปี 2006 โดยมีรายได้จากการท่องเที่ยวถึง 15.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ (ราว 532 แสนล้านบาท) คิดเป็นร้อยละ 22 ของจีดีพี เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 20 จากปี 2005 โดยมีจำนวนนักท่องเที่ยวถึง 6.6 ล้านคน คาดว่าในปี 2007 การท่องเที่ยวในยูเออีจะขยายตัวราวร้อยละ 22 รัฐมนตรีการเศรษฐกิจยูเออีให้สัมภาษณ์ว่า ประเทศกลุ่มรัฐอ่าวอาหรับควรขยายกิจกรรมทางเศรษฐกิจให้หลากหลายกว่าเรื่องน้ำมันและแก๊สธรรมชาติ และว่าภาคเอกชนควรจะกระชับมือกัน เพิ่มความสามารถในการแข่งขันจากระดับภูมิภาคสู่ระดับโลก อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารสายการบินการ์ตาเห็นว่า ผู้นำในรัฐอ่าวอาหรับหลายประเทศให้ความสำคัญแก่การท่องเที่ยวที่มีความอ่อนไหวสูงมากเกินไป ควรจะใช้วิธีการจัดการกับอุตสาหกรรมนี้อย่างหลากหลายมากขึ้น

(3) หนังสือพิมพ์กัลฟ์ นิวส์ ลงข่าวการสัมภาษณ์ของนายกรัฐมนตรีแบลร์แห่งอังกฤษ ว่า ประเทศยูเออีเป็นประเทศที่สั่งสินค้าจากอังกฤษมากที่สุดเป็นอันดับที่ 9 โดยสั่งซื้อมากกว่าประเทศจีนเสียอีก ผู้เชี่ยวชาญได้วิเคราะห์ว่าการขยายตัวทางการค้า ที่สำคัญเนื่องจากดูไบได้ขยายบทบาทในการเป็นศูนย์กลางของสินค้าที่ไม่ใช่น้ำมัน และมีแนวโน้มที่จะเป็นคู่ค้าสำคัญของอังกฤษเพิ่มขึ้น และจากงานวิจัยของหนังสือพิมพ์ไฟแนนเชียล ไทมส์ของอังกฤษพบว่าบริษัทน้ำมันซาอุดี อะราเมโก ได้เป็นบริษัทที่ใหญ่ที่สุด มีมูลค่าประมาณ 781 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่บริษัทเอกซอนโมบิลของสหรัฐ ซึ่งเป็นบริษัทยักษ์ใหญ่สหรัฐมีมูลค่าเพียง 454 พันล้านดอลลาร์

(4) ความพยายามของกลุ่มรัฐอ่าวอาหรับที่จะสร้างเงินสกุลเดียวในปี 2010 ปรากฏมีหลายรัฐที่พยายามผลักดันให้บรรลุตามกำหนดเวลา อย่างไรก็ตาม ประเทศโอมานเห็นว่าคงเกิดขึ้นได้ยาก เพราะว่าสิ่งจำเป็นเพื่อให้มีเงินสกุลเดียวกัน ได้แก่ การมีระบบศุลกากรที่เป็นหนึ่งเดียวและมีตลาดร่วมกัน ยังไม่ปรากฏเป็นจริงสมบูรณ์ และได้ถอนตัวจากความพยายามนี้

(5) รัฐมนตรีเศรษฐกิจแห่งยูเออีระบุว่าปัญหาความยากจนในหมู่คนอาหรับยังรุนแรง โดยร้อยละ 20 ดำเนินชีวิตด้วยรายได้ต่ำกว่า 2 ดอลลาร์สหรัฐต่อวัน ทางแก้ก็คือต้องสร้างความรู้ขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาทาง

เศรษฐกิจ ทั้งนี้ ตัวเลขขององค์การสหประชาชาติระบุว่า ชาวอาหรับประกอบเป็นประชากรร้อยละ 5 ของโลก แต่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเพียงร้อยละ 0.7 เท่านั้น

(6) **ความเชื่อมั่นของนักธุรกิจในประเทศอ่าวอาหรับลดลง** จากรายงานการสำรวจที่เผยแพร่ในกัลฟ์ นิวส์ ในต้นเดือนธันวาคม 2006 ระบุว่าความเชื่อมั่นของนักธุรกิจในรัฐอ่าวตกลงในปี 2006 โดยความเชื่อมั่นเหลือเพียงร้อยละ 80 ลดลงจากร้อยละ 85 ในปี 2005 ความเชื่อมั่นในประเทศยูเออีและบาห์เรนลดลงมากที่สุดถึงร้อยละ 11 และร้อยละ 16 ตามลำดับ สาเหตุสำคัญเนื่องมาจากการขาดแคลนพนักงานที่มีความสามารถและการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น ซึ่งคุกคามต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ

(7) **รัฐบาลอิหร่านได้ให้เงินกู้ช่วยเหลือการฟื้นฟูประเทศอิรัก** เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้ โดยให้ผู้รับเหมาและผู้เชี่ยวชาญอิหร่าน ในโครงการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจหลายโครงการด้วยกัน ที่สำคัญได้แก่การสร้างโรงไฟฟ้า ถนน โรงพยาบาลและโรงเรียน การช่วยเหลือของอิหร่านนี้ เมื่อเทียบกับเงินก้อนใหญ่ในการบูรณะอิรักก็นับว่าไม่มาก แต่ถือเป็นสัญญาณว่า การฟื้นฟูอิรัก จำต้องอาศัยการสนับสนุนจากประเทศเพื่อนบ้านที่ได้รับผลกระทบจากสงครามอิรักที่สหรัฐเป็นผู้ก่อขึ้น จึงจะสำเร็จลุล่วงไปได้

2. เศรษฐกิจของอิหร่าน

(1) **เงินเฟ้อในอิหร่าน** รายงานจากรอยเตอร์ในปลายเดือนธันวาคม ระบุว่าอัตราเงินเฟ้อของอิหร่าน นับจนถึง 22 ตุลาคม 2006 เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.1 เทียบกับร้อยละ 14.6 ของเดือนที่ผ่านมา โดยระบุว่าราคาสินค้าที่เพิ่มขึ้นในตลาดและร้านค้ามีสูงกว่าตัวเลขทางการ ขณะที่ประธานาธิบดีอาห์มาดีเนjad กล่าวว่าสื่อมวลชนเป็นตัวการที่รายงานข่าวราคาสินค้าสูงเกินจริง โดยระบุว่าราคาสินค้าที่เพิ่มขึ้นในตลาดและร้านค้ามีสูงกว่าตัวเลขทางการ

(2) **คณะกรรมการความมั่นคง องค์การสหประชาชาติ ลงมติเป็นเอกฉันท์ในการลงโทษอิหร่าน** โดยห้ามการค้าวัสดุทางนิวเคลียร์และขีปนาวุธ ในมตินี้ไม่ได้ห้ามไม่ให้รัสเซียส่งเครื่องปฏิกรณ์ปรมาณูที่ตนสร้างในอิหร่าน เอกอัครราชทูตรัสเซียประจำองค์การสหประชาชาติยังย้ำว่า มตินี้ไม่อนุญาตให้ใช้กำลังแก่อิหร่าน

(3) **รัฐบาลอิหร่านตกลงใจที่จะใช้เงินยูโรในการทำธุรกรรมทางการค้าแทนที่เงินดอลลาร์** ซึ่งมีรายงานว่า การเปลี่ยนแปลงนี้ก็มีเหตุผล เพราะว่าการค้าของอิหร่านเกือบทั้งหมดกระทำกับประเทศในยุโรป

3. การประหารชีวิตประธานาธิบดีซัดดัมแห่งอิรักกับผลกระทบทางเศรษฐกิจ

มีการวิเคราะห์ทางการเมืองเห็นว่าการประหารชีวิตประธานาธิบดีซัดดัมในปลายเดือนธันวาคม 2006 น่าจะก่อผลด้านลบทางเศรษฐกิจอย่างสูง เนื่องจากจะไม่ช่วยผ่อนคลายความขัดแย้งรุนแรงระหว่างนิกายและภาวะไร้ระเบียบกฎหมาย ซึ่งทำให้ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจต้องชะงักงัน ตั้งแต่เขตกจากอำนาจ มีการก่อวินาศกรรมต่อท่อส่งน้ำมันอย่างซ้ำซาก ทำให้การเพิ่มการผลิตกระทำได้อย่างลำบากในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ขณะที่ภาวะเงินเฟ้อพุ่งสูงถึงกว่าร้อยละ 50 และเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศน้อยกว่าร้อยละ 1 ของจีดีพี นักวิเคราะห์เกรงว่าการประหารชีวิตครั้งนี้จะทำให้ความรุนแรงยิ่งเพิ่มขึ้น

4) การเคลื่อนไหวของบริษัทในประเทศยูเออี

(1) **กลุ่มโรงแรมอิสติธมาร์ (Istithmar Hotels)** ซึ่งเป็นบริษัทลงทุนในดูไบ ตกลงซื้อหุ้นบริษัทอสังหาริมทรัพย์ของไทย คือ ไรมอน แลนด์ (Raimon Land Public Company) จำนวนร้อยละ 24.9 ของทั้งหมด คิดเป็นเงิน 28.3 ล้านดอลลาร์ (ราว 990 ล้านบาท) ตามข้อตกลงนี้ กลุ่มโรงแรมอิสติธมาร์จะมีที่นั่งคณะกรรมการ 3 ที่ในจากทั้งหมด 12 ที่นั่ง บริษัทไรมอนแลนด์มีโครงการจัดสรรทั้งในกรุงเทพฯ พัทยาและภูเก็ต อนึ่ง ก่อนหน้านี้นักลงทุนกลุ่มโรงแรมอิสติธมาร์ ได้ซื้อหุ้นของโรงพยาบาลบำรุงราษฎร์คิดเป็นจำนวนเงิน 27.5 ล้านดอลลาร์ และยังได้ซื้อกิจการโรงแรม 5 ดาว

แมนดาริน ออเรียลทัล ที่กรุงนิวยอร์กในต้นปี 2007 ด้วย

(2) **ข่าวรอยเตอร์ในปลายเดือนธันวาคม 2006** ระบุว่า บริษัทพัฒนาบูบาดาลา (The Mubadala Development) ซึ่งเป็นบริษัทที่รัฐบาลบูบาดีเป็นเจ้าของ ได้วางแผนที่จะลงทุนทางด้านสุขภาพ การบิน และอุตสาหกรรมพื้นฐานในรัสเซียและจีน ฝ่ายบริหารของบริษัทกล่าวว่า ทางบริษัทกำลังหาโอกาสใหม่ในตลาดใหญ่อื่น และว่ารัฐบาลอาหรับ กำลังย้ายการลงทุนจากสหรัฐและยุโรปไปสู่เอเชียที่เศรษฐกิจกำลังเติบโต อนึ่งบริษัทพัฒนาบูบาดาลานี้ได้ลงทุนจำนวนมากทั้งในประเทศตนและในประเทศอื่น เช่นลงทุนทางด้านการสร้างโรงงานอะลูมิเนียมในอาบูดาบี และลงทุนทางด้านโทรคมนาคมในไจจีเรีย

5) รายได้จากคลองสุเอซ

รอยเตอร์รายงานข่าวว่า ในปลายเดือนธันวาคม ปี 2006 นี้ อียิปต์อาจมีรายรับจากค่าบริการคลองสุเอซสูงถึง 3.8 พันล้านดอลลาร์ (ราว 1.33 แสนล้านบาท) เพิ่มขึ้นจากปี 2005 ราวร้อยละ 10 ประมาณว่าขนส่งสินค้ามีน้ำหนักถึง 680 ล้านตันในตอนสิ้นปี เมื่อเทียบกับ 671.78 ล้านตันในปี 2005 การเพิ่มขึ้นนี้ ที่สำคัญเกิดจากการค้าระหว่างประเทศของจีนและอินเดียที่เพิ่มขึ้นมาก

6) ผลของรายได้ที่เพิ่มจากการขายน้ำมัน

รายได้ที่เพิ่มขึ้นจากน้ำมัน ทำให้เศรษฐกิจของตะวันออกกลางและตอนเหนือของแอฟริกา (Middle East and North Africa – MENA) เติบโตระหว่างร้อยละ 0.5-4.9 ทั้งนี้ ตามรายงานของธนาคารโลก โดยการเติบโตของจีดีพีโลกในปี 2006 ตกร้อยละ 3.9 เทียบกับร้อยละ 3.5 ในปี 2005 นอกจากนี้ มีรายงานจากการศึกษาของสำนักรัฐศาสตร์แห่งคูไบว่า ในภูมิภาคมีนาปี 2006 สามารถสร้างงานได้มากกว่าแรงงานใหม่ที่เข้าสู่ตลาดแรงงาน อัตราการว่างงานลดจากร้อยละ 15 ในปี 2000 เหลือร้อยละ 12.7 ในปี 2005 อย่างไรก็ตาม งานที่เพิ่มขึ้นมีลักษณะชั่วคราวจากการใช้จ่ายของรัฐบาล ที่มีรายได้จากการขายน้ำมัน

7) การค้าและการลงทุนกับอินเดีย

ข่าวการค้าและการลงทุนของจีนมักปรากฏเด่น แต่สำหรับตะวันออกกลางอินเดียได้รุกเข้ามาอย่างเงียบๆ โดยในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา การค้าระหว่างอินเดียกับตะวันออกกลางเพิ่มขึ้นถึง 3 เท่าตัว ทั้งนี้จากการเปิดเขตของธนาคารส่งออก-ส่งออกของอินเดีย โดยการส่งออกของอินเดียได้เพิ่มจาก 5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2001-2 เป็น 15 พันล้านดอลลาร์ ส่วนการนำเข้าเพิ่มจาก 3 พันล้านเป็น 10 พันล้าน ดังนั้น การค้าระหว่างอินเดีย-ตะวันออกกลางจึงมีมูลค่ารวมถึง 25 พันล้านดอลลาร์ ทั้งนี้เป็นการค้ากับประเทศยูเออีถึงร้อยละ 52 นอกจากนี้ มีรายงานจากหอการค้าและอุตสาหกรรมอินเดียกล่าวว่าการลงทุนของอินเดียในยูเออีปี 2006 ตก 3 พันล้านดอลลาร์ และจะเพิ่มเป็น 5 พันล้านดอลลาร์ในปี 2007 และมีข่าวว่าอินเดียกำลังเจรจาความตกลงเขตการค้าเสรีกับยูเออี โดยคาดว่าจะลงนามในความตกลงได้ในปี 2007 เพื่อให้ประเทศอาหรับเข้ามาลงทุนในอินเดียมากขึ้น โดยอินเดียประมาณว่าในอีก 5 ปีข้างหน้าอินเดียต้องลงทุนถึงราว 400 พันล้านดอลลาร์เพื่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

8) บทบาทของประเทศญี่ปุ่น

ญี่ปุ่นได้มุ่งมั่นที่จะทำทาบบทบาทของจีนที่เพิ่มมากขึ้นในตะวันออกกลาง โดยการช่วยเหลือประเทศเหล่านี้ในการสร้างความหลากหลายทางเศรษฐกิจ โดยผู้อำนวยการการวางแผนที่ศูนย์ความร่วมมือญี่ปุ่นเพื่อตะวันออกกลาง (Japan Co-operation Centre for the Middle East) แถลงว่าจะเพิ่มการช่วยเหลือด้านเทคโนโลยีและโนว์ฮาวทางด้านอุตสาหกรรม มาแทนที่การสัมพันธ์แบบเดิมที่มีแต่การส่งน้ำมันจากตะวันออกกลาง และส่งสินค้าอิเล็กทรอนิกส์มาให้

สถานการณ์และความเคลื่อนไหวด้านสังคม

สถานการณ์ด้านสังคมในรอบเดือนธันวาคม 2549 จะเน้นหนักในเรื่องการศึกษาและสาธารณสุข โดยเฉพาะในประเทศกลุ่มรัฐอาหรับที่มีการเคลื่อนไหวที่น่าสนใจหลายประการ โดยรวมได้เห็นความพยายามของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคนี้ ที่จะทำให้ระบบการศึกษาและการสาธารณสุขของตนมีความทันสมัย ก้าวทันหรือรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วได้ พร้อมกับต้องแก้ไขปัญหาทางด้านการศึกษาและสาธารณสุข ซึ่งบางเรื่องรุนแรงและมีลักษณะเฉพาะ เช่นเรื่องโรคหัวใจและเบาหวาน บางเรื่องมีลักษณะทั่วไปเช่นปัญหาโรคเอดส์ เป็นต้น

1. ด้านการศึกษา

1) ประเทศบาห์เรนมีความคิดจัดตั้งเมืองการศึกษา (Education City) เพื่อให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาระดับสูงในการสร้างผู้เชี่ยวชาญ ทั้งนี้คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจบาห์เรนได้ลงนามในสัญญาฉบับหนึ่งกับการเงินและการลงทุนคูเวตให้พัฒนาโครงการนี้ขึ้น เมืองการศึกษานี้จะเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยจากสหรัฐ ศูนย์กลางเพื่อการวิจัยและการศึกษา สถาบันการศึกษาผู้เชี่ยวชาญ ในเมืองนี้ยังมีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬา กับทั้งส่วนที่อยู่อาศัย

ในด้านความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยสหรัฐ มีข่าวว่า มหาวิทยาลัยเออีได้ลงนามในสัญญากับมหาวิทยาลัยการแพทย์แห่งฮาร์วาร์ด ศูนย์สถาบันคูเบตเพื่อการศึกษาและวิจัยหลังปริญญา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมทางเลือกทางการศึกษาโดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ ตามข้อตกลงนี้นักเรียนแพทย์หรือผู้จบปริญญาทางการแพทย์จากมหาวิทยาลัยเออี จะสามารถเข้าฝึกงานที่มหาวิทยาลัยการแพทย์ฮาร์วาร์ด หรือโรงพยาบาลในเครือที่เมืองบอสตันได้ ความร่วมมือนี้จะรวมถึงการวิจัย การพัฒนา และเป็นที่ปรึกษาทางการแพทย์ รวมถึงโครงการการศึกษาและฝึกอบรม

2) โรงเรียนในประเทศซาอุดีจะสอนเกี่ยวกับการต่อต้านการก่อการร้าย รายงานข่าวจากหนังสือพิมพ์กัลฟ์ นิวส์ (170206) ว่า โรงเรียนในเขตเมกกะจะเริ่มสอนหลักสูตรการต่อต้านการก่อการร้ายให้แก่เด็กนักเรียน โดยหลักสูตรนี้จะยาวตลอดปีการศึกษา ประกอบด้วยการบรรยาย รายการวิทยุ และการพบปะกับผู้เชี่ยวชาญด้านการก่อการร้าย หลักสูตรนี้นอกจากต้องการเสริมสร้างความรักชาติและการป้องกันปิตุภูมิแล้ว ยังเป็นการป้องกันเยาวชนทั้งหลายไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของการโฆษณาชวนเชื่อของกลุ่มหัวรุนแรงอีกด้วย

3) การเปิดเวิร์กช็อปสำหรับผู้ประกอบการขนาดเล็กและขนาดกลาง สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งคูเบต เตรียมเปิดโครงการชุดของเวิร์กช็อปให้แก่กลุ่มทุนชาวยูเออีทั่วประเทศ โดยมีจุดเน้นแก่นักลงทุนขนาดเล็กและขนาดกลาง ตามโครงการนักลงทุนชาวยูเออี ซึ่งจะจัดขึ้นระหว่างวันที่ 10-14 ธันวาคม 2006 ตามข่าวรายงานว่า มีชาวยูเออีกว่า 300 คนได้ลงทะเบียนเพื่อเข้าเวิร์กช็อปนี้ การจัดเวิร์กช็อปดังกล่าวเป็นการสร้างจิตใจของนักลงทุนในหมู่ชาวยูเออีหรือพลเมืองแห่งของยูเออีซึ่งได้รับสวัสดิการอย่างดีจากรัฐบาล

นอกจากนี้ยังมีข่าวว่าธนาคารชาติแห่งคูเบตได้เปิดการฝึกอบรมทางวิชาการ ทั้งนี้เพื่อเตรียมตัวชาวยูเออีให้มีอาชีพด้านการธนาคาร ทั้งนี้ มุ่งเป้าไปที่การฝึกอบรมแก่นักเรียนที่จบการศึกษาระดับมัธยม เพื่อให้มีความรู้ด้านการธนาคารรายย่อย (Retail Banking) และวิธีปฏิบัติงาน และโครงการฝึกอบรมแบบเข้มข้น 21 เดือนเพื่อให้เข้าทำงานในระดับหัวหน้างานและผู้จัดการ

4) โครงการการศึกษาต่อในสหรัฐ สำนักข่าวรอยเตอร์รายงานข่าวว่า ประเทศซาอุดีมีแผนส่งนักศึกษาไปเรียนต่อที่สหรัฐเพิ่มขึ้นเป็น 1 หมื่นคนในปี 2006 ทั้งนี้ เป็นความพยายามที่จะยกระดับความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมระหว่าง 2 ประเทศที่ถูกลงหลังการก่อวินาศกรรม 11 กันยายน 2001 ที่มีชาวซาอุดี 15 คนในหมู่ผู้ก่อการร้ายทั้งหมด 19 คน ในปัจจุบันมีนักศึกษาชาวซาอุดีราว 14,000 คนศึกษาในสหรัฐ และยังมีนักศึกษาซาอุดี 6 พันคนในอังกฤษ เพิ่มขึ้นจาก 2,000 คนในปี 2001 สำหรับแคนาดามีนักศึกษาซาอุดี 6 พันคน นักศึกษาเหล่านี้จำนวนมากเรียนทางด้านการแพทย์

5. การเคลื่อนไหวทางการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในประเทศยูเออีบางประการ

(1) มีข่าวว่าโรงเรียนเอกชนหลายแห่งในยูเออีเตรียมขึ้นค่าเล่าเรียนถึงร้อยละ 70 ในปีการศึกษาหน้า โรงเรียนเอกชนเหล่านี้ 3 แห่งดำเนินการโดยระบบการจัดการศึกษาโลก (Global Education Management Systems) อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่กระทรวงศึกษาธิการให้สัมภาษณ์ว่าทางกระทรวงยังไม่ได้อนุมัติการขึ้นค่าเล่าเรียนครั้งนี้

(2) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้แถลงว่า จะปิดโรงเรียนเอกชนที่ทำการสอนในบ้านพักเล็กๆ ในเขตนอกเมือง (Villa School) เมื่อสิ้นสุดปีการศึกษานี้ โดยให้เหตุผลว่าโรงเรียนเหล่านี้ไม่มีความปลอดภัยและไม่มีความปลอดภัยทางการเรียน มีโรงเรียนเอกชนที่เปิดการสอนในวิลลาทั่วประเทศราว 140 โรงด้วยกัน

2. ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

1) **สถานการณ์โรคหัวใจและโรคเบาหวาน** จากการเปิดเผยสถิติในการประชุมทางการแพทย์ที่เมืองดูไบ ระบุว่าโรคหัวใจเป็นสาเหตุการตายถึงร้อยละ 41 ในประเทศยูเออี และมากกว่าร้อยละ 90 ของผู้เสียชีวิตมีอายุ 45 ปีขึ้นไป โดยมากเป็นชาย สำหรับสถานการณ์ด้านโรคเบาหวานนั้น ผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ของยูเออีได้ประชุมทางวิชาการกันเป็นชุด โดยเริ่มครั้งแรกในวันที่ 13 ธันวาคม 2006 ซึ่งมีการคาดแนวโน้มว่าในปี 2010 คาดว่าจะมีชาวยูเออีที่ป่วยเป็นโรคเบาหวานถึงร้อยละ 65

อนึ่ง ได้มีการเปิดเว็บไซต์เกี่ยวกับโรคเบาหวานในตะวันออกกลาง เพื่อให้คนป่วยในภูมิภาคนี้สามารถสั่งซื้อยาได้ ซึ่งยานี้จะมาจากทั่วโลก และจะส่งให้ถึงที่สำหรับผู้ที่อยู่ในกลุ่มรัฐอ่าวอาหรับ ที่โรคเบาหวานกำลังระบาด ประมาณว่าร้อยละ 30 ของประชาชนในกลุ่มรัฐอ่าวอาหรับเป็นโรคนี้

2) **สถานการณ์โรคเอชไอวี/เอดส์** แม้ว่าจะมีข้อห้ามทางศาสนาที่เข้มงวดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศและการเสพยาเสพติด แต่ก็ยังปรากฏว่ามีผู้ป่วยเป็นโรคเอชไอวี/เอดส์อยู่จำนวนหนึ่ง กระทรวงสาธารณสุขยูเออีเปิดเผยในต้นเดือนธันวาคม 2006 ว่า ปัจจุบันมีผู้ป่วยเอชไอวี/เอดส์ที่ได้รับการรักษาทั้งสิ้น 446 ราย ผู้ป่วยทั้งหมดเป็นชาวยูเออี เพราะว่าชาวต่างประเทศที่ป่วยเป็นโรคนี้จะถูกส่งตัวกลับทั้งหมด นับแต่มีการติดตามโรคนี้ตั้งแต่ทศวรรษ 1980 พบว่ามีผู้ป่วยได้รับการรักษาทั้งสิ้น 657 ราย

สำหรับในประเทศซาอุดีฯ กระทรวงสาธารณสุขรายงานว่ามีผู้ป่วยรายใหม่เพิ่มขึ้น 1,201 ราย ในจำนวนนี้เป็นชาวซาอุดีฯ 311 ราย ที่เหลือเป็นชาวต่างประเทศ ตั้งแต่ปี 1984 จนถึงสิ้นปี 2005 มีผู้ป่วยได้รับการรักษาทั้งสิ้นกว่า 10,000 ราย สำหรับผู้ป่วยโรคเอชไอวี/เอดส์จะสามารถได้รับการรักษาได้ฟรีในโรงพยาบาลรัฐทุกแห่ง

กองบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขแห่งดูไบ ได้เปิดบริการตรวจโรคเอชไอวีแบบสมัครใจขึ้น เพื่อให้ชาวเมืองตระหนักในอันตรายจากไวรัสนี้ ผู้ที่ผลตรวจเป็นบวกจะได้รับการรักษาและคำปรึกษา โดยที่ไม่รายงานให้ทางการได้รับรู้

3) **สถานการณ์ไข้หวัดนก** ได้เข้าคุกคามหลายประเทศในภูมิภาคนี้ สำนักข่าวบีบีซีรายงานในช่วงปลายเดือนธันวาคม 2006 ว่า มีผู้เสียชีวิตเนื่องจากไข้หวัดนกในอียิปต์เพิ่มขึ้นอีก 2 ราย ทำให้จำนวนผู้เสียชีวิตจากโรคนี้รวมทั้งสิ้น 9 ราย โดยสตรีอียิปต์จากหมู่บ้านซีฟฟาตอนเหนือของกรุงไคโรอายุ 30 ปีได้เสียชีวิตลง ผลการตรวจเลือดพบว่าเธอและสมาชิกในครอบครัวอีก 2 คนติดเชื้อหลังจากสัมผัสกับเป็ดที่เป็นโรค

ข่าวการระบาดนี้ทำให้รัฐบาลประเทศจอร์แดนได้สั่งเตรียมรับมืออย่างเต็มที่ พร้อมกับสั่งยาตามิลฟลูมูลค่า 5.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐด้วย

4) **การอนามัยเกี่ยวกับพิธีฮัจจ์** พิธีฮัจจ์เป็นพิธีศักดิ์สิทธิ์ของศาสนาอิสลาม ในยุคปัจจุบันที่การคมนาคมขนส่งเป็นไปอย่างสะดวก แต่ละปีมีผู้แสวงบุญถึงราว 2 ล้านคนเดินทางร่วมพิธีในนครเมกกะประเทศซาอุดีฯ ซึ่งต้องมีการเตรียมการด้านอนามัยไว้รับมือด้วย ในเดือนธันวาคมมักเป็นเดือนที่ต้องจัดการเรื่องเหล่านี้ให้ดี ในปี 2006 นี้

กระทรวงสาธารณสุขแห่งชาติได้มีการเลื่อนไหวที่สำคัญ 2 ประการได้แก่ 1) การรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ติดต่อกันเป็นปีที่ 5 ในหมู่ผู้แสวงบุญ 2) ดำเนินการตรวจเลือดในผู้สมัครเป็นคนขับรถโดยสารในพีนี้นี้กว่า 2,300 ราย เพื่อประกันไม่ให้คนขับเสพยาเสพติด

อนึ่ง มีรายงานการแพทย์ที่ระบุว่าพีนี้อัจฉริยะครั้งสุดท้าย มีผู้แสวงบุญเข้ารับการรักษายาบาลในโรงพยาบาลทั้งสิ้น 808 คน ร้อยละ 36 เป็นโรคติดเชื้อ ร้อยละ 25 เป็นโรคหัวใจ และร้อยละ 10 เกิดจากอาการช็อค เช่น การบาดเจ็บจากการเบียดเสียดกัน การพลัดตก และอุบัติเหตุในท้องถนน

5) โรคซึมเศร้าระบาดในหมู่วัยรุ่นชาวยูเออี ผู้เชี่ยวชาญด้านโรคจิตโรคประสาทในยูเออีท่านหนึ่ง ดร.ชาอูด อัล มุอัลลาลได้ให้สัมภาษณ์ว่าเขาเชื่อว่ามีความวิตกกังวลจำนวนมากต้องทนทุกข์กับอาการโรคซึมเศร้า ซึ่งบางคนทำร้ายตนเอง ทั้งนี้ สืบเนื่องจากยูเออีมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ก่อความกดดันอย่างสูงแก่เยาวชนในการแข่งขันเพื่อให้ประสบความสำเร็จ

6) ฝนตกหนักเป็นพิเศษในกลุ่มรัฐอ่าวอาหรับ ในช่วงพีนีเปิดกีฬาเอเชียนเกมส์ 2006 ที่การ์ตา ปราฏ กลุ่มฝนที่ไม่คาดตกกระหน่ำอยู่หลายวัน แนวฝนนี้ได้เคลื่อนสู่ประเทศยูเออีด้วย ซึ่งยังผลให้เขื่อน 53 แห่งในยูเออีรับน้ำเต็มได้ถึง 21 ล้านลูกบาศก์เมตร กระทรวงสิ่งแวดล้อมและน้ำแห่งยูเออีระบุว่า ฝนที่ตกหนักในช่วง 2 สัปดาห์นี้ เป็นปริมาณน้ำฝนที่มากที่สุดที่วัดได้ในเดือนธันวาคมในรอบ 10 ปี อุณหภูมิก็ลดต่ำลงด้วย

ภาคผนวก 1

รายชื่อคณะผู้ดำเนินงานโครงการตะวันออกกลางศึกษา (MEMP)

(โดยการสนับสนุนของ สกว.)

1. **นายอนุช อาภาภิรม** ตำแหน่งหัวหน้าโครงการฯ จบปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นนักคิดนักเขียนและนักวิจัยอิสระ เคยทำงานเป็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการ บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด และเคยดำรงตำแหน่งกรรมการผู้จัดการ บริษัทสำนักพิมพ์สวัสดี และตำแหน่งรองกรรมการผู้จัดการอาวุโสด้านตำราเรียน บริษัทสำนักพิมพ์ต้นอ้อ แกรมมี จำกัด เคยเป็นที่ปรึกษาประธานสภาผู้แทนราษฎร สมัยของนายมารุต บุญนา และได้เป็นประธานคณะกรรมการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันพระปกเกล้า และเป็นรองประธานฝ่ายโครงการมูลนิธิโลกสีเขียว ปัจจุบันยังดำรงตำแหน่งเป็นประธานมูลนิธิศูนย์สื่อเพื่อการพัฒนา
2. **นางวิสมัย อาภาภิรม** ตำแหน่งบรรณาธิการประจำโครงการฯ จบปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีประสบการณ์ในวิชาชีพสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ กว่ายี่สิบปี โดยทำงานประจำกองบรรณาธิการนิตยสารและหนังสือพิมพ์รายวันหลายฉบับ ก่อนที่จะมาทำงานเป็นบรรณาธิการสังเคราะห์รายงานจากสนาม ในโครงการแสวงหารูปแบบการพัฒนาระดับท้องถิ่นของรัฐ นอกจากนั้นยังเคยเป็นบรรณาธิการวารสารประมวลข้อมูลข่าว “สารสนเทศ” และบรรณาธิการโครงการสื่อสิ่งพิมพ์ด้านสิ่งแวดล้อม มูลนิธิโลกสีเขียว ปัจจุบันเป็นนักเขียน บรรณาธิการและนักแปลอิสระ
3. **ผศ. ดร. ศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัด** ตำแหน่งนักวิจัยประจำโครงการ จบการศึกษาดุษฎีบัณฑิต (นโยบายสาธารณะ) มหาวิทยาลัยจอร์จ เมสัน สหรัฐอเมริกา เป็นอาจารย์ประจำภาควิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นหัวหน้าโครงการวิจัยหลายชิ้นนับตั้งแต่ปี 2527 ถึงปัจจุบัน ได้รับรางวัลเกียรติคุณรางวัลชมเชยวิทยานิพนธ์สาขารัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ สภาวิจัยแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. 2547 รวมทั้งเคยมีผลงานบทความ และตำราที่ได้รับการตีพิมพ์ หลายชิ้น ปัจจุบัน นอกจากเป็นอาจารย์ประจำแล้ว ยังดำรงตำแหน่งอนุกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติด้านการปราบปรามอาชญากรรมเฉพาะทาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และเป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการพัฒนาบุคลากร กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม (ปี 2549-2552)
4. **นางสาวฐิตียา เส็งเจริญ** ตำแหน่งเจ้าหน้าที่สำนักงานโครงการ จบการศึกษามหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีความชำนาญเป็นพิเศษในการจัดเก็บและค้นคืนข้อมูล และมีประสบการณ์ในการติดต่อประสานงานกับองค์กรด้านสิทธิมนุษยชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ภาคผนวก 2

แนะนำโครงการตะวันออกกลางศึกษา

เนื่องจากได้พิจารณาเห็นว่า ในระยะใกล้ๆ นี้ ภูมิภาคตะวันออกกลางได้แสดงบทบาทที่ทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะภายหลังจากเกิดภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจในเอเชีย เริ่มเมื่อปี ค.ศ. 1997 ตามมาด้วยเหตุการณ์วินาศภัยอาคารเวิลด์เทรดในสหรัฐ ปี ค.ศ. 2001 อันนำไปสู่การประกาศสงครามต่อต้านการก่อการร้าย และการบุกโจมตีอิรักของสหรัฐและพันธมิตร รวมทั้งการประกาศทำสงครามอันศักดิ์สิทธิ์ของโลกมุสลิม ซึ่งได้ก่อให้เกิดความตึงเครียดขึ้นในภูมิภาคส่วนนี้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น การติดตามความเคลื่อนไหวและการรู้จักภูมิภาคตะวันออกกลางในปัจจุบันจึงมีความสำคัญมากขึ้น

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้เล็งเห็นความสำคัญนี้ จึงได้ร่วมมือและให้การสนับสนุนแก่โครงการตะวันออกกลางศึกษา (Middle East Monitoring Project- MEMP) จัดทำโครงการตะวันออกกลางศึกษาขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์คือ

- เพื่อศึกษารวบรวมข้อมูลความรู้พื้นฐานที่สำคัญของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคตะวันออกกลาง
- เพื่อติดตามความเคลื่อนไหวทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และด้านพลังงาน ของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคตะวันออกกลาง
- เพื่อศึกษา เรียนรู้ และเผยแพร่แลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้และการเคลื่อนไหวที่สำคัญของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคตะวันออกกลาง ระหว่างกลุ่มบุคคลและองค์กรเป้าหมายของโครงการ ตลอดจนบุคคลที่สนใจทั่วไป

โครงการ MEMP ในระยะเริ่มต้น (Pilot Phase) กำหนดเวลา 3 เดือน (เม.ย. – มิ.ย. 2549) จัดทำรายงานประจำเดือน 2 ฉบับ คือ 1) ตะวันออกกลางในบริบทโลก (นำเสนอ 24 พ.ค. 2549) และ 2) ตะวันออกกลางในท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง (กำหนดนำเสนอ กรกฎาคม 2549)

โครงการเติมรูปแบบของ MEMP กำหนดเริ่มต้นในเดือน ก.ค. 2549 จะมีรายงานสังเคราะห์ข่าวความเคลื่อนไหวด้านต่างๆ ในภูมิภาคตะวันออกกลางทุกเดือน และรายงานสำเร็จรูปจำนวนหนึ่งออกมาเป็นระยะๆ โดยมีผลที่คาดหวังว่าจะออกมาภายใน 2 ปี คือ

- ได้องค์ความรู้ และข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประเทศต่างๆ ในภูมิภาคตะวันออกกลางที่ครบถ้วนและทันสมัย
- สาธารณชน และกลุ่มบุคคล/ องค์กรหน่วยงานเป้าหมาย มีความรับรู้เกี่ยวกับความเป็นไปของประเทศในภูมิภาคตะวันออกกลางมากขึ้น ก่อให้เกิดการตระหนักรู้ยิ่งขึ้น ถึงความสำคัญของภูมิภาคนี้ต่อโลกปัจจุบัน
- องค์กร / หน่วยงานภาครัฐและเอกชนต่างๆ สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการกำหนดนโยบายสาธารณะ หรือความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ทั้งนี้ กลุ่มเป้าหมายที่คาดว่าจะนำไปใช้ประโยชน์ได้ คือ ผู้นำและผู้บริหารทั้งภาครัฐ ธุรกิจเอกชนและองค์กรประชาชน ผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับสื่อสารมวลชน และครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา และสาธารณชนที่สนใจทั่วไป
